

RAPORT

**privind evaluarea progresului în implementarea
programelor de stat și proiectelor de asistență**

**Instituția Publică Organizația
pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului**

Semestrul I, anul 2025

Cuprins

Date generale.....	2
Capitolul I. Programe de suport financiar nerambursabil.....	8
1.1. <i>Programul START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă</i>	10
1.2. <i>Programul de susținere a Antreprenoriatului Feminin</i>	13
1.3. <i>Programul de Atragere a Remitențelor în Economie „PARE 1+2”</i>	16
1.4. <i>Programul de Ecologizare a IMM</i>	19
1.5. <i>Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului</i> ...	21
1.6. <i>Programul de transformare digitală a IMM-lor</i>	23
1.7. <i>Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice</i>	25
1.8. <i>Programul de retehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii</i>	27
1.9. <i>Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice</i> ...	29
1.10. <i>Programul de sprijin al micilor producători</i>	31
1.11. <i>Programul de promovare a agenților economici la târguri și expoziții</i>	33
1.12. <i>Mecanismul de compensare a cheltuielilor unităților din învățământ dual</i>	34
1.13. <i>Monitorizarea beneficiarilor de grant</i>	39
1.14. <i>Politica de riscuri</i>	43
Capitolul II. Fondul de Garantare a Creditelor	45
2.1. <i>Capitalizarea FGC</i>	45
2.2. <i>Garanții financiare individuale</i>	45
2.3. <i>Garanții financiare de portofoliu</i>	46
Capitolul III. Fondul pentru Antreprenoriat și Creșterea Economică a Moldovei (FACEM)	48
3.1. <i>Dezvoltarea și optimizarea cadrului normativ și operațional al FACEM</i>	48
3.2. <i>Colaborarea cu Instituțiile Financiare Internaționale</i>	48
3.3. <i>Instrumente de finanțare gestionate de FACEM</i>	51
3.3.1. <i>Programul de stimulare a investițiilor „373”</i>	51
3.3.2. <i>Produsul de finanțare „FACEM Investiții BGK”</i>	53
3.3.3. <i>Produsul de finanțare „FACEM IMPACT”</i>	56
Capitolul IV. Proiecte de asistență tehnică și financiară	57
Capitolul V. Alte proiecte și instrumente de susținere	62
5.1. <i>Educația antreprenorială</i>	62
5.2. <i>Centrul de consultanță în afaceri</i>	62
5.3. <i>Rețeaua incubatoarelor de afaceri</i>	63
5.4. <i>Platforme Industriale Multifuncționale</i>	64
5.5. <i>Prima Casă</i>	65
Capitolul VI. Programul de compensare a creșterii prețului la energia electrică pentru IMM	67

Date generale

❖ *Subiect special - Integrarea Europeană: Implicarea instituțională a ODA*

Odată cu obținerea statutului de țară candidată la Uniunea Europeană și deschiderea oficială a negocierilor de aderare, integrarea europeană a devenit o prioritate strategică de nivel național, cu impact transversal asupra tuturor domeniilor de dezvoltare socio-economică. În acest context, Guvernul a intensificat eforturile de aliniere a legislației naționale la acquis-ul comunitar și de consolidare a instituțiilor publice pentru a face față cerințelor procesului de aderare.

Instituția Publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului” (ODA) a avut un rol activ și susținut de-a lungul acestui proces, colaborând îndeaproape cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) și cu alte autorități relevante. ODA a contribuit atât la dimensiunea tehnică, cât și la cea strategică a procesului de aderare, prin furnizarea de expertiză și participarea la exercițiile de screening bilateral, precum și prin elaborarea pozițiilor de negociere pentru domeniile aferente mandatului său instituțional.

În calitate de instituție responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul sprijinirii dezvoltării antreprenoriatului, ODA a fost implicată activ în procesul de negociere pentru mai multe capitole relevante ale acquis-ului comunitar. Contribuția se evidențiază în mod deosebit în cadrul următoarelor capitole:

- **Criteriul economic**, prin promovarea unui cadru sustenabil de acces la finanțare pentru IMM-uri și prin susținerea investițiilor în sectoare cu valoare adăugată;
- **Capitolul 20 – Politica industrială și antreprenorială**, prin dezvoltarea și implementarea de instrumente de sprijin compatibile cu politicile europene, precum granturi, garanții și asistență tehnică pentru IMM-uri;
- **Capitolul 30 – Relații externe**, în contextul dezvoltării și implementării instrumentelor de suport care contribuie la creșterea capacității IMM-urilor locale și suport în integrarea în lanțurile valorice internaționale;
- **Capitolul 19 – Politica socială și ocuparea forței de muncă**, prin inițiative dedicate integrării grupurilor vulnerabile în economie și promovării antreprenoriatului în rândul tinerilor;
- **Capitolul 6 – Dreptul societăților comerciale**, prin contribuții la reglementările privind înregistrarea, funcționarea și susținerea întreprinderilor;
- **Capitolul 8 – Politica în domeniul concurenței**, prin promovarea unui mediu concurențial echitabil și transparent pentru dezvoltarea sectorului IMM.

În perioada 22-23 mai 2025, la Bruxelles, s-a desfășurat **reuniunea de screening bilateral pe Capitolul 20 - Politica industrială și antreprenorială**, în cadrul căreia ODA a prezentat rezultatele activității sale și a evidențiat inițiativele de viitor, aliniate angajamentelor naționale privind dezvoltarea antreprenorială și crearea unui mediu de afaceri favorabil, în special pentru IMM-uri.

În strânsă legătură cu obiectivul strategic al integrării europene, Republica Moldova **implementează Planul de Creștere Economică (Growth Plan) 2025–2028**, un document programatic elaborat în cooperare cu Comisia Europeană, ce urmărește accelerarea convergenței economice cu Uniunea Europeană și consolidarea pregătirii pentru aderare.

Astfel, în prima jumătate a anului 2025, ODA a participat activ la elaborarea și monitorizarea unor documente strategice de importanță majoră, printre care:

- *Agenda de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027 (HG nr. 260/2025)*. ODA contribuie activ la definirea acțiunilor de reformă, la fundamentarea necesarului bugetar, precum și la elaborarea proiectelor investiționale strategice, inclusiv digitalizarea proceselor interne, extinderea accesului la finanțare pentru întreprinderi, dezvoltarea pieței de capital și stimularea competitivității.
- *Programul național de aderare (PNA) a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 (HG nr. 306/2025)*. ODA contribuie la implementarea măsurilor relevante din PNA, în special în domeniile sprijinului pentru IMM-uri, digitalizare, competitivitate și acces la finanțare, asigurând alinierea instrumentelor sale la acquis-ul comunitar.

Prin implicarea sa, ODA asigură o punte de legătură între politicile economice naționale și cerințele procesului de aderare la UE, contribuind la implementarea coerentă și eficientă a priorităților stabilite.

❖ *Situația macroeconomică și performanța IMM-urilor în Republica Moldova*

Economia Republicii Moldova continuă să resimtă presiuni atât din mediul intern, cât și din cel extern, iar redresarea rămâne fragilă, în ciuda unor evoluții sectoriale pozitive. Potrivit ultimilor date preliminare publicate de Biroul Național de Statistică, Produsul Intern Brut (PIB) în trimestrul I anul 2025¹ a constituit 73,0 miliarde lei, marcând o scădere cu 1,2% în termeni reali față de trimestrul I 2024.

Evoluția PIB-ului și a valorii adăugate brute (VAB)

Evoluția PIB în trimestrul I 2025 (în comparație cu trimestrul I 2024) a fost influențată pozitiv de tendințele marcate în următoarele activități:

- *construcții*, care au influențat creșterea PIB cu 0,4%, deținând o pondere de 5,1% la formarea PIB și înregistrând o creștere a VAB în construcții cu 8,6%;
- *informații și comunicații* (+0,2%), cu o pondere de 8,1% la formarea PIB și o creștere a VAB pe activitățile respective cu 2,1%;
- *activități financiare și asigurări* (+0,1%), cu o pondere de 3,5% la formarea PIB și o creștere a VAB cu 2,4%;
- *învățământ* (+0,1), cu o pondere de 8,0% la formarea PIB și o creștere a VAB cu 1,3%;
- *sănătate și asistență socială* (+0,1%), cu o pondere de 7,1% la formarea PIB și o creștere a VAB pe activitățile respective cu 1,1%;
- *administrația publică și apărarea, asigurări sociale obligatorii* (+0,1%), cu o pondere de 4,7% la formarea PIB și o creștere a VAB cu 1,5%.

Totuși, aceste contribuții pozitive au fost contrabalansate de scăderi semnificative în alte domenii, care au avut un impact negativ mai pronunțat asupra PIB:

- *industria prelucrătoare* (a contribuit la scăderea PIB cu 0,7%), cu o pondere de 7,4% la formarea PIB și diminuare a VAB cu 8,7%;
- *activități profesionale, științifice și tehnice* (-0,6%), cu o pondere de 2,2% la formarea PIB și o descreștere a VAB cu 20,4%;
- *agricultură, silvicultură și pescuit* (-0,2%), cu o pondere de 1,8% la formarea PIB și o diminuare a VAB pe activitățile respective cu 9,9%;
- *alte activități de servicii* (-0,2%), cu o pondere de 1,5% la formarea PIB și o reducere a VAB cu 14,4%.

IMM-urile – motorul unei economii reziliente și durabile

Într-un mediu economic marcat de incertitudini geopolitice și presiuni externe, întreprinderile mici și mijlocii (IMM) continuă să joace un rol esențial în consolidarea rezilienței economiei naționale. Recunoscând importanța lor strategică, ODA oferă IMM-urilor un portofoliu diversificat de instrumente de sprijin, care vizează facilitarea accesului la resurse financiare, consolidarea capacităților și stimularea investițiilor.

Prin programele gestionate de ODA, IMM-urile pot accesa granturi, servicii de consultanță și mentorat, garanții de credit, precum și creditare în condiții preferențiale din resursele gestionate prin Fondul pentru Antreprenariat și Creștere Economică a Moldovei (FACEM) – un mecanism-cheie pentru susținerea investițiilor și creșterea competitivității.

Un factor pozitiv este că, în prezent, Republica Moldova dispune de cel mai favorabil cadru structural pentru dezvoltarea antreprenoriatului din ultimele decenii, și anume:

- Un *cadru fiscal favorabil investițiilor* (inclusiv impozit zero pe profitul reinvestit și sprijin pentru investiții productive);
- Progres rapid în *digitalizarea serviciilor publice* pentru antreprenori, cu circa 66%² dintre servicii disponibile online;
- *Creșterea accesului la piețele Uniunii Europene* și dezvoltarea acordurilor de liber schimb cu parteneri comerciali majori.

❖ *Dinamica salariilor și inflația*

Potrivit BNS, în ultimii 5 ani, câștigul salarial mediu lunar este într-o creștere relativ constantă, trimestrial, intervalul de fluctuație fiind de circa 10%-20% față de perioada similară a anului precedent. În tr. I 2025 câștigul salarial mediu lunar brut a constituit 14.567,5 lei, fiind în creștere cu 10,6% față de tr. I 2024 și mai mic cu 3,0% față de tr. IV 2024. Această tendință reflectă un aspect favorabil pentru economia țării, cu

¹ https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-in-trimestrul-i-2025-9497_61844.html

² <https://mded.gov.md/transparenta/servicii-publice-digitalizate/>

potențialul de a stimula creșterea întreprinderilor mici și mijlocii și de a contribui la îmbunătățirea nivelului de trai al salariaților.

În trimestrul I 2025, rata anuală a inflației a continuat traiectoria ascendentă începută la mijlocul anului precedent. În acest fel, rata anuală a inflației s-a majorat de la 7,0 la sută în luna decembrie 2024 până la 8,8 la sută în luna martie 2025, situându-se astfel peste limita superioară a intervalului de variație a țintei inflației în ultimele patru luni, fapt generat de dinamica prețurilor reglementate, în contextul ajustării tarifului la gazul din rețea, la energia termică și la energia electrică. Rata anuală a inflației fără impactul respectiv constituia circa 6,3 la sută în luna martie 2025, fiind în limitele intervalului de variație a țintei inflației. Totodată, rata medie anuală a inflației a constituit 8,8 la sută în trimestrul I 2025, fiind cu circa 2,9 puncte procentuale mai mare față de trimestrul precedent.

În trimestrul I 2025, rata anuală a inflației de baza a continuat traiectoria descendentă de la sfârșitul anului precedent. Astfel, aceasta a înregistrat o valoare de 4,9 la sută în luna martie 2025, fiind cu 1,1 puncte procentuale inferioară celei din luna decembrie 2024.

❖ *Creditarea întreprinderilor și accesul la finanțare*

Accesul IMM-urilor la finanțare a continuat să reprezinte o provocare majoră, în special în contextul creșterii inflației și al volatilității economice. BNM a adoptat măsuri pentru a menține stabilitatea financiară, însă IMM-urile au resimțit dificultăți în obținerea capitalului necesar pentru investiții și operațiuni curente.

Conform datelor din *Raportul asupra inflației nr. 2³*, elaborat de către BNM, la finele lunii martie 2025, soldul total al creditelor acordate de către băncile licențiate a consemnat o creștere anuală însumând 84.093,0 milioane lei, superior celui de la sfârșitul trimestrului I 2024 cu 33,2 la sută.

Creșterea a fost generată, în mare parte, de componenta în moneda națională, a cărei dinamica anuală și-a continuat tendința ascendentă, atingând valoarea de 40,4 la sută. Traiectoria anuală a soldului creditelor acordate în MDL a fost influențată de majorarea soldului creditelor acordate persoanelor juridice cu 39,8 la sută și al celor acordate persoanelor fizice cu 40,8 la sută. Pe acest fond, ponderea creditelor acordate în moneda națională a constituit 76,7 la sută din soldul total al creditelor, superior celui de la sfârșitul trimestrului I, 2024 cu 3,9 puncte procentuale. De menționat că, ritmul anual al soldului creditelor în valută și atașate la cursul valutei, recalculat în moneda națională, a înregistrat o creștere în continuare.

La finele trimestrului I 2025, în structura portofoliului total de credite acordate de către băncile licențiate cea mai mare cotă, analogic trimestrelor precedente, le-a revenit creditelor acordate persoanelor fizice (46,1 la sută), fiind urmată de ponderea creditelor acordate persoanelor juridice din sfera comerțului.

Deși soldul creditelor a crescut, accesul IMM-urilor la finanțare rămâne limitat, în special pentru întreprinderile din sectoare vulnerabile. În acest context, programele de sprijin oferite prin ODA și parteneriatele cu instituțiile financiare partenere sunt esențiale pentru menținerea fluxului de capital către IMM-uri.

❖ *Performanța sectorului IMM*

Sectorul IMM-urilor rămâne vital pentru economia Republicii Moldova, însă se confruntă cu provocări structurale legate de cerere, finanțare și resurse umane. Acestea sunt deosebit de importante într-o economie emergentă precum cea a Moldovei, unde flexibilitatea și adaptabilitatea lor susțin reziliența economică în fața schimbărilor rapide ale pieței. În ciuda provocărilor multiple, IMM-urile continuă să fie motorul creșterii economice, adaptându-se la schimbări și inovând constant.

Astfel, IMM-urile reprezintă 99,2% din totalul întreprinderilor, contribuind semnificativ la formarea PIB (cca 55,0%) și la ocuparea forței de muncă. Ușor, sectorul IMM din Moldova se apropie de ponderea de 99,8% deținută de IMM-uri în Uniunea Europeană, fapt imperativ ce urmează a fi realizat odată cu apropierea plafoanelor de clasificare a întreprinderilor la criteriile stabilite la nivel european.

- **Numărul de IMM** în 2024: 68.194, în creștere cu 7,7% față de anul precedent.
- **Venituri din vânzări:** au atins 308,0 mld. lei, reprezentând 46,1% din totalul veniturilor economiei.
- **Numărul mediu de salariați în IMM:** 356,0 mii persoane, adică 65,5% din totalul angajaților din sectorul privat.

³ Raport asupra inflației, BNM, pag. 43 (https://www.bnm.md/files/RI_mai_2025_ISBN.pdf)

Datele din *Tabelul nr.1* prezentat în continuare, arată o creștere constantă a numărului de IMM-uri și a veniturilor acestora între 2020 și 2024. De asemenea, numărul total al întreprinderilor profitabile a crescut de la 27.213 întreprinderi în 2020 la 37.625 întreprinderi în 2024, iar rezultatul financiar pozitiv s-a majorat semnificativ, ajungând la 62,0 miliarde lei.

Principalii indicatori a mediului de afaceri

Tabelul nr. 1

Indicatori	2020		2021		2022		2023		2024	
	Total	IMM	Total	IMM	Total	IMM	Total	IMM	Total	IMM
Numărul de întreprinderi	58.063	57.247	60.305	59.758	62.608	62.111	63.778	63.266	68.725	68.194
Numărul mediu de salariați	526.738	316.823	532.454	342.101	529.281	347.268	539.032	352.071	543.085	355.952
Venituri din vânzări, mil. lei	381.896,06	150.122,10	488.014,15	225.023,28	612.042,63	274.770,65	636.124,72	285.938,87	668.594,97	307.967,93
Numărul de întreprinderi care au primit profit	27.213	26.562	31.805	31.346	33.306	32.909	34.705	34.278	37.625	37.179
Rezultatul financiar al întreprinderilor cu profit, mil. lei	30.347,40	16.205,37	47.436,13	29.798,41	54.526,32	33.989,95	56.821,30	35.831,37	61.978,66	39.324,69
Numărul de întreprinderi care au suferit pierderi	24.150	23.987	21.486	21.400	22.152	22.054	22.698	22.614	24.363	24.280
Rezultatul financiar al întreprinderilor care au suferit pierderi, mil.lei	-11.806,02	-7.154,46	-7.019,62	-5.101,29	-10.404,49	-6.901,17	-10.675,86	-7.335,29	-11.319,42	-8.456,44
Numărul de întreprinderi care n-au înregistrat vânzări			15.312	15.312	15.338	15.338	14.630	14.630	15.194	15.193

Sursa: Biroul National de Statistica, situațiile financiare ale agenților economici

Datele prezentate în acest compartiment au fost completate pe măsura disponibilității surselor oficiale.

Din decembrie anul 2022 au intrat în vigoare modificările la Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr.179/2016 care au stabilit noile criterii la clasificarea în funcție de: a) numărul mediu anual de salariați (numărul mediu scriptic al personalului în perioada de gestiune) de până la 250, și b) realizează o cifra anuală de afaceri (venituri din vânzări) de până la 100,0 milioane lei sau dețin active totale (active imobilizate și active circulante) de până la 100,0 milioane lei. Pentru comparabilitate, BNS a recalculat datele pentru anul 2021 după noile criterii.

❖ Provocări și recomandări

Potrivit *Tendinței în evoluția activității economice*, realizate de către BNS, în tr. II 2025 se estimează o:

- *creștere moderată* a activității economice și a veniturilor din vânzări, *creșteri mai mari* fiind anticipate în industria prelucrătoare și construcții;
- *creșterea moderată* a prețurilor produselor și *stabilitate relativă* a numărului de salariați.

Conform rezultatelor *Anchetei de conjunctură pentru trimestrul II 2025* realizată de BNS, 52,2% dintre întreprinderi se confruntă cu limitări în activitate, principalele cauze fiind:

- *cererea insuficientă pe piață* (31,4%),
- *problemele financiare* (23,0%),
- *lipsa forței de muncă calificate* (20,6%),
- *consecințele crizei provocate de războiul din Ucraina* (11,7%),
- *disponibilitatea materiei prime* (3,6%).

În concluzie, primul semestru al anului 2025 marchează începutul unei redresări economice prudente, susținută de stabilizarea inflației și relansarea cererii interne, însă provocările structurale persistă. IMM-urile continuă să fie motorul economiei, dar au nevoie de sprijin consecvent prin măsuri care să faciliteze accesul la finanțare, digitalizare și dezvoltarea capitalului uman, pentru a valorifica pe deplin oportunitățile de creștere și a-și consolida reziliența în contextul regional incert.

❖ *Fluxul mijloacelor financiare (IP ODA)*

Prezentul raport cuprinde progresul implementării de către IP ODA a Programelor de stat, a Instrumentelor de promovare a accesului la finanțare, precum și a Proiectelor de asistență externă, în perioada semestrului I al anului 2025, iar *Tabelele* de mai jos reflectă mijloacele financiare antrenate în susținerea acestor servicii.

Buget planificat, mii MDL

Tabelul nr. 2

Nr.	Denumirea instrumentelor de suport	Buget aprobat inițial 2025					Buget repartizat pentru utilizare, 2025				
		Soldul mijloacelor financiare la 01.01.2025	Suma angajamentelor contractate și nedebursate (angajamente de plată pe garanții nesolicitate/de compensare P373) la 01.01.2025	Sold lipsit de angajamente la 01.01.2025	*Mijloace financiare planificate spre alocare în 2025	Total Buget aprobat 2025	Acordarea finanțării nerambursabile (grant/compensare dobândă P373)	Angajamente de compensare și/sau garantare	Cheltuieli administrative	Alte cheltuieli (de promovare, instruirii, risc valutar, expertiză etc.)	Total buget repartizat 2025
		1	2	3=1-2	4	5=3+4	6	7	8	9	10=6+7+8+9
1.	Programele de grant:	208.484,60	65.629,20	142.855,40	302.083,30	444.938,70	401.341,70	-	34.336,70	9.260,30	444.938,70
	Buget de Stat	132.329,30	37.327,10	95.002,20	291.000,00	386.002,20	348.182,1	-	30.032,60	7.787,50	386.002,20
	Asistență externă	76.155,30	28.302,10	47.853,20	11.083,30	58.936,50	53.159,6	-	4.304,10	1.472,80	58.936,50
2.	Instrumente de suport (RIAM, PIM, GEA, Program târguri și expoziții, inv. dual):	14.431,12	7.308,80	7.122,32	29.109,20	36.231,52	-	16.264,62	2.905,16	17.061,74	36.231,52
	Buget de Stat	14.431,12	7.308,80	7.122,32	29.109,20	36.231,52		16.264,62	2.905,16	17.061,74	36.231,52
	Asistență externă	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	FGC:	400.173,43	141.765,09	258.408,34	100.000,00	358.408,34	-	358.408,34	-	-	358.408,34
	Buget de Stat	212.290,03	141.765,09	70.524,94	100.000,00	170.524,94		170.524,94	-	-	170.524,94
	Asistență externă	187.883,40	-	187.883,40	-	187.883,40	-	187.883,40	-	-	187.883,40
4.	FACEM:	70.000,00	-	70.000,00	95.626,90	165.626,90	-	165.626,90	-	-	165.626,90
	Buget de Stat	70.000,00	-	70.000,00	-	70.000,00	-	70.000,00	-	-	70.000,00
	Asistență externă	-	-	-	95.626,90	95.626,90	-	95.626,90	-	-	95.626,90
	TOTAL	693.089,15	214.703,09	478.386,06	526.819,40	1.005.205,46	401.341,70	540.299,86	37.241,86	26.322,04	1.005.205,46
5.	Program 373:	210.295,24	156.352,70	53.942,54	-	53.942,54	133.043,00	268.854,00	13.304	3.911,00	487.112
	Buget de Stat	210.295,24	156.352,70	53.942,54	-	53.942,54	133.043,00	268.854,00	13.304	3.911,00	487.112
	Asistență externă	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	TOTAL	903.384,39	371.055,79	532.328,60	526.819,40	1.059.148,00	534.384,70	809.153,86	50.545,86	30.233,04	1.492.317,46

*Mijloace financiare alocate conform Legii BS (220.109,2 mii lei) + Buget Plus (200.000,0 mii lei)+ Asistența externă (106.710,2 mii lei)

Disponibilitățile financiare și angajamentele asumate, mii MDL

Tabelul nr. 3

Nr.	Denumirea instrumentelor de suport	Sold disponibil la 01.01.2025	Alocări T:1-T:2 (transferat la contul ODA)	Debursări (compensare dobândă P373/ executări garanții FGC)	Total cheltuieli (administrative, promovare, salariale, etc.)	Sold disponibil la 30.06.2025	Angajamente (contractate și nedebursate angajamente de plată pe garanții ne solicitate)	Sold lipsit de angajamente la 30.06.2025
		1	2	3	4	5=1+2-3-4	6	7=5-6
1.	Programele de grant:	208.484,60	84.266,40	121.693,00	7.947,80	163.110,20	89.691,40	73.418,80
	• Buget de Stat	132.329,30	82.200,00	91.263,60	6.613,40	116.652,30	61.444,50	55.207,80
	• Asistență externă	76.155,30	2.066,4	30.429,40	1.334,40	46.457,90	28.246,90	18.210,90
2.	Instrumente de suport (RIAM, PIM, GEA, Program târguri și expoziții, învățământ dual, patente):	14.431,12	5.500,00	1.248,47	4.657,69	14.024,96	1.849,81	12.175,15
	• Buget de Stat	14.431,12	5.500,00	1.248,47	4.657,69	14.024,96	1.849,81	12.175,15
	• Asistență externă	-	-	-	-	-	-	-
3.	FGC:	400.173,43	24.050,00*	10.466,66	-	413.756,77	146.657,49	267.099,28
	• Buget de Stat	212.290,03	24.050,00	10.466,66	-	225.873,37	146.657,49	79.215,88
	• Asistență externă	187.883,40	-	-	-	187.883,40	-	187.883,40
4.	FACEM:	70.000,00	96.181,50	2.613,00	-	163.568,50	10.941,00	152.627,50
	• Buget de Stat	70.000,00	-	-	-	70.000,00	2.500,00	67.500,00
	• Asistență externă	-	96.181,50	2.613,00	-	93.568,50	8.441,00	85.127,50
5.	Program 373:	210.295,24	-	26.951,27	2.638,83	180.705,14	229.154,46	-48.449,32
	• Buget de Stat	210.295,24	-	26.951,27	2.638,83	180.705,14	229.154,46	-48.449,32
	• Asistență externă	-	-	-	-	-	-	-
	TOTAL	887.265,90	486.928,25	341.477,80	38.174,59	994.541,71	371.055,79	623.485,92

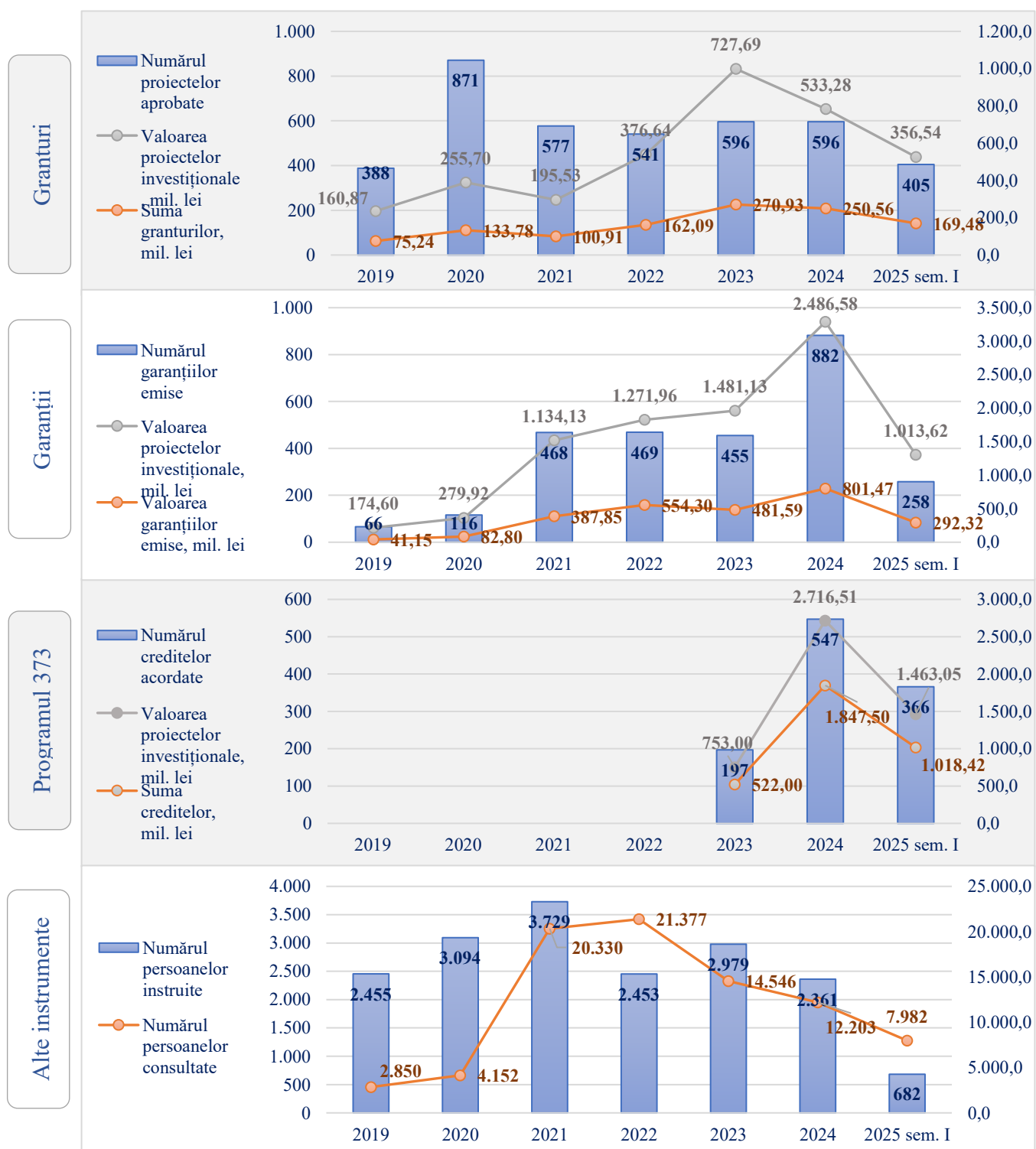
*Mijloace financiare alocate conform Legii BS (15.000,0 mii lei) + Venituri din investiții FGC (9.050,0 mii lei)

Mai jos *Diagrama nr. 1* oferă o imagine de ansamblu asupra evoluției principalilor indicatori financiari relevanți pentru activitatea instituției, evidențiind tendințele și dinamica sprijinului financiar și non financiar acordat în perioada anilor 2019 – 2024, dar și pentru semestrul I, anul 2025. Sunt reflectate patru componente majore ale intervenției instituționale: *aprobarea granturilor, emiterea garanțiilor, acordarea creditelor prin P373 și furnizarea serviciilor de instruire și consultanță pentru beneficiari.*

Prin monitorizarea acestor indicatori, se poate evalua atât eficiența utilizării resurselor financiare alocate, cât și impactul sprijinului acordat asupra dezvoltării proiectelor investiționale. Evoluțiile surprinse în grafic permit totodată identificarea unor eventuale provocări sau schimbări de orientare strategică, în funcție de nevoile beneficiarilor și contextul economic general.

Evoluția principalilor indicatori privind sprijinul financiar și non financiar

Diagrama nr. 1

Capitolul I. Programe de suport financiar nerambursabil

Pe parcursul semestrului I, anul 2025, IP ODA a gestionat **10 Programe de Suport în Afaceri** și **1 Program de subvenționare** majoritatea dintre ele, oferind în mod integrat instruire și finanțare în scopul susținerii dezvoltării antreprenoriatului în Republica Moldova, de la inițierea unei afaceri, până la internaționalizarea acesteia.

Pentru implementarea celor 10 programe de grant, pentru anul 2025 au fost planificate alocarea mijloacelor financiare în sumă totală de **302.083,3 mii MDL**, dintre care 291.000,0 mii MDL din bugetul de stat, inclusiv alocarea suplimentară a 100.000,0 mii MDL prin intermediul mecanismului Buget Plus. La situația din 1 ianuarie 2025, soldul neangajat din bugetul programelor de grant constituie 142.855,4 mii MDL, sumă care include și alocările suplimentare din bugetul de stat transferate în luna decembrie 2024. Prin urmare, bugetul total disponibil pentru implementarea programelor de grant în anul 2025 constituie **444.938,7 mii MDL**.

La realizarea acestor programe, pe parcursul perioadei de raportare, au fost consemnate angajamente în sumă de **169.481,9 mii MDL**. Astfel, soldul mijloacelor financiare necontractate, înregistrat la 30 iunie 2025, este de **231.859,8 mii MDL**, dintre care **17.830,0 mii MDL** constituie sold din contul asistenței externe (UE, WB, GIZ, WNISEF).

Pentru implementarea programelor de stat, IP ODA oferă suport antreprenorilor în realizarea proiectelor investiționale, începând cu etapa semnării contractelor, până la implementarea completă a investițiilor planificate. Durata de implementare a proiectelor investiționale, este în medie de **9 luni**, iar suportul financiar fiind transferat în două tranșe. Astfel, pe parcursul semestrului I, anul 2025, pentru contractele de finanțare active, au fost debursate resurse financiare în sumă de **121.693,0 mii MDL**.

Într-o primă etapă, prin **HG nr. 82 din 26.02.2025**, au fost ajustate 7 programe existente, în vederea uniformizării și eficientizării implementării acestora, pe baza lecțiilor învățate din ciclurile anterioare de implementare. Ajustările au vizat simplificarea procedurilor, extinderea categoriilor de cheltuieli eligibile, creșterea transparenței și facilitarea accesului IMM-urilor la suportul disponibil.

În continuarea acestor eforturi, pentru a asigura o abordare sistemică, coerentă și flexibilă, care să permită adaptarea rapidă la prioritățile de politici publice și integrarea eficientă a noilor instrumente de sprijin, a fost elaborat proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea *Regulamentului cu privire la instrumentele de susținere non-financiar și financiar nerambursabil destinate IMM*. Acesta are drept scop consolidarea cadrului normativ prin reunirea tuturor instrumentelor de suport non-financiar și financiar nerambursabil într-un cadru unificat, simplificat și predictibil, gestionat de IP ODA. Totodată, va permite simplificarea procesului de aplicare, evitarea suprapunerilor între instrumente, precum și adaptarea rapidă la prioritățile de politici publice, sporind eficiența sprijinului guvernamental și a activității IP ODA.

La momentul elaborării prezentului raport, proiectul se află în proces de consultare publică, urmând a fi supus avizării și ulterior aprobat în ședință de Guvern.

Situația bugetară privind aprobarea finanțării nerambursabile, mii MDL
(situația la 30.06.2025)

Tabelul nr. 4

Denumirea programului	Acordarea finanțării nerambursabile (grant)			Contractat T:1			Contractat T:2			Contractat T:1+T:2			Sold necontractat la 30.06.25*		
	Buget de Stat	Asistență externă	Total	Buget de Stat	Asistență externă	Total	Buget de Stat	Asistență externă	Total	Buget de Stat	Asistență externă	Total	Buget de Stat	Asistență externă	Total
1. Programul START pentru TINERI	5.089,5	5.254,1	10.343,6	851,6	490,2	1.341,7	4.265,2	4.926,7	9.191,8	5.116,7	5.416,8	10.533,6	-27,2	-162,7	-190,0
2. Programul de susținere a Antreprenoriatului Feminin	68.912,8	8.753,7	77.666,5	14.395,6	592,1	14.987,7	13.345,0	4.718,9	18.063,9	27.740,6	5.311,0	33.051,6	41.172,2	3.442,7	44.614,9
– Măsura 1	16.700,0	8.753,7	25.453,7	1.418,0	592,1	2.010,1	1.640,6	4.718,9	6.359,6	3.058,6	5.311,0	8.369,7	13.641,4	3.442,7	17.084,0
– Măsura 2	50.212,8	0,0	50.212,8	12.587,6	0,0	12.587,6	11.222,7	0,0	11.222,7	23.810,3	0,0	23.810,3	26.402,5	0,0	26.402,5
– Pachet "E-comerț"	2.000,0	0,0	2.000,0	390,0	0,0	390,0	481,6	0,0	481,6	871,6	0,0	871,6	1.128,4	0,0	1.128,4
3. Programul „PARE 1+2”	19.594,7	4.240,5	23.835,3	3.156,4	577,0	3.733,5	1.404,7	2.396,1	3.800,7	4.561,1	2.973,1	7.534,2	15.033,6	1.267,5	16.301,1
– Componenta II	6.084,7	4.240,5	10.325,3	243,8	577,0	820,8	414,7	2.396,1	2.810,8	658,5	2.973,1	3.631,6	5.426,3	1.267,5	6.693,7
– Componenta III	13.510,0	0,0	13.510,0	2.912,7	0,0	2.912,7	990,0	0,0	990,0	3.902,6	0,0	3.902,6	9.607,4	0,0	9.607,4
4. Program dezvoltare IMM în Turism	2.550,7	9.550,0	12.100,7	0,0	0,0	0,0	0,0	8.441,9	8.441,9	0,0	8.441,9	8.441,9	2.550,7	1.108,1	3.658,8
5. Programul Ecologizarea IMM	11.467,1	2.160,4	13.627,5	483,0	294,0	776,9	471,3	1.816,8	2.288,1	954,3	2.110,7	3.065,0	10.512,8	49,7	10.562,5
6. Programul Transformare Digitală a IMM	9.894,5	3.084,5	12.979,0	9.208,4	3.071,6	12.280,0	0,0	0,0	0,0	9.208,4	3.071,6	12.280,0	686,1	12,9	699,0
7. Programul de susținere a inovațiilor digitale și startup-urilor tehnologice	27.162,7	0,0	27.162,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27.162,7	0,0	27.162,7
– Măsura 1	9.162,7	0,0	9.162,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9.162,7	0,0	9.162,7
– Măsura 2	18.000,0	0,0	18.000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18.000,0	0,0	18.000,0
8. Programul de re tehnologizare a IMM	156.532,9	2.249,9	158.782,8	41.386,6	2.172,5	43.559,0	45.042,3	1.244,7	46.287,1	86.428,9	3.417,2	89.846,1	70.104,0	-1.167,3	68.936,7
9. Programul de de creștere a competitivității producătorilor locali și integrare în lanțurile valorice	28.400,0	15.164,5	43.564,5	0,0	1.491,0	1.491,0	0,0	446,9	446,9	0,0	1.937,8	1.937,8	28.400,0	13.226,6	41.626,6
10. Program mici producători	18.577,1	2.702,0	21.279,1	0,0	0,0	0,0	142,2	2.649,5	2.791,7	142,2	2.649,5	2.791,7	18.434,9	52,5	18.487,4
TOTAL Programele de grant	348.182,1	53.159,6	401.341,6	69.481,6	8.688,2	78.169,8	64.670,7	26.641,4	91.312,1	134.152,3	35.329,6	169.481,9	214.029,8	17.830,0	231.859,8
11. Programul de promovare a agenților economici la târguri și expoziții	800,0	0,0	800,0	442,0	0,0	442,0	286,3	0,0	286,3	728,3	0,0	728,3	71,7	0,0	71,7
TOTAL	348.982,1	53.159,6	402.141,6	69.923,6	8.688,2	78.611,8	64.957,0	26.641,4	91.598,4	134.880,6	35.329,6	170.210,2	214.101,5	17.830,0	231.931,5

Sursa: Calcule IP ODA
*În cazul unui sold negativ, contractele au fost aprobate pe baza soldului generat de rezoluțiunea contractelor semnate în 2024-2025

1.1. Programul START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă

Programul „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” a fost aprobat într-o nouă redacție prin HG nr. 348 din 01.06.2022.

În perioada de implementare, prezentul Program este orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

1. stimularea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor și creșterea gradului de conștientizare a acestora cu privire la posibilitățile de lansare a unei afaceri;
2. consolidarea competențelor antreprenoriale ale tinerilor prin asigurarea suportului informațional, consultativ și educațional;
3. impulsivarea creării unei afaceri și integrarea tinerilor în mediul antreprenorial, prin oferirea suportului financiar nerambursabil;
4. fortificarea dezvoltării afacerilor create de către tineri, prin facilitarea accesului la resurse creditare;
5. încurajarea implementării inovațiilor, a transferului tehnologic și de know-how în scopul creșterii numărului întreprinderilor active și a locurilor de muncă, în special în zonele rurale.

Prin intermediul Programului sunt oferite două forme de suport financiar:

- granturi de până la **200,0 mii MDL** pentru tinerii care își propun să se lanseze în afaceri. Finanțarea din partea statului constituie până la **70%** din valoarea proiectului investițional, iar tinerii vor veni cu o contribuție de doar **30%**;
- credite cu porțiuni de grant, valoarea pachetului financiar care poate ajunge până la **1.760,0 mii MDL** și include porțiunea de împrumut rambursabil de **85%** și porțiunea de grant de **15%**.

Modificările operate, prin HG nr. 82 din 26.02.2025:

În vederea eficientizării și adaptării cadrului de implementare al Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” la realitățile actuale și pentru a asigura accesul echitabil la măsurile de sprijin oferite, au fost aprobate următoarele modificări:

1. **Eliminarea criteriului de cetățenie** - a fost aprobată excluderea cerinței ca aplicanții să fie cetățeni ai Republicii Moldova. Aceasta permite deschiderea programului și pentru cetățenii altor state, în conformitate cu reglementările legale în vigoare, asigurând astfel dezvoltarea afacerilor pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de cetățenia fondatorilor.
2. **Revizuirea criteriilor de eligibilitate pentru Componenta II** - criteriile de eligibilitate pentru tinerii antreprenori au fost clarificate și uniformizate. Astfel, pentru a participa la Componenta II, aplicanții trebuie să aibă vârsta între 18-35 de ani și să fie fondatori sau membri cu o cotă de participare de cel puțin 51%, cumulativ cu alți tineri membri, pentru întreprinderile cu statut de persoană fizică sau persoană juridică.
3. **Modificarea cerințelor de formare antreprenorială** - a fost aprobată flexibilizarea criteriului referitor la formarea antreprenorială. Acesta include acum și posibilitatea de a deține:
 - certificat de participare la Componenta I a Programului;
 - certificat de formare antreprenorială obținut în cadrul programelor implementate de IP ODA în ultimii 3 ani;
 - experiență antreprenorială sau diplome de absolvire a cursurilor relevante.
4. **Accesul la sprijin financiar pentru antreprenorii debutanți** - pentru a asigura condiții echitabile, antreprenorii debutanți pot beneficia de sprijin financiar nerambursabil o singură dată în cadrul tuturor programelor ODA dedicate tinerilor antreprenori.
5. **Suport financiar consecutiv pentru IMM-uri** – a fost introdusă o prevedere care permite IMM-urilor să solicite finanțare suplimentară după finalizarea cu succes a unui proiect anterior, până la atingerea plafonului maxim prevăzut în program. Această modificare este benefică pentru cei care nu au accesat întreaga sumă disponibilă în cadrul unui proiect anterior.

Datele statistice ale acestui program sunt arătate în *Tabelul nr. 5* de mai jos:

Tabelul nr. 5

Programul „START pentru TINERI: o afacere la tine acasă”			
Perioada	Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)	Suma grantului aprobată (mii MDL)	Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)
Trimestrul IV, anul 2024	24	3.992,18	6.874,23
Trimestrul I, anul 2025	8	1.341,74	2.310,74
Trimestrul II, anul 2025	55	9.191,88	16.217,45
TOTAL sem. I, anul 2025	63	10.533,62	18.528,19

Sursa: Calcule IP ODA

Activitatea de aprobare a proiectelor investiționale în cadrul Programului „START pentru TINERI: o afacere la tine acasă” a fost planificată în anul 2025 pentru trimestrele I și II (*Planul de acțiuni al IP ODA pentru anul 2025, acțiunea 1.3.*). Obiectivul stabilit prevede finanțarea a 55 de întreprinderi cu un buget total estimativ de 10.343,6 mii MDL.

Conform datelor disponibile, în primele două trimestre ale anului 2025 au fost aprobate pentru finanțare un număr total de **63 proiecte**, depășind cu 15% ținta planificată. Suma totală a granturilor aprobate a atins **10.533,62 mii MDL**, ceea ce reprezintă o depășire ușoară (+1,8%) față de nivelul prognozat. În ceea ce privește contribuția în economie, proiectele susținute au generat investiții totale în valoare de **18.528,19 mii MDL**, confirmând impactul multiplicator al intervenției.

Această performanță evidențiază o implementare eficientă a programului, contribuind activ la stimularea inițiativelor antreprenoriale în rândul tinerilor și la consolidarea ecosistemului de afaceri național.

❖ Analiza progresului

Având la bază ca scop dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale în rândul tinerilor și creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare, de la lansarea acestui program putem remarca că programul a produs efectele așteptate la nivel de realizări și rezultate, atingând următorul progres (*Tabelul nr. 6*).

Tabelul nr. 6

Programul „START pentru TINERI: o afacere la tine acasă” (10.06.2022 - 10.06.2025)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG	
	perioada total de implementare (36 luni)	perioada de la lansare până la data raportării (36 luni)	
Indicatori de produs:	ținta	realizat	%
- Numărul activităților de mediatizare și informare cu privire la promovarea prezentului Program organizate	6	14	233%
- Numărul tinerilor consultați în vederea lansării și dezvoltării unei afaceri	800	3.550	443%
- Numărul tinerilor instruiți în scopul dezvoltării capacităților antreprenoriale	500	3358	672%
- Numărul companiilor create de către tineri beneficiare de suport financiar nerambursabil, dintre care:	150/ 220	305* (273**)	203% (182%)
• finanțați din Bugetul de Stat	150	217	145%
• finanțați din surse externe	70	88	126%
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-32	
- Numărul companiilor gestionate de către tineri au accesat, prin instituțiile financiare partenere intermediare, credite subsidiare investiționale pentru dezvoltarea afacerii, care vor fi cofinanțate cu porțiunea de grant oferit de către IP ODA	100	118 (115)	118% (115%)
• finanțați din Bugetul de Stat	100	115	115%

• <i>finanțați din surse externe</i>	0	0	0
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-3	
- Suma grantului aprobată (<i>ambele componente</i>), din care:	66,5	71,03 (65,72)	106% (100%)
• <i>din Bugetul de Stat (mil. MDL)</i>	53,1	56,91 (52,08)	107% (98%)
• <i>din surse externe (mil. MDL)</i>	13,4	14,13 (13,64)	105% (102%)
- Numărul tinerilor integrați în procesul de generare de idei inovatoare de afaceri din întreaga țară	300	1.098	366%
Indicatori de rezultat:			
- Numărul tinerilor cu abilități și competențe antreprenoriale îmbunătățite	600	1.933	322%
- Numărul tinerilor cu o afacere înființată	350	604	173%
- Numărul tinerilor ce au aplicat la prezentul Program	300	818	273%
- Volumul de investiții în economia națională în creștere cu circa 100,0 de mil. lei	100,0	266,93 (247,73)	267% (248%)
- Numărul locuri de muncă, inclusiv 50% în zonele rurale, create/menținute	350	1.917	548%
- Ponderea companiilor finanțate ce aplică elemente inovative și de dezvoltare durabilă	10%	IP ODA este în proces de implementare a unui mecanism de monitorizare din oficiu, prin colectarea informațiilor din rapoartele de progres prezentate de beneficiari, referitor la atingerea obiectivelor și indicatorilor de rezultat, în perioada anilor 2022 - 2024.	
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a impozitelor și taxelor plătite în bugetul public național	40%		
- Ponderea beneficiarilor ce vor asigura câștigul salarial mediu lunar brut la nivelul celui pe ramură	60%		
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a performanței financiare	40%		

Sursa: Calcule IP ODA

*numărul proiectelor investiționale aprobate

**numărul proiectelor investiționale efectiv înregistrate urmare rezoluțiunilor

Aflându-se în faza sa finală de implementare, *Programul „Start pentru Tineri”* s-a dovedit a fi unul relevant, util și eficient, demonstrând un nivel înalt de performanță, majoritatea indicatorilor prevăzuți să fie atinși în 3 ani, conform Hotărârii de Guvern a Programului fiind îndepliniți și chiar depășiți.

Pe parcursul implementării programului, au fost aprobate spre finanțare 423 proiecte investiționale. Dintre acestea, 35 de beneficiari au renunțat ulterior la implementare și au solicitat rezoluțiunea contractelor de finanțare, ceea ce a condus la un număr final de 388 de beneficiari efectivi. Acest rezultat depășește cu 55% indicatorul prevăzut în HG privind Programul și cu 21% ținta stabilită în contextul atragerii sprijinului financiar din surse externe.

Suma totală a granturilor acordate prin intermediul Programului constituie 65,72 mil. lei, ceea ce indică o utilizare integrală a bugetului alocat, în proporție de circa 100%. Volumul efectiv al investițiilor în economie este estimat la 247,73 mil. lei, depășind cu 148% indicatorul prevăzut în Hotărârea de Guvern a Programului.

Menționăm că, în cele mai multe cazuri, temeiul rezilierii contractului, la etapa de inițiere a afacerii este lipsa resurselor financiare proprii pentru implementarea proiectului investițional și respingerea dosarului de creditare de către bănci.

Potrivit datelor BNS, la începutul anului 2025, tinerii cu vârsta între 18 și 34 de ani reprezentau aproximativ 18% din populația totală. În anul 2024, cea mai mare pondere dintre emigranți - circa 39%, a fost înregistrată în rândul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 20 și 39 de ani. În acest context, menținerea tinerilor în țară devine o prioritate strategică. Promovarea antreprenoriatului ca opțiune profesională viabilă pentru tineri, prin dezvoltarea de instrumente de sprijin adaptate nevoilor acestui segment de populație, reprezintă o măsură esențială pentru combaterea fenomenului de emigrare și stimularea creșterii economice, în special în sectoarele inovative și creative.

1.2. Programul de susținere a Antreprenoriatului Feminin

Programul de susținere a antreprenoriatului feminin a fost aprobat prin HG nr. 809 din 27.10.2023, lansarea acestuia a avut loc la data de 15.03.2024. Scopul programului este dezvoltarea antreprenoriatului feminin prin sporirea numărului de femei antreprenoare și îmbunătățirea performanțelor economice întreprinderilor micro, mici și mijlocii conduse de femei.

Obiectivele specifice ale Programului sunt:

1. facilitarea creării și dezvoltării întreprinderilor începătoare fondate și gestionate de femei prin acordarea unui suport financiar nerambursabil condiționat în valoare de până la 200.000 lei;
2. îmbunătățirea competitivității întreprinderilor în dezvoltare și creștere gestionate de femei prin acordarea unui suport financiar nerambursabil condiționat în valoare de până la 600.000 lei;
3. susținerea activităților în domeniul comerțului electronic a întreprinderilor gestionate de femei prin acordarea unui suport financiar nerambursabil condiționat în valoare de maxim 50.000 lei;
4. îmbunătățirea abilităților manageriale ale antreprenoarelor prin facilitarea accesului la informație, instruire, consultanță și mentorat;
5. sporirea nivelului de conștientizare și furnizare a informației relevante cu privire la oportunitățile și contribuția femeilor antreprenoare la dezvoltarea economică.

Conform hotărârii, prin intermediul programului se oferă multiple forme de suport, inclusiv financiar, asistență tehnică și promovarea imaginii companiei. Astfel, sunt disponibile două forme de suport financiar:

- granturi de până la **200,0 mii MDL** acordate pentru femeile care gestionează companii debutante. Finanțarea din partea statului constituie până la **80%** din valoarea proiectului investițional, iar antreprenoarele vor veni cu o contribuție de doar **20%**. Adicional, antreprenoarele pot solicita suport financiar nerambursabil din „pachetul e-comerț” în valoare de maxim **30,0 mii MDL** pentru investiții aferente comerțului electronic;
- granturi de până la **600,0 mii MDL** acordate pentru femeile care gestionează companii în dezvoltare. Finanțarea din partea statului constituie până la **70%** din valoarea proiectului investițional, iar antreprenoarele vor veni cu o contribuție de doar **30%**. Adicional, antreprenoarele pot solicita suport financiar nerambursabil din „pachetul e-comerț” în valoare de maxim **50,0 mii MDL** pentru investiții aferente comerțului electronic.

Modificările operate, prin HG nr. 82 din 26.02.2025:

În urma procesului de evaluare și adaptare a *Programului de susținere a antreprenoriatului feminin*, au fost aprobate următoarele modificări importante care vizează îmbunătățirea accesibilității și eficienței măsurilor de sprijin pentru antreprenoarele din Republica Moldova:

1. **Revizuirea cheltuielilor neeligibile privind mijloacele de transport** - se consideră oportună posibilitatea de a achiziționa mijloace de transport necesare pentru activitățile afacerii beneficiarului, cu excepția autoturismelor destinate transportului de până la 7 persoane inclusiv. Această modificare are ca scop sprijinirea mobilității și eficientizării activităților economice ale beneficiarilor, contribuind astfel la dezvoltarea acestora.
2. **Modificarea cerințelor privind performanța economică pentru măsura II** - solicitantele sprijinului financiar nerambursabil în cadrul măsurii II trebuie să demonstreze performanță economico-financiară a întreprinderii prin creșterea indicatorilor relevanți, precum:
 - Volumul de vânzări;
 - Profitul net;
 - Productivitatea;
 - Exportul etc.

Această modificare este considerată mai rațională, deoarece o afacere poate demonstra o evoluție pozitivă și în absența unui profit net contabil, de exemplu, datorită sumei amortizării anuale ca urmare a investițiilor active în formarea bazei tehnico-materiale. Totuși, ceilalți indicatori financiari vor demonstra performanța financiară bună a companiei.

Pentru perioada de raportare s-au înregistrat următoarele rezultate, arătate în *Tabelul nr. 7*.

Tabelul nr. 7

Programul de susținere a antreprenoriatului feminin			
Perioada	Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)	Suma grantului aprobată (mii MDL)	Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)
Trimestrul IV, anul 2024			
– Măsura I	25	4.988,25	7.058,71
– Măsura II	5	2.161,23	3.540,46
Total T:4, anul 2024	30	7.149,48	10.599,17
Trimestrul I, anul 2025			
– Măsura I	11	2.100,06	3.022,28
– Măsura II	29	12.887,59	24.918,75
Total T:1, anul 2025	40	14.987,73	27.957,47
Trimestrul II, anul 2025			
– Măsura I	36	6.419,59	9.525,43
– Măsura II	24	11.644,34	20.899,72
Total T:2, anul 2025	60	18.063,93	30.425,15
TOTAL sem. I, anul 2025	100	33.051,66	58.382,62

Sursa: Calcule IP ODA

În semestrul I al anului 2025, a fost realizată majoritatea obiectivelor stabilite pentru *Programul de susținere a antreprenoriatului feminin*, în conformitate cu planul de acțiuni ODA, care prevedea atingerea a 55% din indicatorii anuali în trimestrul I și 40% în trimestrul II.

Pe parcursul primului semestru, au fost aprobate spre finanțare un total de **100 proiecte investiționale**, dintre care:

- **40 proiecte** în trimestrul I (11 în cadrul Măsurii I și 29 în cadrul Măsurii II);
- **60 proiecte** în trimestrul II (36 în cadrul Măsurii I și 24 în cadrul Măsurii II).

Valoarea totală a granturilor aprobate în această perioadă a fost de **33.051,66 mii MDL**, iar investițiile planificate în economie au atins un volum de **58.382,62 mii MDL**. Menționăm că, din numărul total de beneficiare, **27** au accesat și suportul financiar nerambursabil din „pachetul e-comerț”.

Comparativ cu obiectivele anuale stabilite, din cel puțin 120 de companii planificate, doar în semestrul I au fost finanțate 100, ceea ce corespunde unui grad de realizare de **83%**. Din bugetul total estimat de 37.166,5 mii MDL alocat pentru granturi, au fost contractate **33.051,66 mii MDL**, reprezentând **89%** din alocarea anuală.

Rezultatele obținute în semestrul I confirmă o implementare eficientă și avansată a programului, cu respectarea planificării temporale și depășirea așteptărilor pentru această etapă.

❖ Analiza progresului

Pentru realizarea Țintelor acestui program, având drept obiectiv general dezvoltarea antreprenoriatului feminin prin sporirea numărului de femei antreprenoare și îmbunătățirea performanțelor economice întreprinderilor micro, mici și mijlocii conduse de femei și întru stimularea și promovarea antreprenoriatului feminin, prezentăm rezultatele în *Tabelul nr. 8*.

Tabelul nr. 8

Programul de susținere a Antreprenoriatului Feminin (16.11.2023 – 16.11.2026)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG perioada total de implementare (36 luni)	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG perioada de la lansare până la data raportării (19 luni)	
Indicatori de produs:	Ținta	realizat	%

- Numărul de femei antreprenoare care beneficiază de suport financiar nerambursabil pentru inițierea unei afaceri, dintre care:	80 / 152	98 (93)	122% (116%)
• finanțate din Bugetul de Stat	80	41	51%
• finanțate din surse externe	72	57	79%
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-5	
- Numărul întreprinderilor susținute financiar, pentru extinderea activității economice, dintre care:	10 / 10	82	820%
• finanțate din Bugetul de Stat	10	82	820%
• finanțate din surse externe	0	0	-
- Numărul de întreprinderi ce beneficiază de suport financiar nerambursabil pentru dezvoltarea activităților de e-comerț	70	50	71%
- Suma grantului aprobată, din care:	39,5	54,25 (53,39)	137% (135%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	25,7	44,03 (43,37)	171% (168%)
• din surse externe (mil. MDL)	13,8	10,22 (10,02)	74% (73%)
- Numărul sesiuni de instruire organizate	9	10	111%
- Numărul sesiuni de coaching organizate	9	15	167%
- Numărul de campanii de mediatizare organizate, inclusiv online	6	12	200%
- Numărul de networking organizate	6	0	0%
- Numărul de promovare a femeilor antreprenoare de succes	12	8	67%
Indicatori de rezultat:			
- Numărul de femei ce își vor îmbunătăți abilitățile și competențele antreprenoriale	500	817	163%
- Numărul de femei ce vor beneficia de posibilități de networking	300	0	0
- Numărul de afaceri noi create de către femei	80	70	87%
- Volumul de investiții în economia națională		90,80/89,50	
- Ponderea beneficiarelor ce vor înregistra o creștere a impozitelor directe și indirecte plătite în bugetul public național	80%	Indicatorii de rezultat urmează a fi monitorizați în anul următor anului de implementare proiectelor investiționale ale beneficiarilor.	
- Ponderea beneficiarelor ce vor înregistra creșterea productivității	80%		
- Ponderea beneficiarelor ce vor înregistra o creștere a volumului de vânzări	80%		

Sursa: Calcule IP ODA

Pe parcursul perioadei de gestiune, au fost aprobate pentru finanțare 180 proiecte investiționale, dintre care 98 destinate inițierii afacerii, iar 82 pentru extinderea activității economice. Totodată, pe parcursul perioadei de gestiune 5 antreprenoare au renunțat la realizarea proiectului investițional, valoarea contractelor constituind 863,35 mii MDL.

La doar 19 luni de implementare, Programul de susținere a antreprenoriatului feminin a înregistrat rezultate remarcabile, atingând un rezultat de două ori mai mare decât cel planificat în Hotărârea de Guvern a Programului, demonstrând interesul ridicat și relevanța programului pentru mediul de afaceri feminin din Republica Moldova. Acest fapt evidențiază necesitatea continuării implementării programului și alocării de surse suplimentare, pentru a răspunde în mod adecvat cererii existente și pentru a asigura un impact durabil asupra dezvoltării antreprenoriatului feminin. Astfel, programul rămâne un instrument strategic, aliniat priorităților guvernamentale și esențial în consolidarea incluziunii economice și a competitivității la nivel național.

Rezultatele înregistrate în perioada de raportare, impune o revizuire a programului și, în special, a indicatorilor setați la Măsura II, pentru a extinde posibilitatea finanțării activităților deja existente. La etapa actuală, acest indicator a atins o realizare de 820% față de ținta stabilită (10), ceea ce argumentează necesitatea actualizării acestor indicatori, cât și criteriile de aplicare la Program.

O astfel de ajustare ar contribui la eficientizarea utilizării fondurilor disponibile și la sprijinirea sustenabilă a afacerilor gestionate de femei antreprenoare.

1.3. Programul de Atragere a Remitențelor în Economie „PARE 1+2”

Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2” a fost aprobat, într-o nouă redacție, prin HG nr. 622 din 07.09.2022.

Prezentul Program își propune următoarele obiective specifice:

1. sporirea gradului de conștientizare cu privire la posibilitățile de lansare și de dezvoltare a unei afaceri de către migranți și rudele de gradul I ai acestora prin asigurarea suportului informațional, consultativ și educațional;
2. stimularea investirii remitențelor în crearea și dezvoltarea afacerii preponderent în localitățile rurale;
3. creșterea, până în anul 2024, a competitivității afacerilor dezvoltate de către lucrătorii migranți;
4. facilitarea reintegrării și sporirea oportunităților economice pentru persoanele revenite de peste hotare.

Prin intermediul programului sunt oferite două forme de suport financiar:

- granturi de până la **250,0 mii MDL** acordate în baza „Regulii 1+1”, pentru lucrătorii migranți sau rudele de gradul I a acestora. Finanțarea din partea statului constituie până la **50%** din valoarea proiectului investițional, iar lucrătorii migranți vor veni cu o contribuție de **50%**;
- granturi de până la **500,0 mii MDL** acordate în baza „Regulii 1+2”, pentru afacerile în creștere, beneficiari ai componentei II a Programului (inclusiv absolvenții Programului PARE 1+1). Finanțarea din partea statului constituie până la **67%** din valoarea proiectului investițional, iar lucrătorii migranți vor veni cu o contribuție de **33%**.

Modificările operate, prin HG nr. 82 din 26.02.2025:

În urma evaluării și adaptării Programului de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2”, au fost aprobate următoarele modificări importante, care vizează îmbunătățirea accesibilității și eficienței măsurilor de sprijin pentru beneficiarii programului:

1. **Modificarea criteriului de eligibilitate privind certificatul de formare în domeniul antreprenoriatului** - criteriul de eligibilitate privind certificatul de participare la componenta I a Programului sau certificatul de formare în domeniul antreprenoriatului a fost modificat pentru a include și persoanele care au obținut cunoștințe în domeniul antreprenorial prin experiența antreprenorială sau au absolvit cursuri de instruire sau au diplome de studii în domenii relevante. Aceste cunoștințe trebuie confirmate într-o manieră neîndoieabilă. Această modificare este necesară pentru a permite participarea persoanelor care au demonstrat competență în domeniul antreprenoriatului, chiar și prin alte forme de pregătire, inclusiv învățământul în domeniul economic.
2. **Suplinirea condițiilor pentru participarea la componenta III a Programului** - se introduce o prevedere suplimentară care stipulează că solicitantul nu este afiliat unui grup de întreprinderi al cărui număr de angajați, venituri din vânzări sau active totale depășește condițiile pentru definirea IMM-urilor conform Legii nr. 179/2016. Această modificare are rolul de a uniformiza cerințele în toate programele implementate de IP ODA și de a asigura coerența în aplicarea normelor.
3. **Clarificarea condițiilor privind demonstrarea performanței economico-financiare** - solicitanții la componenta III a Programului trebuie să demonstreze o performanță economică bună a întreprinderii, prin indicatori relevanți care să reflecte soliditatea și viabilitatea afacerii.
4. **Modificarea condiției de creare și menținere a locurilor de muncă** - condiția privind crearea și menținerea a minimum 5 locuri de muncă a fost clarificată. Se precizează că solicitantul trebuie să demonstreze crearea și menținerea locurilor de muncă conform numărului mediu de salariați din anul precedent aplicării la program sau în ultimele 6 luni înainte de aplicare. Această normă extinde aria de eligibilitate pentru companiile cu activitate sezonieră, asigurând astfel o mai mare flexibilitate.
5. **Revizuirea cheltuielilor neeligibile privind mijloacele de transport** - se consideră oportună posibilitatea achiziționării de mijloace de transport utile pentru afacerea beneficiarului, cu excepția autoturismelor destinate transportului de până la 7 persoane inclusiv. Această modificare are ca scop sprijinirea activităților economice ale beneficiarilor care necesită mijloace de transport pentru operarea afacerii.

Pentru perioada de raportare s-au înregistrat următoarele rezultate, arătate în *Tabelul nr.9*.

Tabelul nr. 9

<i>Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2”</i>			
<i>Perioada</i>	<i>Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)</i>	<i>Suma grantului aprobată (mii MDL)</i>	<i>Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)</i>
<i>Trimestrul IV, anul 2024</i>			
– <i>Componenta II</i>	11	2.610,66	7.824,06
– <i>Componenta III</i>	10	4.705,09	9.587,13
Total T:4, anul 2024	21	7.315,75	17.411,19
<i>Trimestrul I, anul 2025</i>			
– <i>Componenta II</i>	4	820,76	2.371,29
– <i>Componenta III</i>	6	2.912,69	6.222,80
Total T:1, anul 2025	10	3.733,50	8.594,10
<i>Trimestrul II, anul 2025</i>			
– <i>Componenta II</i>	13	2.810,79	6.432,77
– <i>Componenta III</i>	2	989,95	1.793,40
Total T:2, anul 2025	15	3.800,70	8.226,20
TOTAL sem. I, anul 2025	25	7.534,20	16.820,30

Sursa: Calcule IP ODA

Pe parcursul perioadei de referință, implementarea Programului „PARE 1+2” a înregistrat un progres moderat față de planificarea stabilită pentru întregul an, la finalul semestrului I 2025 fiind atins un grad de realizare de 46%.

Aprobarea proiectelor s-a intensificat în trimestrul II, iar rezultatele indică un ritm de implementare în creștere. Conform datelor disponibile, în primele două trimestre ale anului 2025 au fost aprobate pentru finanțare un total de **25 proiecte**. Suma totală a granturilor aprobate a atins **7.534,20 mii MDL**, în ceea ce privește contribuția în economie, proiectele susținute au generat investiții totale în valoare de **16.820,30 mii MDL**.

Evoluția lentă în implementarea programului a fost determinată de mai mulți factori, precum numărul scăzut de cereri de finanțare depuse, ce denotă un interes mai slab din partea potențialilor beneficiari, dar și nivelul redus de maturitate al ideilor de afaceri prezentate, multe dintre acestea neîndeplinind criteriile de eligibilitate prevăzute de program, ceea ce a limitat capacitatea solicitanților de a accesa sprijinul financiar disponibil.

❖ *Analiza progresului*

Având drept scop consolidarea oportunităților economice de valorificare a remitențelor, precum și facilitarea incluziunii migranților în dezvoltarea socio-economică a Republicii Moldova, prezentăm în *Tabelul nr. 10* de mai jos rezultatul obținut.

Tabelul nr. 10

Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2” (16.09.2022 - 16.09.2025)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG	
	<i>perioada total de implementare (36 luni)</i>	<i>perioada de la lansare până la data raportării (33 luni)</i>	
Indicatori de produs:	ținta	realizat	%
– Numărul activităților de mediatizare și informare organizate cu privire la promovarea Programului	10	10	100%
– Numărul de persoane informate cu privire la oportunitățile Programului	3.000	9.200	306%
– Numărul de întreprinderi consultate	1.000	4.250	425%

- Numărul de persoane (lucrător migrant, soț/soție sau rude de gradul întâi a acestuia) instruite în domeniul dezvoltării unei afaceri	600	562	94%
- Numărul de întreprinderi susținute financiar pentru dezvoltarea afacerilor lansate de către migranți sau rude de gradul I ale acestora	200 / 260	151(135)	75% (68%)
• finanțate din Bugetul de Stat	200	93	47%
• finanțate din surse externe	60	58	97%
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-16	
- Numărul de întreprinderi susținute financiar pentru extinderea activității economice	100	60 (57)	60% (57%)
• finanțate din Bugetul de Stat	100	60	60%
• finanțate din surse externe	0	0	
- Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		- 3	
- Suma grantului aprobată, din care:	104,3	62,2 (57,6)	56% (52%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	90,0	48,7 (45,3)	50%
• din surse externe (mil. MDL)	14,3	13,5 (12,3)	90%
Indicatori de rezultat:			
- Numărul de migranți sau rude de gradul I ale acestora își vor îmbunătăți abilitățile și competențele antreprenoriale	500	598	120%
- Numărul de afaceri noi, create de către migranți sau rude de gradul I ale acestora	100	109	109%
- Numărul de locuri de muncă nou-create	250	533	213%
- Numărul de locuri de muncă menținute	600	1137	190%
- Volumul remitențelor investite în economia națională, în creștere cu 45,0 mil. lei	45,0	114,2	254%
- Volumul de investiții în economia națională, în creștere cu circa 320,0 mil. lei	320,0	164,0 (152,8)	51% (47,6%)
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a impozitelor și taxelor plătite în bugetul public național	60%	IP ODA este în proces de implementare a unui mecanism de monitorizare din oficiu, prin colectarea informațiilor din rapoartele de progres prezentate de beneficiari, referitor la atingerea obiectivelor și indicatorilor de rezultat, în perioada anilor 2022 - 2024.	
- Ponderea beneficiarilor ce vor asigura câștigul salarial mediu lunar brut la nivelul celui pe ramură	60%		
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a performanței financiare	60%		

Sursa: Calcule IP ODA

Pe durata implementării programului, au fost aprobate pentru finanțare 151 proiecte investiționale în cadrul Componentei II și 52 proiecte în cadrul Componentei III. Cu toate acestea, pe parcursul realizării proiectelor investiționale, 18 beneficiari au renunțat la realizarea acestora și au solicitat rezoluțiunea contractelor de finanțare, valoarea totală a acestora fiind de 4,68 mil. MDL. Cauzele frecvente de refuz a mijloacelor financiare au fost imposibilitatea beneficiarilor de a realiza contribuția proprie în cadrul proiectului investițional, neîncadrarea în termenele de realizare, sau modificarea priorităților de dezvoltare a activității.

Odată cu lansarea a noilor programe și instrumente de suport financiar, numărul afacerilor finanțate în cadrul Programului „PARE 1+2” a înregistrat o ușoară scădere. Instrumentele oferă finanțare de până la 2,0 milioane lei sau facilitează accesul la resurse financiare bancare, aspecte care au atras un interes considerabil, inclusiv din partea lucrătorilor migranți sau a beneficiarilor de remitențe. La etapa actuală, Programul a îndeplinit peste 70% din țintele stabilite, ceea ce denotă faptul că obiectivele au fost atinse într-o măsură satisfăcătoare, chiar dacă concurența acestor noi opțiuni de finanțare a influențat numărul de afaceri susținute.

1.4. Programul de Ecologizare a IMM

Programul de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii (HG nr. 592 din 27.11.2019), ultima modificarea a avut loc la finele anului 2022 (HG nr. 772 din 09.11.22). În perioada de implementare, prezentul Program este orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

1. sporirea gradului de informare și de conștientizare cu privire la principiile economiei „verzi” al părților implicate de toate nivelurile (autoritățile administrației publice locale, incubatoarele de afaceri și alte instituții/organizații de suport în afaceri și de mediu), pentru a susține și a promova implementarea economiei „verzi” la nivel local și național;
2. creșterea competențelor antreprenoriale cu privire la ecologizarea IMM-urilor pentru mai multă competitivitate și durabilitate;
3. consolidarea și dezvoltarea afacerilor ce introduc produse, procese și servicii eco-inovatoare, prin oferirea suportului financiar nerambursabil;
4. stimularea mediului antreprenorial pentru implementarea noilor modele de afaceri, create pe principiul de prevenire a poluării, prin valorificarea deșeurilor și reutilizarea și/sau reciclarea lor;
5. încurajarea implementării de către antreprenori a standardelor și/sau a certificatelor internaționale relevante ecologizării, a sistemului european de management ecologic și de audit sau/și pregătirea pentru etichetarea ecologică națională și internațională.

Programul oferă o singură formă de suport financiar nerambursabil de până la **500,0 mii MDL** pentru implementarea acțiunilor de ecologizare, contribuția proprie fiind de **30%**.

Modificările operate, prin HG nr. 82 din 26.02.2025:

În urma procesului de evaluare și ajustare a *Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii*, au fost aprobate următoarele modificări care vizează îmbunătățirea reglementărilor și accesibilității acestuia pentru beneficiarii programului:

1. **Concretizarea regimului de ajutor de minimis** - au fost clarificate prevederile referitoare la activitățile de finanțare din cadrul Programului, care constituie o schemă de ajutor de minimis și cad sub incidența prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și ale reglementărilor privind ajutorul de minimis, aprobate prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței. Completarea este necesară pentru a clarifica natura ajutorului acordat beneficiarilor, care până acum nu era definită suficient de clar. Această modificare asigură conformitatea cu legislația privind ajutoarele de stat.
2. **Contribuția proprie** - IMM care nu dispun de suficiente resurse proprii pentru implementarea proiectului investițional aprobat vor putea acoperi insuficiența de capital din surse creditare. În acest sens, IMM pot beneficia, după caz, de o garanție financiară emisă de Fondul de garantare a creditelor, administrat de ODA în baza Regulamentului cu privire la Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 828/2018.
3. **Criteriul de eligibilitate pentru solicitanții componentelor de finanțare** - pentru solicitanții care participă la componenta de finanțare a Programului, se adaugă un criteriu de eligibilitate obligatoriu. Astfel, solicitantul trebuie să dețină certificatul de participare la componenta de Instruire și formare în domeniul ecologizării IMM-urilor, emis în cadrul Programului, și/sau cunoștințe relevante în domeniu, confirmate prin experiența de ecologizare a solicitantului și/sau certificate de absolvire a cursurilor de instruire relevante. Acest certificat trebuie să fie eliberat nu mai târziu de trei ani înainte de aplicarea la componenta de finanțare.

De asemenea, acest criteriu devine obligatoriu pentru întreprinderile nou-înregistrate. Modificarea este necesară pentru a îmbunătăți procesul de selecție a solicitanților și a asigura că aceștia dispun de cunoștințele necesare în domeniul ecologizării, contribuind astfel la succesul și sustenabilitatea programului.

Pentru perioada de raportare s-au înregistrat următoarele rezultate, arătate în *Tabelul nr. 11*.

Tabelul nr. 11

Programul de Ecologizare a IMM			
Perioada	Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)	Suma grantului aprobată (mii MDL)	Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)
Trimestrul IV, anul 2024	10	3.552,24	5.884,66
Trimestrul I, anul 2025	2	776,92	1.256,84
Trimestrul II, anul 2025	8	2.288,09	4.862,70
Total sem. I, anul 2025	10	3.065,01	6.119,54

Sursa: Calcule IP ODA

Pe parcursul semestrului I, 2025 *Programul ecologizare a IMM* a prezentat un ritm scăzut de implementare, indicatorii planificați fiind atinși în proporție de 62%. Principalii factori determinați sunt numărul redus de aplicații, comparativ cu alte programe de grant, precum și identificarea eronată de către antreprenori a tipurilor de investiții eligibile, multe dintre articolele propuse nefiind conforme cu condițiile și obiectivele programului.

Cumulativ de la începutul anului, în cadrul programului au fost aprobate spre finanțare **10 proiecte investiționale**, suma grantului constituie **3.065,01 mii MDL**, iar investițiile în economie fiind estimate la **6.119,54 mii MDL**.

❖ Analiza progresului

Promovarea economiei „verzi” în sectoarele economiei naționale a fost inclusă ca acțiune prioritară și în Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030”. Totodată, programul a fost conceput pentru alinierea la Actul Micului Business pentru Europa și răspunde necesităților naționale cu privire la tipurile de acțiuni de ecologizare ale acestora.

Prezentul Program are drept scop crearea condițiilor favorabile și susținerea mediului de afaceri pentru trecerea de la modelul de dezvoltare economică de consum la un model care folosește aplicarea principiilor ecologizării și integrării măsurilor economiei „verzi” în procesele de producere ale diverselor ramuri ale economiei naționale, cu această abordare integrată, oferim următoarele progrese (*Tabelul nr. 12*).

Tabelul nr. 12

Programul de Ecologizare a IMM (29.12.2022 – 29.12.2025)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG	
	perioada total de implementare (36 luni)	perioada de la lansare până la data raportării (30 luni)	
Indicatori de produs:	ținta	realizat	%
- Numărul activităților de mediatizare și informare organizate cu privire la promovarea Programului	10	12	120%
- Numărul sesiunilor de informare organizate în cadrul autorităților administrației publice locale, al incubatoarelor de afaceri și al altor instituții/ organizații de suport în afaceri și de mediu	30	25	83%
- Numărul companiilor informate privind planificarea și implementarea practicilor de afaceri prietenoase mediului	3.000	2.250	75%
- Numărul companiilor consultate privind oportunitățile de ecologizare	1.000	1.480	148%
- Numărul sesiunilor de instruire realizate	15	14	93%
- Numărul persoanelor instruite	500	345	69%
- Rețea din 15 consultanți naționali în domeniul ecologizării afacerilor creată până la sfârșitul anului 2022	15	13	87%
- Numărul de companii mentorate		12	

- Numărul companiilor susținute financiar în implementarea acțiunilor de ecologizare a proceselor de producere și prestarea serviciilor	210 / 230	126 (118)	60% (56%)
• din Bugetul de Stat	210	92	44%
• din surse externe	20	26	130%
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-8	
- Suma grantului aprobată, din care:	69,6	32,27 (31,06)	47% (45%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	60,0	21,55	36%
• din surse externe (mil. MDL)	9,6	9,51	99%
Indicatori de rezultat:			
- Numărul întreprinderilor participante la prezentul Program implementează principiile economiei circulare	45	32	71%
- Volumul de investiții în economia națională în creștere cu circa 135,0 mil. lei	135,0	62,12 (61,62)	46%
- Numărul locurilor de muncă noi create	100	392	392%
- Numărul locurilor de muncă menținute	600	1.301	217%
- Cantitatea (tone) de deșeuri reciclate de către companiile beneficiare de suport financiar nerambursabil		IP ODA este în proces de implementare a unui mecanism de monitorizare din oficiu, prin colectarea informațiilor din rapoartele de progres prezentate de beneficiari, referitor la atingerea obiectivelor și indicatorilor de rezultat, în perioada anilor 2022 - 2024.	
- Numărul beneficiarilor ce implementează standarde naționale, europene și internaționale relevante ecologizării	40		
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a impozitelor și taxelor plătite în bugetul public național	60%		
- Ponderea beneficiarilor ce vor asigura câștigul salarial mediu lunar brut la nivelul celui pe ramură	60%		
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a performanței financiare	60%		

Sursa: Calcule IP ODA

Pe durata implementării programului, au fost aprobate pentru finanțare 126 proiecte investiționale. Totodată, pe parcursul realizării proiectelor investiționale, 8 beneficiari au renunțat la realizarea acestora și au solicitat rezoluțiunea contractelor de finanțare, valoarea totală a acestora fiind de 1.193,9 mii MDL.

Ritmul de atingere a indicatorilor în cadrul *Programului de Ecologizarea a IMM* este puțin mai lent, comparativ cu celelalte programe de suport gestionate. Un factor este condițiile programului, care presupun finalizarea unei etape obligatorii de instruire pentru întreprinderile care au până la 2 ani de activitate, durata sesiunilor de instruire fiind de 4 zile, fapt ce necesită un efort în plus din partea antreprenorilor.

Alt factor constituie necesitatea informării continue a mediului de afaceri privind particularitățile programului, în special care sunt articolele de investiții eligibile la program, dar și importanța protecției mediului și a beneficiilor economice în termen lung, urmare a integrării măsurilor economiei „verzi” în procesele de producere.

1.5. Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului

Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului a fost aprobat prin HG nr. 488 din 12.07.2023 și lansat oficial la data de 22.09.2023.

Prezentul Program este orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

1. promovarea turismului ca destinație atractivă, atât pe plan național, cât și pe plan internațional. Dezvoltarea de campanii de marketing și promovare, precum și colaborarea cu mediul de afaceri, partenerii de dezvoltare și alte părți interesate;
2. stimularea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului. Acest obiectiv include facilitarea accesului la finanțare, oferirea de asistență tehnică și consultanță (inclusiv pentru menținerea autenticității culturale), precum și promovarea antreprenoriatului;

3. îmbunătățirea calității serviciilor în domeniul turismului;
4. dezvoltarea infrastructurii necesare, construcția sau modernizarea unităților de cazare, a unităților de agrement sau a infrastructurii de transport, inclusiv în zonele rurale.

Conform hotărârii, prin intermediul Programului se oferă o singură formă de suport financiar nerambursabil de până la **500,0 mii MDL**, contribuția proprie fiind de **30%**. Mai jos sunt prezentate rezultatele obținute (Tabelul nr. 13).

Tabelul nr. 13

Programul de sprijin pentru dezvoltarea IMM în domeniul turismului			
Perioada	Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)	Suma grantului aprobată (mii MDL)	Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)
Trimestrul IV, anul 2024	-	-	-
Trimestrul I, anul 2025	0	0,0	0,0
Trimestrul II, anul 2025	31	8.441,85	18.658,99
TOTAL sem. I, anul 2025	31	8.441,85	18.658,99

Sursa: Calcule IP ODA

În perioada de raportare, au fost aprobate spre finanțare **31 proiecte investiționale**, depășindu-se ușor obiectivul inițial de minimum 30 de companii beneficiare. Valoarea totală a granturilor aprobate a constituit **8.441,85 mii MDL**, ceea ce va genera investiții totale estimate în economie de circa **18.659,0 mii MDL**.

Menționăm că, realizarea acțiunii de gestionare a implementării proiectelor investiționale în cadrul Programului, conform Planului de acțiuni IP ODA pentru anul 2025 a fost prevăzută pentru trim. I, însă implementarea efectivă a avut loc în trim. II.

În vederea asigurării unei implementări eficiente a Programului, sunt utilizate resurse financiare atât din Bugetul de Stat, cât și din fondurile oferite de către unul dintre principalii parteneri de dezvoltare, Uniunea Europeană, prin intermediul proiectului EU4SMEs. Deși s-a înregistrat o întârziere față de termenul stabilit, acțiunea poate fi considerată realizată integral, cu rezultate conforme și interes susținut din partea antreprenorilor din domeniul turismului.

❖ Analiza progresului

Obiectivul general al prezentului Program este promovarea și facilitarea activităților de turism și antreprenoriat în cadrul ecosistemului întreprinderilor mici și mijlocii din acest domeniu pentru a crea noi afaceri, a crește veniturile în sectorul turistic și în alte sectoare conexe, precum și pentru a contribui la promovarea și exportul de produse și servicii turistice specifice Republicii Moldova. În Tabelul nr. 14 prezentăm evoluția rezultatelor de la lansare până la data raportării.

Tabelul nr. 14

Programul de sprijin pentru dezvoltarea IMM în domeniul turismului (26.07.2023 – 26.07.2026)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG	
	perioada total de implementare (36 luni)	perioada de la lansare până la data raportării (23 luni)	
Indicatori de produs:	ținta	realizat	%
- Numărul de întreprinderi mici și mijlocii vor beneficia de suport consultativ	200	385	193%
- Numărul activităților de mediatizare și informare ce vor fi organizate cu privire la promovarea Programului	10	10	100%
- Numărul întreprinderilor ce vor fi susținute financiar	50 / 70	80 (76)	160% (152%)
• din Bugetul de Stat	50	45	90%
• din surse externe	20	31	155%

Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-4	
- Suma grantului aprobată, din care:	36,6	25,84 (24,44)	71% (67%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	27,0	16,0	59%
• din surse externe (mil. MDL)	9,6	8,44	88%
Indicatori de rezultat:			
- Ponderea beneficiarilor Programului ce vor înregistra o creștere a performanței lor financiare	50%	Indicatorii de rezultat urmează a fi monitorizați în anul următor anului de implementare proiectelor investiționale ale beneficiarilor.	
- Numărul întreprinderilor ce vor diversifica gama de servicii și produse oferite, adaptându-se nevoilor și preferințelor turiștilor	25		
- Ponderea beneficiarilor Programului ce vor înregistra o creștere a impozitelor directe și indirecte plătite în bugetul public național	50%		
- Ponderea beneficiarilor Programului ce vor asigura un câștig salarial mediu lunar brut la nivelul celui din industria turismului	40%		
- Numărul locurilor de muncă ce vor fi menținute și noi create	150	1.027	685%
- Volumul de investiții în economia națională va fi în creștere cu circa 40,0 mil. lei	40,0	36,1 (32,7)	90% (82%)

Sursa: Calcule IP ODA

Pe parcursul perioadei de gestiune, au fost aprobate pentru finanțare **80 proiecte investiționale**, depășind cu 60% indicatorul planificat în HG a Programului. Din totalul beneficiarilor, 4 antreprenori au renunțat la realizarea proiectelor investiționale, valoarea contractelor rezoluționate constituind 1,44 mil. MDL.

Suma totală a granturilor acordate prin intermediul Programului constituie 24,44 mil. lei, ceea ce indică o utilizare a bugetului alocat, în proporție de 67%. Volumul efectiv al investițiilor în economie este estimat la 32,7 mil. lei, ceea ce reprezintă circa 82% din volumul investițiilor prevăzute în HG a Programului.

1.6. Programul de transformare digitală a IMM-lor

Aprobat prin HG nr. 129 din 02.03.2022 *Programul de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii*, a fost lansat oficial la data de 24.06.2022.

În perioada de implementare, Programul își propune următoarele obiective specifice:

1. dezvoltarea abilităților antreprenorilor cu privire la planificarea și implementarea practicilor de afaceri prietenoase transformării digitale a cel puțin 40% din beneficiari;
2. oferirea suportului financiar pentru implementarea planurilor de transformare digitală pentru cel puțin 150 IMM;
3. creșterea avantajului competitiv și portofoliului de clienți ai IMM cu cel puțin 20%;
4. dezvoltarea comerțului electronic, facilitarea procesului de reducere a circulației monedei fizice și dezvoltarea serviciilor de curierat pentru cel puțin 20% din companiile beneficiare.

Urmare a modificărilor aplicate conform HG nr. 910 din 21.12.2022, prin intermediul Programului se oferă o singură formă de suport financiar nerambursabil de până la **500,0 mii MDL**, contribuția proprie fiind de **30%**. În *Tabelul nr.15* avem înregistrate rezultatele programului menționat.

Tabelul nr. 15

Programul de Transformare Digitală a IMM-lor			
Perioada	Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)	Suma grantului aprobată (mii MDL)	Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)
Trimestrul IV, anul 2024	25	7.849,44	13.246,74
Trimestrul I, anul 2025	46	12.280,00	20.776,16
Trimestrul II, anul 2025	-	-	-
TOTAL sem. I, anul 2025	46	12.280,00	20.776,16

Sursa: Calcule IP ODA

În perioada de raportare, au fost aprobate spre finanțare **46 proiecte investiționale**, suma totală a granturilor aprobate fiind de **12.280,0 mii MDL**, ceea ce va genera investiții totale estimate în economie de circa **20.776,2 mii MDL**.

Menționăm că, realizarea acțiunii de gestionare a implementării proiectelor investiționale în cadrul Programului, conform Planului de acțiuni IP ODA pentru anul 2025 a fost prevăzută pentru trim. I, iar rezultatele obținute depășesc cu 15% obiectivul inițial stabilit de minimum 40 de companii beneficiare. Prin urmare, acțiunea poate fi considerată finalizată.

❖ Analiza progresului

Cu scopul de recuperare și creștere a capacității economice a IMM prin integrarea tehnologiilor digitale, crearea de noi modele de afaceri bazate pe creșterea conectivității și valorificarea potențialului inovativ, precum și prin acordarea de sprijin financiar nerambursabil, pentru digitalizarea propriilor afaceri, și facilitarea accesului pe piețele interne și externe, urmărim următoarele rezultate (*Tabelul nr. 16*).

Tabelul nr. 16

Programul de Transformare Digitală a IMM-lor (11.03.2022 – 11.03.2025)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG	
	perioada total de implementare (36 luni)	perioada de la lansare până la data raportării (36 luni)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
- Numărul companiilor interesate de dezvoltarea propriilor afaceri mediatizate și informate	3.000	3.150	105%
- Numărul IMM consultate și asistate	600	660	110%
- Numărul IMM susținute în implementarea acțiunilor de transformare digitală, prin acordarea suportului financiar nerambursabil	150 / 190	259 (242)	173% (161%)
• din Bugetul de Stat	150	183	122%
• din surse externe	40	59	148%
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-17	
- Suma grantului aprobată, din care:	79,1	68,38 (64,88)	86% (82%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	60,0	45,61	76%
• din surse externe (mil. MDL)	19,1	19,27	101%
<i>Indicatori de rezultat:</i>			
- Numărul locurilor de muncă menținute în cadrul Programului	400	4.503	1126%
- Volumul de investiții în economia națională în creștere cu cel puțin 120,0 mil. lei, ca urmare a implementării Programului	120,0	118,58 (112,38)	99% (94%)
- Ponderea întreprinderilor susținute care vor implementa cu succes acțiunile de digitalizare	70%	65%	93%
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a impozitelor și taxelor plătite în bugetul public național	60%	IP ODA este în proces de implementare a unui mecanism de monitorizare din oficiu, prin colectarea informațiilor din rapoartele de progres prezentate de beneficiari, referitor la atingerea obiectivelor și indicatorilor de rezultat, în perioada anilor 2022 - 2024.	
- Ponderea beneficiarilor ce vor asigura câștigul salarial mediu lunar brut la nivelul celui pe ramură	60%		
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a performanței financiare	60%		

Sursa: Calcule IP ODA

Programul de Transformare Digitală a IMM-urilor s-a încheiat în luna martie curent. Analizând rezultatele obținute, după trei ani de implementare, constatăm un nivel înalt de îndeplinire a indicatorilor stabiliți în

Hotărârea de Guvern. Prin urmare, putem considera că obiectivele stabilite în program au fost atinse, reflectând o evoluție semnificativă a potențialului de digitalizare IMM-urilor.

Pe durata implementării programului, au fost aprobate pentru finanțare 259 proiecte investiționale, dintre care 17 beneficiari au renunțat la realizarea acestora și au solicitat rezoluțiunea contractelor de finanțare, valoarea contractelor fiind de 3,49 mil. MDL, ceea ce a condus la un număr final de 242 beneficiari efectivi. Acest rezultat depășește cu 61% indicatorul prevăzut în HG a Programului și cu 27% ținta stabilită în contextul atragerii sprijinului financiar din surse externe.

Beneficiarii care au renunțat la realizarea proiectelor investiționale au indicat drept motiv specificul programului. Implementarea tehnologiilor digitale implică adesea costuri semnificative adiționale pentru achiziționarea de software, hardware, instruirea personalului și consultanță externă.

Rezultatele obținute urmare a implementării acestui Program, demonstrează importanța și necesitatea continuării implementării programelor /instrumentelor de promovare a digitalizării în toate sectoarele economice ale RM, obiectiv trasat și în Strategia Națională de Dezvoltare Economică.

1.7. Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice

În contextul expirării versiunii anterioare la data de 20 aprilie 2025, *Programul de susținere a inovațiilor digitale și a start-upurilor tehnologice pentru anii 2025-2030*, într-o formă actualizată și extinsă, a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 327 din 05.06.2025, reprezentând o continuare și consolidare a intervențiilor anterioare în acest domeniu și alinierea acestuia la noile priorități de digitalizare și inovare tehnologică, precum și adaptarea la cerințele pieței. În acest context, ODA, în colaborare cu Administrația „Moldova IT Park” și asociațiile de profil, a elaborat Manualul operațional al programului, document ce stabilește regulile de implementare și condițiile de accesare a suportului financiar. Manualul a fost examinat de către Comitetul de Finanțare și Risc (CFR) în cadrul ședinței din 4 iulie 2025.

În scopul realizării misiunii stabilite, prezentul Program are următoarele obiective:

1. promovarea dezvoltării industriilor cu valoare adăugată înaltă în cadrul unui ecosistem de inovare, prin implicarea părților interesate care reprezintă Guvernul, întreprinderile mici și mijlocii, societatea civilă, mediul academic, instituțiile financiare și partenerii de dezvoltare locali și internaționali;
2. accelerarea implementării economiei digitale, circulare și ecologice, prin intermediul progresului tehnologic, pentru stimularea creării locurilor de muncă atractive;
3. facilitarea antreprenoriatului pentru a testa idei noi și extinderea inovațiilor prin acordarea de granturi nerambursabile antreprenorilor;
4. instituirea unui mecanism alternativ de finanțare a inovării și dezvoltării afacerilor pentru start-upurile cu potențial înalt în domeniul inovării digitale, tehnologiilor informaționale și comunicațiilor, tehnologiilor ecologice și producției sustenabile;
5. atragerea investițiilor pentru start-upurile cu potențial de creștere scalabilă în sectoarele și industriile cu valoare adăugată înaltă;
6. îmbunătățirea performanței beneficiarilor de granturi prin activități de mentorat, monitorizare și suport, desfășurate în parteneriat cu asociațiile de profil.

Prin intermediul Programului sunt oferite două forme de suport financiar:

- granturi de până la **500,0 mii MDL** pentru start-upurile tehnologice, aflate în etapele incipiente de dezvoltare, care au generat o cifră de afaceri anuală de maximum 5.000,0 mii lei, conform ultimelor situații financiare. Finanțarea din partea statului constituie până la **80%** din valoarea proiectului investițional, iar contribuția proprie constituie minim **20%**;
- granturi de până la **2 000,0 mii MDL** pentru start-upurile tehnologice care au o cifră de afaceri anuală ce nu depășește 25.000,0 mii lei, conform ultimelor situații financiare. Finanțarea din partea statului constituie până la **50%** din valoarea proiectului investițional, iar contribuția proprie constituie minim **50%**. **Grantul minim solicitat** în cadrul acestei măsuri nu poate fi mai mic de **700,0 mii lei**.

În conformitate cu Planul de acțiuni al IP ODA pentru anul 2025, implementarea Programului de susținere a inovațiilor digitale și a start-upurilor tehnologice este planificată pentru executare în ultimul trimestru al anului 2025. Menționăm că, apelul de aplicare la Program a fost lansat la data de 14.07.2025.

❖ Analiza progresului

Având drept obiectiv acordarea finanțării nerambursabile întreprinderilor mici și mijlocii inovatoare și start-upurilor pentru produse și servicii în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor, tehnologii noi, și în scopul stimulării cercetării și dezvoltării în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor, prototipării și inovării în domeniul producției industriale durabile și al tehnologiilor ecologice, în *Tabelul nr. 17* de mai jos prezentăm analiza progresului *Programului de susținere a inovațiilor digitale și start-upurilor tehnologice* (HG nr. 243/2022).

Tabelul nr. 17

Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice (20.04.2022 – 20.04.2025)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG perioada total de implementare (36 luni)	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG perioada de la lansare până la data raportării (36 luni)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
- Numărul activităților de mediatizare și informare organizate cu privire la promovarea prezentului Program	5	9	180%
- Numărul proiectelor inovative selectate pentru prezentarea ideii de afaceri	250	91	36%
- Numărul start-upurilor tehnologice și inovative finanțate	100	34 (32)	34% (32%)
• din Bugetul de Stat	100	14	14%
• din surse externe	0	20	
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-2	
- Suma grantului aprobată, din care:	68,5	14,4 (13,5)	21% (20%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	60,0	5,2	9%
• din surse externe (mil. MDL)	8,5	8,3	98%
<i>Indicatori de rezultat:</i>			
- Creșterea cifrei de afaceri înregistrate de cel puțin 50% din beneficiari	50%	IP ODA este în proces de implementare a unui mecanism de monitorizare din oficiu, prin colectarea informațiilor din rapoartele de progres prezentate de beneficiari, referitor la atingerea obiectivelor și indicatorilor de rezultat, în perioada anilor 2022 - 2024.	
- Produse/servicii inovative pe piața externă comercializate de cel puțin 30% din beneficiari	30%	57%	190%
- Numărul locurilor de muncă menținute și/sau noi create	100	85	85%
- Volumul de investiții în economia națională crescut cu circa 50,0 mil. lei	50,0	27,6 / 25,2	55% / 50%

Sursa: Calcule IP ODA

Pe parcursul implementării Programului, au fost aprobate pentru finanțare un număr de 34 de proiecte investiționale. Totuși, în timpul derulării acestora, 2 beneficiari au renunțat la realizarea proiectelor și au solicitat rezilierea contractelor de finanțare, din cauza unor dificultăți neprevăzute în implementare. Valoarea totală a proiectelor reziliate a fost de 919,0 mii lei.

Deși indicatorul inițial prevedea susținerea a circa 100 de companii, programul a avut un caracter pilot și a demonstrat un impact real, sprijinind startup-uri emergente, stimulând inovația, dezvoltarea tehnologiilor moderne și crearea de noi locuri de muncă.

În prezent, IP ODA rămâne singura instituție care oferă finanțare nerambursabilă dedicată startup-urilor tehnologice din Republica Moldova.

Experiența acumulată a stat la baza unui nou program extins, mai bine adaptat nevoilor pieței și mediului antreprenorial. Este esențial ca Guvernul să încurajeze investițiile private și să creeze condiții favorabile pentru creșterea competitivității și scalabilității startup-urilor moldovenești pe piețele externe, prin politici publice și mecanisme de finanțare orientate spre inovare și dezvoltare durabilă.

Prin implementarea acestui program, Guvernul contribuie direct la atingerea acestor obiective strategice, sprijinind dezvoltarea unor companii inovatoare, capabile să concureze la nivel global și să genereze valoare adăugată pentru economia națională

1.8. Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii

Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a fost aprobat prin HG nr. 515 din 22.07.2022 și lansat oficial la data de 09.08.2022.

Prezentul Program este orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

1. creșterea, până în anul 2025, a gradului de conștientizare cu privire la posibilitățile de re tehnologizare a procesului de producere și eficientizare a consumului de energie de către întreprinderile mici și mijlocii;
2. susținerea mediului antreprenorial cu suport financiar necesar pentru procurarea soluțiilor tehnice inovatoare în scopul modernizării utilajelor/echipamentelor de producere și al eficientizării consumului de energie;
3. sporirea nivelului de competitivitate a întreprinderilor mici și mijlocii ca rezultat al optimizării costurilor și creșterii productivității acestora în urma utilizării tehnologiilor moderne;
4. acordarea suportului necesar întreprinderilor mici și mijlocii pentru identificarea soluțiilor ce permit utilizarea responsabilă a resurselor energetice și trecerea la surse alternative de energie.

Prin intermediul programului sunt oferite două forme de suport financiar:

- granturi de până la **2.000,0 mii MDL** cu o contribuție proprie de **50%**, acordate pentru acțiuni de re tehnologizare și re tehnologizare;
- granturi de până la **1.500,0 mii MDL** cu o contribuție proprie de **50%**, acordate pentru utilaj, echipament și instalații de valorificare a surselor de energie alternativă.

Programul se bucură de un interes sporit din partea antreprenorilor, deoarece corespunde cu necesitățile actuale ale acestora. În *Tabelul nr. 18* este arătat progresul acestui program.

Tabelul nr. 18

<i>Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a IMM</i>			
<i>Perioada</i>	<i>Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)</i>	<i>Suma grantului aprobată (mii MDL)</i>	<i>Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)</i>
<i>Trimestrul IV, anul 2024</i>	36	32.047,02	73.253,10
<i>Trimestrul I, anul 2025</i>	52	43.559,04	100.409,54
<i>Trimestrul II, anul 2025</i>	66	46.287,08	106.895,81
<i>TOTAL sem. I, anul 2025</i>	118	89.846,12	207.305,35

Sursa: Calcule IP ODA

Pe parcursul semestrului I, *Programul de re tehnologizare și eficiență energetică* prezintă o dinamică pozitivă de implementare, fiind aprobate spre finanțare un număr total de **118 proiecte investiționale**. Acest lucru sugerează o cerere consistentă din partea IMM-urilor pentru sprijin în procesul de re tehnologizare și îmbunătățirea eficienței energetice.

Suma totală a granturilor aprobate pentru aceste proiecte a fost de **89.846,12 mii MDL**, ceea ce reflectă un sprijin financiar considerabil. IMM-urile au planificat investiții totale de **207.305,35 mii MDL**, ceea ce

evidențiază un efect de levier pozitiv. Astfel, pentru fiecare leu acordat sub formă de grant, IMM-urile au prevăzut să investească aproximativ 2,31 lei proprii, demonstrând un angajament considerabil în optimizarea resurselor și îmbunătățirea eficienței energetice.

❖ *Analiza progresului*

Cu scopul de a spori gradul de performanță a IMM, înlocuirea echipamentelor/utilajelor tehnice ineficiente cu soluții tehnologice moderne și optimizarea costurilor de producere prin implementarea măsurilor de eficiență energetică, dar și schimbarea modelului de producție de bază, adaptarea la noile tehnologii și trecerea la surse alternative de energie, oferind IMM un avantaj competitiv pe piață, rezistență și acces la investiții care pot aduce efecte economice imediate, urmărim următoarele rezultate, *Tabelul nr. 19*.

Tabelul nr. 19

Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a IMM (05.08.2022 – 05.08.2025)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG	
	<i>perioada total de implementare (36 luni)</i>	<i>perioada de la lansare până la data raportării (32 luni)</i>	
Indicatori de produs:	ținta	realizat	%
- Numărul activităților de mediatizare și informare cu privire la promovarea prezentului Program organizate	5	12	240%
- Numărul întreprinderilor consultate, care sunt interesate pentru a-și moderniza și eficientiza procesul de producție și/sau de afaceri	200	950	475%
- Numărul întreprinderilor finanțate	70 / 100	496 (484)	709% (691%)
• din Bugetul de Stat	70	433	619%
• din surse externe	30	51	170%
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-12	
- Suma grantului aprobată, din care:	207,3	408,37 (394,52)	196% (190%)
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	150,0	336,11	224%
• din surse externe (mil. MDL)	57,3	58,41	102%
Indicatori de rezultat:			
- Numărul întreprinderilor consultate ce vor aplica la suport financiar pentru a-și dezvolta capacitățile de producere	100	757	757%
- Ponderea beneficiarilor ce vor reuși să își optimizeze costurile de producere prin înlocuirea echipamentului învechit cu unul de ultimă generație	50%	52%	104%
- Volumul de investiții în economia națională va fi în creștere cu circa 280,0 mil. de lei	280,0	996,40 (962,0)	356% (344%)
- Numărul locurilor de muncă ce vor fi menținute/create	400	15.827	3957%
- Ponderea întreprinderilor susținute ce vor implementa cu succes acțiuni de optimizare a consumului de gaze și electricitate	50%	48%	96%
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a performanței financiare	60%	IP ODA este în proces de implementare a unui mecanism de monitorizare din oficiu, prin colectarea informațiilor din rapoartele de progres prezentate de beneficiari, referitor la atingerea obiectivelor și indicatorilor de rezultat, în perioada anilor 2022 - 2024.	
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a impozitelor și taxelor plătite în bugetul public național	60%		
- Ponderea beneficiarilor ce vor asigura câștigul salarial mediu lunar brut la nivelul celui pe ramură	60%		

Sursa: Calcule IP ODA

Pe durata implementării Programului, au fost aprobate pentru finanțare 496 de proiecte investiționale. Pe parcursul implementării acestora, 12 beneficiari au renunțat la realizarea proiectelor și au solicitat rezilierea contractelor de finanțare, valoarea totală a acestora fiind de 13,85 mil. lei. Cauzele rezilierii contractelor de finanțare includ: modificarea direcției de dezvoltare a companiei, modificarea substanțială a proiectului investițional, emigrarea temporară sau definitivă a beneficiarilor, precum și lipsa unor acte permissive necesare pentru demararea proiectului (autorizații, licențe etc.).

De la lansarea sa, Programul s-a dovedit a fi cel mai de succes în rândul antreprenorilor, datorită eliminării oricăror bariere legate de statutul fondatorului (ex. tânăr, femeie sau migrant) și orientării sale către finanțarea surselor alternative de energie, în special a panourilor fotovoltaice, un domeniu în prezent de un interes considerabil. Astfel, se remarcă o depășire semnificativă a indicatorilor stabiliți în Hotărârea de Guvern, cu aproximativ 600%.

1.9. Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice

Aprobat prin HG nr. 439 din 01.07.2020 *Programul de creștere a competitivității întreprinderilor mici și mijlocii și internaționalizare a acestora*, pe parcursul anului 2022 a suferit mai multe modificări de îmbunătățire și ajustare, aprobate prin HG nr. 579 din 03.08.2022 și HG nr. 910 din 21.11.2022.

Menționăm că, la data de 1 iulie 2023, Programul a expirat. Cu toate acestea, în urma discuțiilor cu donatorii și mediul de afaceri, împreună cu MDDE, s-a decis continuarea activităților. Astfel, întreprinderile pot accesa în prezent suport financiar de până la **600,0 mii MDL** prin intermediul *Mecanismului de granturi pentru corelarea îmbunătățirii competitivității la export*, implementat cu sprijinul Băncii Mondiale.

Totodată, informăm că la data de 29.01.2025 (prin HG nr. 30) a fost aprobată hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Programului de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice. Noul program vine cu noi condiții adaptate nevoilor actuale ale întreprinderilor, având ca scop sporirea capacității întreprinderilor de a concura eficient și de a obține avantaje competitive durabile pe piața națională și internațională.

Prin intermediul acestui program, întreprinderile vor putea accesa sprijin financiar de până la **2.000,0 mii lei** pentru implementarea soluțiilor de inginerie și IT, aplicarea standardelor internaționale, efectuarea încercărilor de laborator și obținerea certificatelor necesare, asigurând în continuare dezvoltarea sustenabilă a întreprinderilor și îmbunătățirea competitivității acestora. De asemenea, programul include contractarea de servicii de consultanță în marketing, măsuri de protecție a proprietății intelectuale, achiziționarea licențelor și participarea la evenimente B2B.

Informația statistică de evidență trimestrială a rezultatelor obținute prin *Mecanismul de granturi pentru corelarea îmbunătățirii competitivității la export* se prezintă în Tabelul nr.20 de mai jos.

Tabelul nr. 20

<i>Mecanismul de granturi pentru corelarea îmbunătățirii competitivității la export</i>			
<i>Perioada</i>	<i>Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)</i>	<i>Suma grantului aprobată (mii MDL)</i>	<i>Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)</i>
<i>Trimestrul IV, anul 2024</i>	<i>3</i>	<i>1.470,83</i>	<i>3.415,39</i>
<i>Trimestrul I, anul 2025</i>	<i>3</i>	<i>1.490,96</i>	<i>4.333,97</i>
<i>Trimestrul II, anul 2025</i>	<i>1</i>	<i>446,88</i>	<i>1.072,5</i>
<i>TOTAL sem. I, anul 2025</i>	<i>4</i>	<i>1.937,84</i>	<i>5.406,48</i>

Sursa: Calcule IP ODA

În prima jumătate a anului 2025, prin intermediul *Mecanismului de granturi pentru corelarea îmbunătățirii competitivității la export*, au fost aprobate spre finanțare **4 proiecte investiționale**, în valoare totală de aproximativ **2,0 mil. lei**.

Urmare a aprobării noului program prin HG nr. 30 din 29.01.2025, a fost inițiat procesul de notificare a acestuia ca schemă de ajutor de stat, consultat cu Consiliul Concurenței. Drept urmare, programul a fost

revizuit, fiind operate modificări privind forma ajutorului de stat acordat. Operaționalizarea propriu-zisă a programului a fost posibilă începând cu 02 iulie 2025. În consecință, din momentul lansării apelului până la posibilitatea aprobării proiectelor investiționale depuse (02.07.2025) au fost recepționate 77 aplicații.

❖ Analiza progresului

În perioada celor 3 ani de pilotare a Programului, întreprinderile mici și mijlocii finanțate au înregistrat o serie de realizări semnificative. Pe parcursul acestei perioade, 90 IMM au beneficiat de suport financiar în sumă de 57,41 mil. lei, dintre care:

- 4 companii au contribuit la substituirea importului;
- 23 companii și-au orientat afacerea spre ieșirea la export;
- 63 s-au orientat să-și extindă piața externă.

În urma participării la program, companiile beneficiare au înregistrat îmbunătățiri semnificative atât în ceea ce privește veniturile din vânzări, cât și profitabilitatea. Conform datelor analizate, aproximativ 53% dintre companii au raportat o creștere a veniturilor din vânzări de circa 60%, iar 67% au înregistrat o majorare similară a profitabilității. Totodată, implementarea programului a generat investiții în economia națională în valoare totală de 120,69 milioane lei.

Din totalul companiilor beneficiare, 81 întreprinderi au reușit să majoreze volumul produselor exportate cu cca 56%. Ponderea cea mai mare a produselor exportate este înregistrată în România – 33,16%. În continuare, sunt prezentate rezultatele urmărite, conform *Tabelului nr. 21*.

Tabelul nr. 21

Programul de creștere a competitivității IMM și internaționalizare a acestora (14.07.2020 – 14.07.2023)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG perioada total de implementare (36 luni)	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conf. HG perioada de la lansare până la data raportării (36 luni)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
- Numărul activităților de mediatizare și informare cu privire la oportunitățile oferite prin intermediul Programului organizate	5	20	400%
- Numărul companiilor informate în vederea dezvoltării propriei afaceri	3.000	2.700	90%
- Numărul companiilor consultate privind oportunitățile de internaționalizare	1.000	1.079	108%
- Numărul companiilor finanțate (200 sub formă de business voucher și 20 sub formă de grant)	220	90	41%
<i>Indicatori de rezultat:</i>			
- Numărul companiilor consultate ce vor aplica la Program	300	273	91%
- Ponderea companiilor finanțate ce vor utiliza elemente inovative (în produse, în procesele tehnice și în ramura organizațională) și de dezvoltare durabilă	50%	29%	58%
- Ponderea companiilor finanțate ce vor aplica tehnologia de automatizare industrială, prin achiziționarea utilajelor/echipamentelor de producere și ambalare	20%	39%	194%
- Ponderea beneficiarilor ce vor înregistra o creștere a cifrei de afaceri și a profitabilității cu cel puțin 10% într-un termen de 3 ani	din totalul de companii finanțate		95% 89%
- Numărul întreprinderilor mici și mijlocii ce vor promova produsele și serviciile lor prin intermediul platformelor electronice naționale și internaționale	150	349	233%
- Ponderea beneficiarilor ce vor implementa standarde moldovenești care adoptă standardele europene și internaționale	20%	14%	72%
- Ponderea companiilor participante ce vor menține numărul angajaților și vor contribui la majorarea câștigului salarial mediu pe economie	din totalul de companii finanțate		99% 77%

- Ponderea întreprinderilor participante la prezentul Program ce vor majora exportul producției proprii cu 10% și se vor extinde pe alte piețe de desfacere	20%	90%	450%
- Volumul de investiții în economia națională ca urmare a implementării Programului va crește cu circa 110,0 mil. lei	110	120,69	110%

Sursa: Calcule IP ODA

În scopul sprijinirii unei creșteri economice durabile în Republica Moldova, prin atragerea investițiilor, îmbunătățirea competitivității și productivității IMM-urilor, precum și facilitarea procesului de internaționalizare a acestora, proiectul de competitivitate a IMM-urilor, finanțat de Banca Mondială, își propune să contribuie semnificativ la dezvoltarea acestora. În continuare, sunt prezentate rezultatele obținute până în prezent în cadrul acestui proiect, conform indicatorilor de rezultat stabiliți (Tabelul nr. 21 a).

Tabelul nr. 21 a

Proiectului de competitivitate a IMM finanțat de Banca Mondială (Componenta MGF) (07.07.2022 - 01.07.2027)			
Indicatori de rezultat:	(60 luni)	(35 luni)	
- Numărul companiilor finanțate	320	43 (41)	13%
Numărul beneficiarilor care au rezoluționat contractele de finanțare nerambursabilă		-2	
- Suma grantului aprobată (mil. MDL)	90,7	15,02 (14,0)	17% (15%)
- Volumul de investiții în economia națională ca urmare a implementării Programului va crește cu circa 110,0 mil. lei	0	36,6 (34,3)	

Sursa: Calcule IP ODA

Pe parcursul implementării programului, prin intermediul *Mecanismului de granturi de corelare pentru îmbunătățirea competitivității la export*, implementat cu sprijinul Băncii Mondiale, au fost aprobate pentru finanțare 43 de proiecte investiționale. Dintre acestea, 2 beneficiari au renunțat la implementarea proiectului și au solicitat rezilierea contractului de finanțare, valoarea totală a acestuia fiind de 1,0 mil. lei.

1.10. Programul de sprijin al micilor producători

Programul de sprijin al micilor producători a fost aprobat prin HG nr. 531 din 24.07.2024, iar la data de 03.09.2024 Consiliul IP ODA a aprobat Manualul operațional pentru implementarea acestuia.

Obiectivele specifice ale Programului sunt:

- îmbunătățirea gradului de conștientizare a potențialilor antreprenori și producători mici cu privire la posibilitățile de lansare/dezvoltare a unei afaceri în sectorul micii produceri;
- stimularea investițiilor în crearea și dezvoltarea produselor autohtone, în special în zonele rurale;
- creșterea valorii adăugate generate de micii producători.

Conform hotărârii, prin intermediul programului se oferă o singură formă de suport financiar nerambursabil de până la **500,0 mii MDL**, contribuția proprie fiind de **30%**.

Lansarea apelului de finanțare, planificată pentru luna noiembrie 2024, a marcat și începutul implementării efective a acestui program cu un impact pozitiv asupra micilor producători din întreaga țară. Primele rezultate obținute în cadrul acestui program sunt prezentate în Tabelul nr. 22 de mai jos.

Tabelul nr. 22

Programul de sprijin al micilor producători			
Perioada	Proiecte aprobate spre finanțare (Nr.)	Suma grantului aprobată (mii MDL)	Valoarea investiției în economie planificată (mii MDL)
Trimestrul IV, anul 2024	10	3.642,90	6.257,94
Trimestrul I, anul 2025	0	0,0	0,0
Trimestrul II, anul 2025	8	2.791,68	4.555,88
TOTAL sem. I, anul 2025	8	2.791,68	4.555,88

Sursa: Calcule IP ODA

Consolidarea sectorului micilor producători și stimularea investițiilor în dezvoltarea produselor locale, sporirea accesului la finanțare și instruire, extinderea numărului de mici producători care își formalizează și/sau își dezvoltă afacerile, prezintă prioritățile de bază a prezentului Program, iar rezultatele urmărite se prezintă în următorul tabel (*Tabelul nr. 23*).

Tabelul nr. 23

Programul de sprijin a micilor producători (16.08.2024 – 16.08.2027)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform HG perioada total de implementare (36 luni)	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat conform HG perioada de la lansare până la data raportării (7 luni)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
- Numărul activităților de mediatizare offline și online	6	3	50%
- Numărul de persoane consultate cu privire la oportunitățile Programului	500	220	44%
- Numărul antreprenorilor instruiți, dintre care cel puțin 30% femei, în cadrul cursurilor de formare antreprenorială pe diverse tematici, inclusiv în domeniul utilizării practicilor sustenabile în activitatea întreprinderii	300	-	-
	30%	-	-
- Numărul de întreprinderi finanțate	100	18	18%
• finanțate din Bugetul de Stat	100	11	11%
• finanțate din surse externe	-	7	-
- Suma grantului aprobată, din care:	54,0	6,43	12%
• din Bugetul de Stat (mil. MDL)	54,0	3,78	7%
• din surse externe (mil. MDL)	-	2,65	-
<i>Indicatori de rezultat:</i>			
- Ponderea antreprenorilor instruiți care vor aplica la Program	60%	-	-
- Numărul întreprinderi finanțate vor fi gestionate de către femei, cel puțin	30	-	-
- Ponderea beneficiarilor care vor înregistra o creștere a venitului din vânzări cu minimum 10% anual, peste 12 luni după transferul ultimei tranșe a suportului financiar, cel puțin	50%	-	-
- Ponderea companiilor finanțate care vor aplica elemente inovative și de dezvoltare durabilă	10%	-	-
- Numărul locurilor de muncă menținute până în anul 2027, cel puțin	100	59	59%
- Numărul locurilor de muncă nou create până în anul 2027, cel puțin	50	67	134%
- Volumul de investiții realizat de către beneficiarii Programului – în creștere cu circa 73.000.000 lei până în anul 2027, (mil. MDL)	73,0	10,81	15%

Sursa: Calcule IP ODA

În anul curent, bugetul programului a fost suplinit cu 2,7 mil. lei în baza acordului de grant dintre ODA și GIZ, în cadrul Programului EU4Moldova: Comunități Locale”, finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul Germaniei, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Solidarity Fund PL (SFPL) în Moldova.

1.11. Programul de promovare a agenților economici la târguri și expoziții

Implementarea Programului de promovare a agenților economici la târguri și expoziții are loc conform Regulamentului, care stabilește modul de administrare și mecanismul de acordare a suportului financiar nerambursabil întreprinderilor micro, mici și mijlocii. Regulamentul descrie condițiile obligatorii necesare pentru obținerea mijloacelor financiare, criteriile de eligibilitate ale solicitanților, precum și cuantumul sprijinului financiar alocat.

În scopul îmbunătățirii Programului de promovare a agenților economici la târguri și expoziții, la data de 03.10.2022, Consiliul IP ODA a aprobat noul Regulament al Programului, conform căruia, plafonul de subvenționare a fost majorat de la 5000 MDL la 8000 MDL. Informația cu privire la companiile subvenționate, în perioada de raportare, se prezintă în Tabelul nr. 24.

Tabelul nr. 24

Programul de promovare a agenților economici la târguri și expoziții						
Indicatori		Anul 2024		Anul 2025		
		T:1	T:2	T:1	T:2	TOTAL sem. I
Subvenții acordate	(Nr.)	99	53	78	48	126
Suma subvenții	(mii MDL)	414,08	298,70	442,0	286,34	728,34

Sursa: Calcule IP ODA

Programul de promovare a agenților economici la târguri și expoziții arată o fluctuație semnificativă în semestrul I 2025 față de perioada similară a anului precedent. Astfel, deși numărul subvențiilor acordate a scăzut cu 17,1% (de la 152 la 126), suma totală alocată a înregistrat o ușoară creștere de 2,2%, ajungând la **728,34 mii MDL**, față de 712,78 mii MDL în 2024.

Această dinamică este explicabilă prin modificările intervenite în modul de participare al expozanților în anul 2025. Mai exact, unii agenți economici au contractat spații expoziționale mai mari, ceea ce a condus la un cost mediu per beneficiar mai ridicat și implicit la un număr mai redus de subvenții. În plus, în mai multe regiuni, consiliile raionale au intervenit cu finanțare integrală pentru participarea agenților economici locali, reducând astfel numărul de cereri de sprijin adresate IP ODA prin intermediul Programului.

În ansamblu, deși s-a înregistrat o scădere cantitativă, valoarea totală a sprijinului s-a menținut la un nivel constant, reflectând o tendință de concentrare pe participări de impact și implicarea sporită a autorităților locale în susținerea agenților economici.

Pe parcursul perioadei de raportare, au fost acordate subvenții pentru antreprenorii participanți la o serie de expoziții relevante, inclusiv: Fabricat în Moldova, Moldagrotech Spring, Moldconstruct, Moldenergy Food&Drinks, Packaging&Depot, Tourism &Travel.

Aceste evenimente au oferit oportunități valoroase pentru antreprenorii moldoveni de a-și promova produsele și serviciile, de a stabili noi parteneriate comerciale și de a îmbunătăți vizibilitatea pe piața internațională. Participarea la astfel de târguri și expoziții este esențială pentru dezvoltarea competitivității și extinderea pieței de desfacere a acestora.

❖ Analiza progresului

Având ca scop susținerea și promovarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, prin rambursarea parțială a cheltuielilor eligibile de participare a agenților economici în cadrul expozițiilor/târgurilor la nivel național, regional și internațional, observăm următoarele rezultate, pentru anii 2023-2025 (Tabelul nr. 25).

Tabelul nr. 25

Programul de promovare a agenților economici la târguri și expoziții (continuu)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform Regulamentului	Valoarea indicatorilor perioada de implementare 2023-2025	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat perioada a.2023 până la data raportării	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
Numărul agenților economici subvenționați anual	664	663	100%
Valoarea totală a subvențiilor oferite (mil. MDL)	3,2	3,23	100%

Sursa: Calcule IP ODA

Rezultatele reflectă o implementare eficientă și bine gestionată a Programului, demonstrând atât capacitatea administrativă a IP ODA de a derula un mecanism de sprijin cu impact direct, cât și receptivitatea ridicată din partea mediului antreprenorial. În contextul în care perioada de implementare acoperă și anul 2025, aceste cifre confirmă deja o depășire anticipată a obiectivelor planificate.

În contextul în care IMM-urile joacă un rol esențial în economia națională, succesul acestui program subliniază importanța susținerii financiare pentru participarea la târguri și expoziții. Aceste evenimente sunt esențiale pentru promovarea produselor și serviciilor pe piețele internaționale, iar programele de subvenționare facilitează accesul la aceste oportunități.

1.12. Mecanismul de compensare a cheltuielilor unităților din învățământ dual

În vederea eficientizării implementării Hotărârii de Guvern nr. 97/2023, în primul semestru al anului 2025 a fost revizuit setul de proceduri interne, actualizate formularele de aplicare și elaborat Manualul operațional al instrumentului. Totodată, a fost realizat un ghid video menit să faciliteze depunerea online a dosarelor de către unitățile de învățământ dual.

Concomitent, au fost operate modificări la Hotărârea de Guvern nr. 97/2023, care au extins și clarificat spectrul cheltuielilor eligibile pentru compensare, după cum urmează:

1. Remunerația ucenicilor – plafonată la nivelul salariului minim pe economie;
2. Salariul maistrului-instructor – condiționat de încadrarea legală conform Legii nr. 110/2022;
3. Cheltuielile aferente serviciilor prestate de CCI RM – vizând sprijinul logistic și metodologic;
4. Instruirea psihopedagogică a maiștrilor – pentru creșterea calității formării profesionale.

Aceste ajustări contribuie la profesionalizarea mecanismului de compensare și reflectă o abordare integrată, adaptată nevoilor reale ale formării duale.

Totodată, termenul de depunere a dosarelor a fost extins, noul interval fiind 20 iulie – 10 septembrie. Această modificare oferă un plus de flexibilitate atât întreprinderilor, cât și personalului ODA implicat în procesarea cererilor.

❖ Analiza progresului

În scopul creării unui mediu favorabil pentru unitățile economice în vederea realizării învățământului dual, sesizăm rezultatele după cum urmează, Tabelul nr.26.

Tabelul nr. 26

Mecanismul de compensare a cheltuielilor unităților din învățământ dual (continuu)			
Denumire indicator de produs/de rezultat conform HG	Valoarea indicatorilor conform Planului de acțiuni ODA perioada de implementare (anul 2024)	Progresul de realizare a indicatorilor de produs/rezultat HG perioada la data raportării (anul 2024)	
<i>Indicatori de produs:</i>	<i>ținta</i>	<i>realizat</i>	<i>%</i>
Nr unităților care au beneficiat de compensare a cheltuielilor	60	43	72%
Nr elevilor pentru care au fost compensate cheltuielile	650	841	129%
Suma compensațiilor oferite unităților din învățământ dual	-	5,4	-

Sursa: Calcule IP ODA

În Tabelul nr. 27 de mai jos, sunt prezentate informațiile detaliate despre programele de grant, incluzând principalii indicatori realizați pe parcursul trimestrului I și II, a anului 2025.

Informația dezagregată pe programe, cu privire la principalii indicatori atinși, semestrul I, 2025

Tabelul nr. 27

Denumirea programului	Proiecte investiționale evaluate (Nr.)			Proiecte investiționale aprobate spre finanțare (Nr.)			Suma totală a grantului aprobată (mil. MDL)			Volumul investițiilor în economie (mil. MDL)		
	T:1	T:2	Total	T:1	T:2	Total	T:1	T:2	Total	T:1	T:2	Total
1. Programul START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă	15	72	87	8	55	63	1,34	9,2	10,54	2,31	16,21	18,52
2. Programul de susținere a antreprenoriatului feminin	63	72	135	40	60	100	14,99	18,06	33,05	27,96	30,42	58,38
3. Programul de atragere a remitențelor „PARE 1+2”	18	21	39	10	15	25	3,73	3,8	7,53	8,59	8,23	16,82
4. Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului	0	41	41	0	31	31	0,0	8,44	8,44	0,0	18,66	18,66
5. Programul de Ecologizare a IMM	6	9	15	2	8	10	0,78	2,29	3,07	1,26	4,86	6,12
6. Programul de Transformare Digitală a IMM	55	0	55	46	0	46	12,28	0,0	12,28	20,78	0,0	20,78
7. Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Start-upurilor Tehnologice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a IMM	73	95	168	52	66	118	43,56	46,29	89,85	100,41	106,89	207,30
9. Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice	4	2	6	3	1	4	1,49	0,45	1,94	4,33	1,07	5,40
10. Programul de sprijin al micilor producători	1	9	10	0	8	8	0,0	2,79	2,79	0,0	4,55	4,55
TOTAL	235	321	556	161	244	405	78,17	91,32	169,49	165,64	190,89	356,53

Sursa: Calcule IP ODA

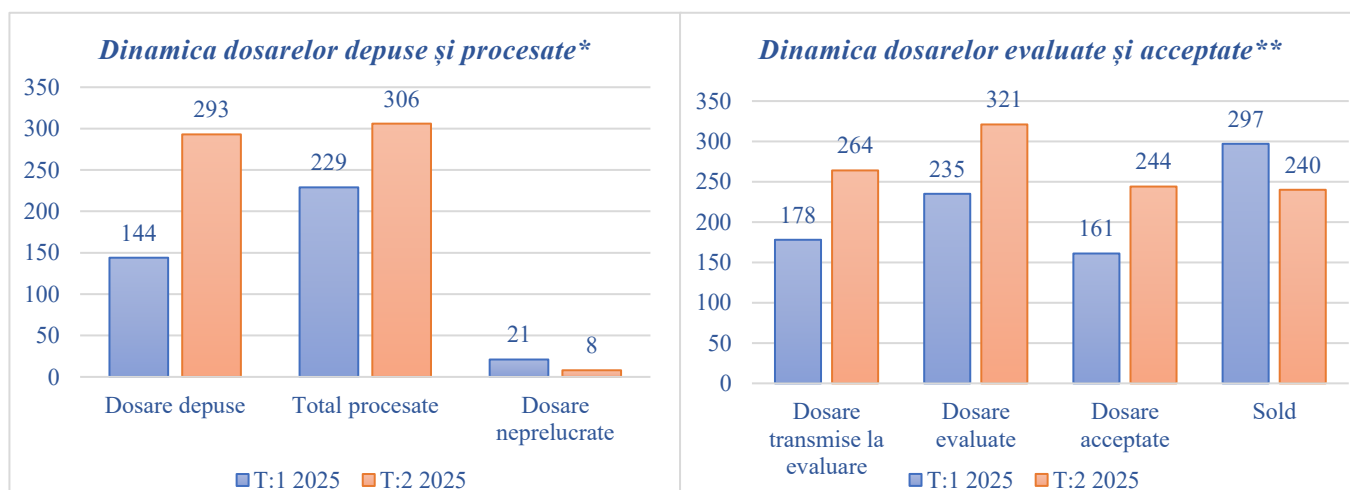
❖ *Analiza dosarelor*

Dosarele conform prevederilor Manualelor operaționale de implementare ale programelor parcurg 2 etape de analiză. Prima etapă de analiză și procesare bazându-se pe principiile de conformitate, ulterior, dosarele selectate ca fiind conforme, se remit spre evaluarea pre-finanțare care cuprinde, atât analiză economico-financiară, cât și a riscurilor proiectului investițional. În diagrama de mai jos sunt prezentate informații privind volumul dosarelor evaluate pe etape.

În perioada de rapoarte IP ODA a gestionat 10 Programe de Suport care sprijină creșterea sustenabilă prin susținerea antreprenorilor de la lansarea afacerii, până la extinderea pe piețe externe.

Apeluri de depunere a cererilor de finanțare au fost lansate pentru 7 din cele 10 programe gestionate. Pentru celelalte 3 programe – Programul de transformare digitală a IMM-urilor, Programul de retehnologizare și eficiență energetică a IMM-urilor, precum și Programul de susținere a inovațiilor digitale și startup-urilor tehnologice – nu au fost deschise apeluri în perioada de referință.

În cazul primelor două, cererile de finanțare au fost colectate anterior, în trimestrele III–IV ale anului 2024. Pentru ultimul program, nu a fost lansat un apel public, întrucât implementarea s-a realizat pe baza proiectelor aprobate deja, începând cu trimestrul I al anului 2024.

*Dinamica dosarelor depuse, evaluate, aprobate și acceptate**Diagrama nr. 2*

Sursa: Calcule IP ODA

*Sold la începutul anului – 106 dosare

** Sold la începutul anului – 354 dosare

În primele două trimestre ale anului 2025, au fost depuse 437 cereri de finanțare, iar la acestea se adaugă 106 de cereri depuse în anul 2024. În aceeași perioadă, au fost evaluate 535 cereri, din punct de vedere al conformității și eligibilității, reprezentând 99% din totalul cererilor depuse. Dintre acestea, 442 au fost considerate eligibile, în timp ce 93 au fost respinse din cauza neconformității cu cerințele de eligibilitate.

La sfârșitul perioadei de raportare erau înregistrate 8 dosare neprocesate la etapa de verificare a conformității, iar la etapa de evaluare se înregistrau 240 dosare neevaluate. Astfel, un total de 248 de cereri de finanțare depuse vor fi examinate în T:3 al anului 2025. Acest context evidențiază, pe de o parte, efortul semnificativ depus de echipa IP ODA în promovarea oportunităților de finanțare disponibile pentru lansarea și extinderea afacerilor. Pe de altă parte, subliniază necesitatea unei eficientizări a proceselor de evaluare a cererilor, astfel încât sprijinul acordat de stat să fie direcționat corespunzător, pentru a atinge în mod optim obiectivele stabilite de programele guvernamentale.

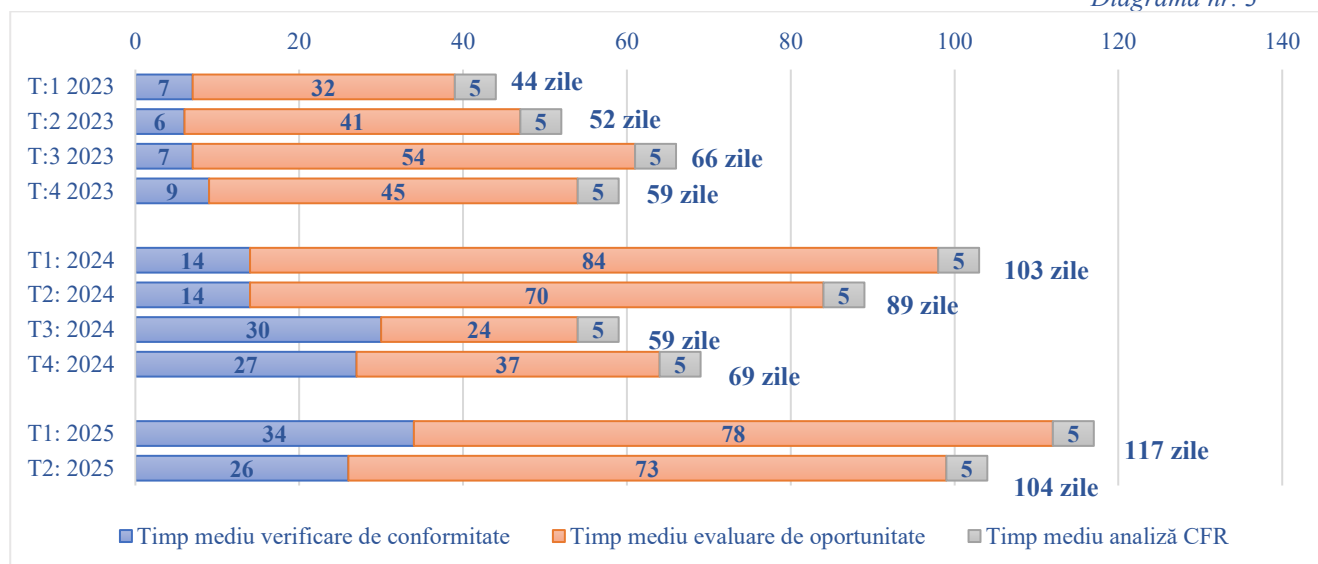
În sem. I a anul 2025, au fost examinate 542 dosare în cadrul a 12 ședințe ale Comitetului de Finanțare și Risc (CFR). În aceeași perioadă, 14 solicitanți și-au retras dosarele în etapa de evaluare urmare a unor schimbări survenite în activitatea lor economică.

- T:1 au fost desfășurate 5 ședințe ale CFR în cadrul cărora s-au examinat 229 dosare.
- T:2 au fost desfășurate 7 ședințe ale CFR, unde s-au examinat 313 dosare.

Termenul mediu de așteptare al solicitanților de la data depunerii până la comunicarea deciziei pe dosarele evaluate în anul 2025 a constituit 104 zile lucrătoare. Astfel, un solicitant de grant a așteptat în mediu 5 luni calendaristice până la primirea răspunsului vizavi de dosarul depus. Evoluția acestui indicator poate fi văzută în *Diagrama nr. 3* de mai jos.

Termenul mediu de așteptare al solicitanților de la aplicare până la luarea unei decizii privind dosarul depus, zile lucrătoare

Diagrama nr. 3

Sursa: Calcule IP ODA

Datele dezagregate pe fiecare program pot fi găsite în *Tabelul nr. 28*.

Termenul mediu de așteptare dezagregat pe etape de evaluare și Programe de grant

Tabelul nr. 28

Programe de grant	Trimestrul I				Trimestrul II			
	Număr de dosare	Timp mediu în lucru Secția primire-procesare	Timp mediu Direcția evaluare	Timp mediu total până la decizia CFR	Număr de dosare	Timp mediu în lucru Secția primire-procesare	Timp mediu Direcția evaluare	Timp mediu total până la decizia CFR
	dosare	zile lucrătoare	zile lucrătoare	zile lucrătoare	dosare	zile lucrătoare	zile lucrătoare	zile lucrătoare
1. Programul „Start p/u Tineri”	15	12	81	98	72	9	58	72
2. Programul „PARE 1+2”	18	32	88	125	21	32	63	100
3. Programul de susținere a Antreprenoriatului Feminin	63	32	116	154	72	19	72	96
4. Programul micii producători	1	3	66	74	9	5	12	22
5. Programul de transformare digitală a IMM	55	46	48	100				
6. Programul de ecologizare	6	6	33	44	9	6	57	68
7. Programul de sprijin în domeniul turismului a IMM					41	28	35	69
8. Programul de re tehnologizare și eficiență energetică	73	36	71	112	95	46	110	162
9. Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrare în lanțurile valorice + Internaționalizare	4	4	43	52	2	3	65	73
Total evaluate	235	34	78	117	321	26	73	104

Sursa: Calcule IP ODA

Notă: Reflectă dosarele pentru care s-a emis decizia în a. 2025 indiferent de data depunerii dosarului

Clasificarea dosarelor conform timpului mediu de așteptare, din data depunerii, până la luarea deciziei, T:1+T:2, 2025

Tabelul nr. 29

Intervalul de timp	Dosare evaluate în 2025	Respinse de conformitate	Evaluate de oportunitate	Pondere dosare evaluate	Sold dosare în evaluare la data de 30.06.2025	Pondere dosare în evaluare
până la 3 luni	191	84	107	30%	146	59%
4 -6 luni	261	6	255	40%	86	35%
7 - 8 luni	134	0	134	21%	2	1%
peste 8 luni	60	0	60	9%	14	6%
Total	646	90	556	100%	248	100%

Sursa: Calcule IP ODA

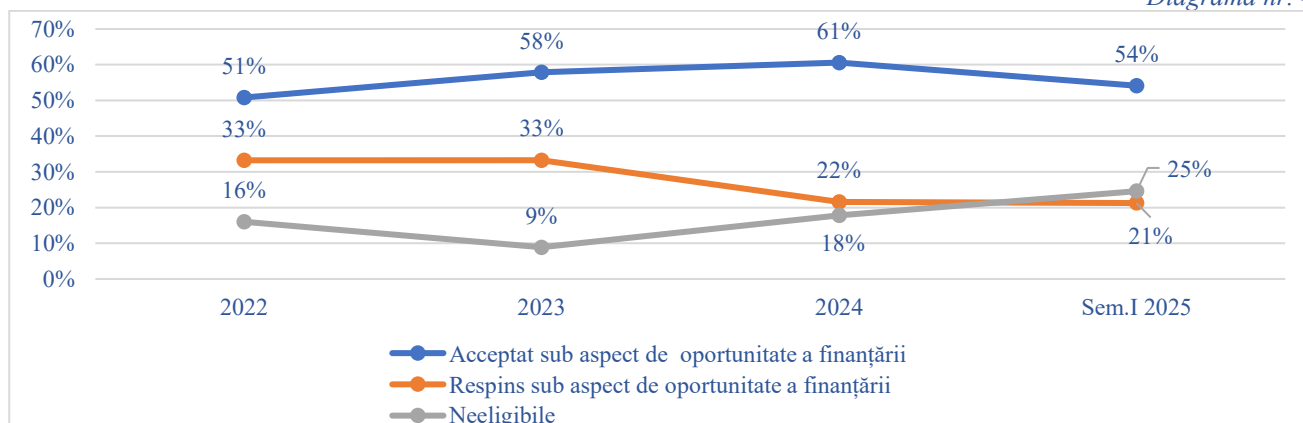
Creșterea timpului mediu de așteptare a fost cauzată de:

- depunerea unui număr mare de cereri de finanțare concomitent într-o perioadă scurtă de timp, pentru procesarea cărora nu au fost suficiente resurse umane;
- epuizarea bugetului alocat pentru anul 2024 pentru unele Programe. Satisfacerea cererilor colectate fiind posibilă după realocarea resurselor suplimentare din bugetul de stat la sfârșitul lunii decembrie, precum și din resursele alocate pentru anul 2025;
- lipsa de angajați antrenați în procesul de evaluare.

Diminuarea perioadei de așteptare ale solicitanților este unul din obiectivele urmărite de către IP ODA. În acest scop urmează a fi revizuită și optimizată procedura de evaluare a dosarelor prin digitalizarea proceselor.

Performanța dosarelor depuse în 2025 - rata de acceptare a proiectelor comparativ cu perioadele anterioare

Diagrama nr. 4

Sursa: Calcule IP ODA

*aspect de oportunitate a finanțării – evaluarea dosarelor sub aspect de corespundere a proiectului investițional cu obiectivul programului în scopul atingerii indicatorilor de rezultat.

Dosarele depuse și evaluate în prima jumătate a anului 2025 au înregistrat o performanță mai joasă din punct de vedere a încadrării în criteriile de eligibilitate. Astfel, rata dosarelor neeligibile s-a majorat de la 18% înregistrare în anul 2024 la 25%. Aceasta creștere este rezultatul unor modificări aduse hotărârilor de Guvern privind aprobarea Programelor de grant, în special cele care clarifică criteriile de eligibilitate. Aceste ajustări au permis excluderea solicitanților neconformi încă din etapa de evaluare a conformității, înainte de analiza integrală și prezentarea dosarelor către Comitetul de finanțare și risc. Această abordare se reflectă într-o creștere semnificativă a ratei dosarelor declarate neeligibile în 2025, care a ajuns la 25%, cel mai ridicat nivel din cei patru ani analizați.

În dinamică dosarele depuse în anul 2024 au înregistrat cea mai mare rată de acceptare din întreaga perioadă analizată, cu 61% dintre proiecte aprobate din perspectiva oportunității finanțării, în timp ce dosarele depuse și evaluate în anul 2025 au o performanță mai redusă, fiind acceptate doar 54% din proiectele depuse. Este important de menționat că numărul dosarelor depuse în anul 2025 pentru care a fost emisă o decizie este

semnificativ mai mic comparativ cu cele din 2024, ceea ce poate influența rezultatele și face comparația mai puțin relevantă în această etapă.

Privind în ansamblu perioada anilor 2022–2025 (sem. I):

- 57% dintre dosare au fost acceptate,
- 28% au fost respinse pe criterii de oportunitate,
- 15% au fost considerate neeligibile.

1.13. Monitorizarea beneficiarilor de grant

Monitorizarea beneficiarilor de grant începe imediat după realizarea proiectului investițional de către beneficiar, respectiv încetarea procesului de finanțare și prezentarea setului de documente confirmative privind investiția. Perioada de monitorizare a beneficiarilor de suport financiar, variază în dependență de tipul de program de suport, astfel pentru programele de start-up și eficientizare a afacerii aceasta durează 24 luni, iar pentru programele de dezvoltare a afacerii, perioada de monitorizare durează 36 luni de la data prezentării setului complet de acte privind utilizarea resurselor financiare.

Monitorizarea se realizează în două etape:

1. *Monitorizarea post-finanțare* - prevede vizita la locul desfășurării afacerii în primele 6 sau 9 luni ale perioadei de monitorizare și are drept scop confirmarea gradului de realizare a investiției, precum și realitatea, legalitatea și existența operațiunilor economico-financiare.
2. *Monitorizarea finală* - prevede vizita la locul desfășurării afacerii în ultimele 6 luni ale perioadei de monitorizare și presupune evaluarea realizării obligațiilor asumate în cadrul contractului de finanțare, inclusiv atingerea indicatorilor de rezultat.

În perioada semestrul I, anul 2025, au fost efectuate **479** vizite de monitorizare la locul desfășurării activității beneficiarilor, dintre care *299 vizite post-finanțare*, *179 vizite finale* și *1 vizite pre-finanțare*, realizate la solicitarea unităților de implementare a programelor (*Tabelul nr. 30*).

Informația dezagregată pe programe privind monitorizarea beneficiarilor de grant, Nr.

Tabelul nr. 30

Denumirea programului	T:1		T:2		Total (sem. I)	
	Vizite post-finanțare (Nr.)	Vizite finale (Nr.)	Vizite post-finanțare (Nr.)	Vizite finale (Nr.)	Vizite post-finanțare (Nr.)	Vizite finale (Nr.)
Programul „Femei în Afaceri”	0	16	5	10	5	26
Programul „PARE 1+2”	24	22	19	13	43	35
Programul START pentru Tineri	20	27	16	53	36	80
Programul de transformare digitală a IMM	21	0	26	0	47	0
Instrumentul de Digitalizare a IMM	1	1	0	1	1	2
Programul de Ecologizare a IMM	4	18	5	17	9	35
Programul de re tehnologizare IMM	66	0	59	0	125	0
Programul de Internaționalizare a IMM	6	0	7	1	13	1
Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Start-upurilor Tehnologice	7	0	3	0	10	0
Programul de sprijin pentru dezvoltarea IMM în domeniul turismului	5	0	5	0	10	0
Total	154	84	145	95	299	179
TOTAL	238		240		478	

Sursa: Calcule IP ODA

❖ Monitorizare Post-finanțare

Cu referire la vizitele de monitorizare post-finanțare, precizăm că antreprenorii la care s-au efectuat aceste vizite pe parcursul semestrului I, au beneficiat de suportul financiar nerambursabil pe parcursul anilor 2021-2023.

Informația dezagregată pe programe cu privire la *vizitele de monitorizare post-finanțare* pentru trimestrul I și trimestrul II a anului 2025, este prezentată în *Tabelul nr.31*.

Informația cu privire la vizitele de monitorizare Post-finanțare Semestrul I, anul 2025
(efectuate în primele 6-12 luni ale perioadei de monitorizare)

Tabelul nr. 31

Denumirea programului	Vizite efectuate (Nr.)		Valoarea proiectului (mil. MDL)				Suma grantului (mil. MDL)				Angajați (Nr.)					
			Planificat		Realizat		Aprobat		Transferat		La data aplicării		Planificat		La data monitorizării post-finanțare	
	T:1	T:2	T:1	T:2	T:1	T:2	T:1	T:2	T:1	T:2	T:1	T:2	T:1	T:2	T:1	T:2
Programul „de susținere a Antreprenoriatului Feminin”	0	5	0,09	2,9	0	2,8	0	1,8	0	1,8	0	48	0	57	0	58
Programul „PARE 1+2”	24	19	17,5	13,6	17,0	14,6	7,21	5,9	7,2	5,9	204	110	304	171	307	134
Programul START pentru Tineri	20	16	10,28	7,19	10,3	7	3,13	2,7	3,12	2,7	39	23	145	59	62	70
Programul de Transformare Digitală	21	26	11,28	8,18	11,3	8	6,73	5,1	6,66	5	663	612	794	731	780	655
Instrumentul de Digitalizare a IMM	1	0	0,17	0	0,16	0	0,14	0	0,12	0	2	0	5	0	1	0
Programul de ECO	4	5	4,86	4,4	5,0	4,4	1,31	1,7	1,31	1,7	50	45	70	59	77	65
Programul de re tehnologizare	66	59	133,0	132	126,0	122,3	50,54	52,5	49,73	50,8	1.556	1.976	1.906	2.360	1.730	2.264
Programul de Internaționalizare	6	7	26,0	21,5	18,8	17	8,9	7,9	8,9	7,7	203	218	259	263	229	236
Programul de susținere a Inovațiilor Digitale și Start-upurilor Tehnologice	7	3	4,95	1,6	4	1,6	2,9	1,2	2,83	1,2	44	2	44	2	281	1
Programul de sprijin pentru dezvoltarea IMM în domeniul turismului	5	5	2,9	4	3	4,1	1,63	1,8	1,63	1,8	22	75	48	99	21	71
TOTAL	154	145	211,0	195,7	195,5	182,3	82,5	81	81,5	79,1	2.783	3.109	3.575	3.801	3.488	3.554

Sursa: Calcule IP ODA

Urmare a vizitelor de monitorizare post-finanțare (299), per ansamblu observăm că, programele de sprijin pentru IMM-uri au contribuit semnificativ la crearea de locuri de muncă, în special în domenii precum re tehnologizarea IMM-urilor, transformarea digitală dar și susținerea tinerilor antreprenori.

Deși există o mică diferență între numărul planificat și cel final, în general, programele au reușit să genereze un număr semnificativ de locuri de muncă, ceea ce indică un impact pozitiv asupra ocupării forței de muncă. Aceasta sugerează că, în ansamblu, obiectivele legate de crearea de locuri de muncă au fost atinse într-o măsură considerabilă, iar ajustările minore între estimările inițiale și rezultatele finale sunt normale, reflectând flexibilitatea necesară într-un mediu economic în schimbare. Astfel, programele pot fi considerate eficiente în stimularea ocupării forței de muncă, cu un impact tangibil asupra economiei.

Analiza tuturor indicatorilor în faza de post-finanțare a beneficiarilor este una prematură pentru deducerea rezultatelor de implementare a proiectelor investiționale.

❖ Monitorizarea finală

Cu referire la vizitele de monitorizare finală, precizăm că antreprenorii la care s-au efectuat aceste vizite pe parcursul semestrului I, 2025, au beneficiat de suportul financiar nerambursabil pe parcursul anilor 2021-2023.

Cumulativ, de la începutul anului, au fost realizate vizite de monitorizare finală la **179** companii, beneficiare ale 6 programe de suport pentru IMM-uri, dintre care 2 dedicate start-upurilor și 4 pentru întreprinderi în creștere. Aceste vizite demonstrează că, toate companiile monitorizate au reușit să lanseze sau să dezvolte cu succes afacerea, datorită sprijinului financiar acordat prin intermediul programelor de grant gestionate de IP ODA. Astfel, putem concluziona că programele de suport au avut un impact pozitiv în susținerea și creșterea acestor întreprinderi.

Informația consolidată pe tipuri de indicatori și programe în cadrul a celor 179 vizite de monitorizare finală realizate pe parcursul trimestrului I și trimestrului II, 2025, este prezentată în *Tabelul nr. 32*.

Informația cu privire la vizitele de monitorizare Finală Semestrul I, anul 2025

Tabelul nr. 32

Denumirea programului	Perioada	Vizite efectuate (Nr.)	Valoarea proiectului (mil. MDL)		Suma grantului (mil. MDL)		Angajați (Nr.)			Cifra de afaceri (mil. MDL)		Suma plăților în buget (mil. MDL)	
			Planificat	Realizat	Aprobat	Transferat	La data aplicării	Planificat	La data monitorizării finale	Planificat	Realizat	Planificat	Realizat
Programul „Femei în Afaceri”	T:1	16	8,51	7,55	5,2	5,0	55	132	90	105,27	39,97	1,78	0,14
	T:2	10	1,58	1,46	1,1	1,08	3	57	25	16,25	5,1	1,21	0,2
Programul „PARE 1+2”	T:1	22	15,37	13,63	5,5	5,3	36	107	64	30,74	45,61	1,15	0,45
	T:2	13	8,2	8,1	3,78	3,72	98	138	103	69,9	88,1	2,05	0,4
Programul START pentru Tineri	T:1	27	15,1	15,0	4,6	4,55	43	121	75	49,23	31,14	1,67	0,19
	T:2	53	50,2	50,0	9,6	9,6	209	374	305	242,86	206,76	4,74	1,9
Instrumentul de Digitalizare a IMM	T:1	1	0,26	0,26	0,19	0,19	36	48	132	10,62	48,55	0,39	0,5
	T:2	1	0,2	0,26	0,2	0,2	0	0	2	30,56	0,98	0,55	0
Programul ECO	T:1	18	5,3	5,71	3,0	2,9	307	502	421	208,11	270,69	4,15	2,33
	T:2	17	7,0	7,3	3,03	3,04	365	531	386	327,45	348,14	3,3	6,18
Programul de Internaționalizare	T:1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	T:2	1	1,7	2,2	0,54	0,54	7	12	8	12,5	8,3	0,18	0,08
Total T:1		84	44,54	42,16	18,49	17,9	477	910	782	403,97	436,0	9,14	3,61
Total T:2		95	69,0	69,3	18,26	18,18	682	1.112	829	699,5	657,4	12,03	8,8

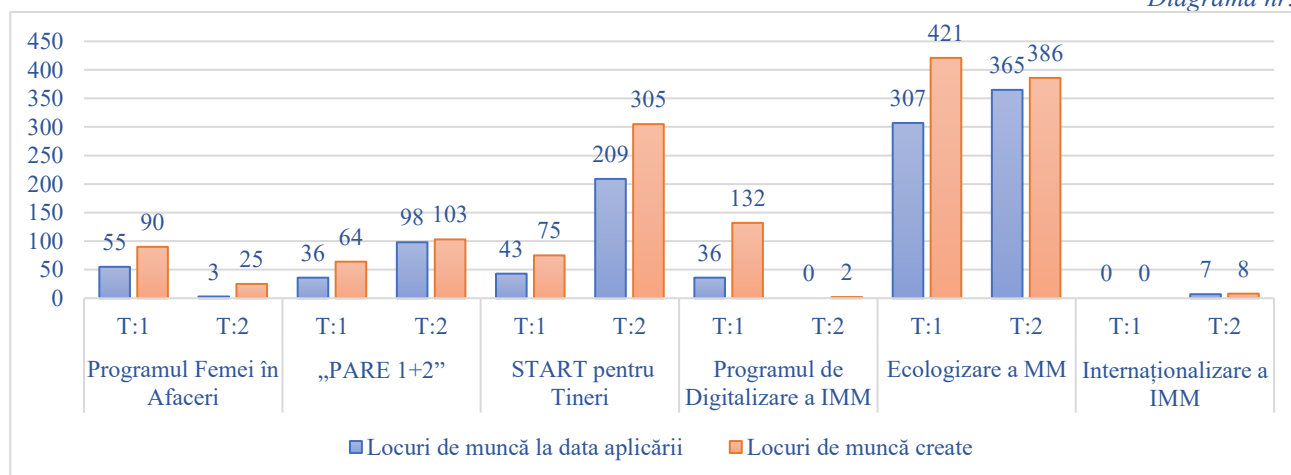
Sursa: Calcule IP ODA

În general, toate programele au avut rezultate pozitive, cele mai vizibile reușite fiind înregistrate la programele *Ecologizarea IMM*, *„PARE 1+2”*, și *Programul de Internaționalizare*, care au avut cele mai mari valori la majoritatea indicatorilor. Aceste date sugerează că programele au contribuit semnificativ la dezvoltarea afacerilor mici și mijlocii, stimulând în același timp ocuparea forțată și contribuțiile fiscale.

Informația dezagregată pe programe cu privire la numărul locurilor de muncă la momentul aplicării la program și numărul locurilor de muncă (create și menținute), la momentul vizitei de monitorizare finale, este prezentată în *Diagrama nr. 5*.

Locuri de muncă la momentul aplicării și la momentul vizitei de monitorizare finale, Semestrul I, 2025

Diagrama nr. 5

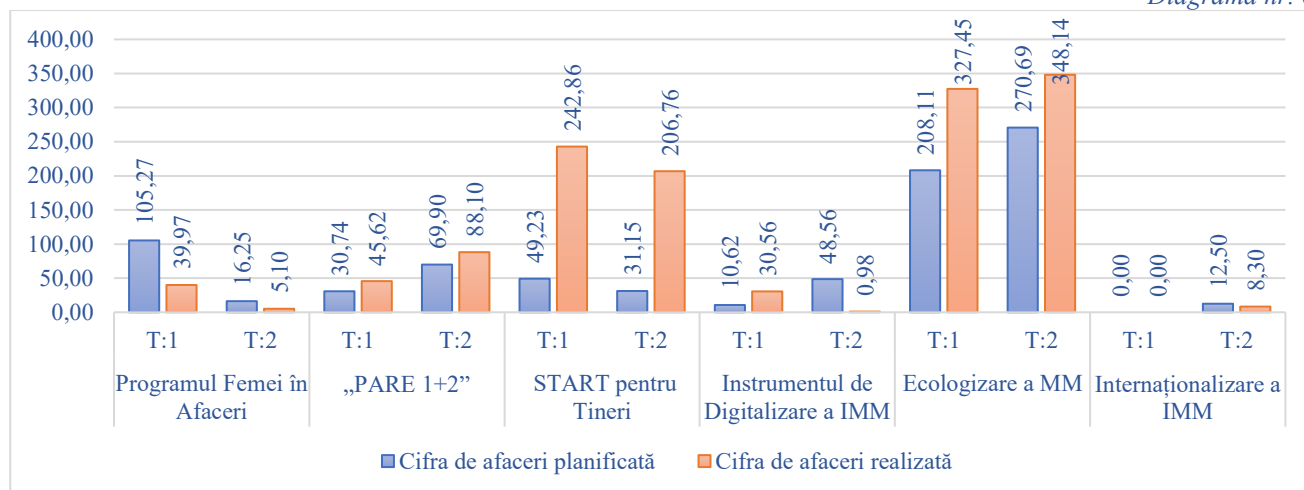
Sursa: Calcule IP ODA

Programele analizate prezintă o dinamică pozitivă, generând un număr generos de locuri de muncă suplimentare față de cele existente la momentul aplicării. Totuși, *Instrumentul de Digitalizare a IMM*, *Programul START pentru Tineri* și *Programul de Ecologizare*, se remarcă prin o contribuție mai semnificativă.

Analiza rezultatelor activității economice a beneficiarilor programelor de suport din gestiunea IP ODA, colectate în cadrul vizitelor de monitorizare finală realizate în perioada de referință, evidențiază diferențe între cifra de afaceri planificată și cea realizată. Mai precis, se observă o ușoară diferență în performanțele economice ale acestora, ceea ce sugerează că, deși au fost depuse eforturi considerabile, obiectivele stabilite nu au fost întotdeauna atinse în totalitate, *Diagrama nr. 6*.

Analiza comparativă a rezultatelor activității economice a beneficiarilor IP ODA urmare a vizitei de monitorizare finală, mil. MDL, Semestrul I, 2025

Diagrama nr. 6

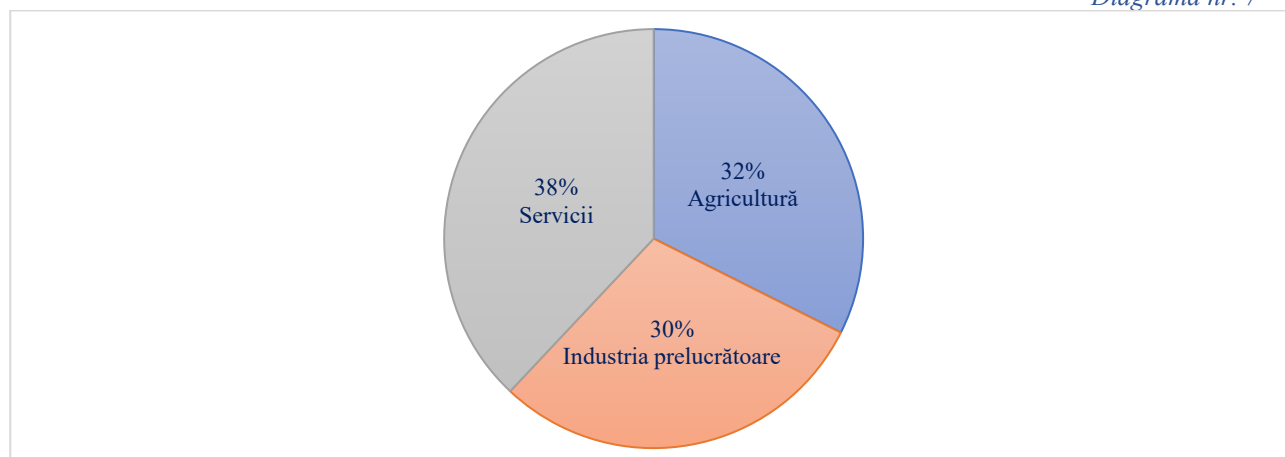
Sursa: Calcule IP ODA

În general, analiza comparativă între cifra de afaceri planificată și cea realizată, relevă o performanță mixtă în cadrul diferitelor programe. În timp ce unele programe, precum „PARE 1+2”, Programul Ecologizare a IMM și Instrumentul de Digitalizare au depășit așteptările, altele, precum, Programul Femei în Afaceri și Programul START pentru Tineri, au înregistrat performanțe sub nivelul planificat. Aceste diferențe sugerează că unele programe au fost implementate și susținute cu succes, în timp ce altele s-au confruntat cu dificultăți în execuție sau în mobilizarea resurselor necesare. Aceste discrepanțe reflectă, de asemenea, faptul că mulți antreprenori, în special cei aflați la început de activitate, pot avea așteptări mai mari decât realitatea pieței sau nu dispun de experiența și abilitățile necesare pentru a realiza prognoze economice realiste în ceea ce privește rezultatele activității lor.

Analizând distribuția activităților pe domenii, sectorul *serviciilor* reprezintă cea mai mare pondere de 38%, urmat de agricultura cu 32% și industria prelucrătoare cu 30%. Acest lucru reflectă o orientare puternică spre sectorul serviciilor din cadrul economiei, în timp ce agricultura și industria prelucrătoare rămân componente importante, dar cu o pondere mai mică în totalul activităților economice, *Diagrama nr. 7*.

Distribuția pe domenii de activitate, urmare a vizitei de monitorizare finală Semestrul I, 2025

Diagrama nr. 7

Sursa: Calcule IP ODA

1.14. Politica de riscuri

Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, în conformitate cu misiunea stabilită în Statutul său, de realizare a politicii statului privind susținerea dezvoltării antreprenoriatului, conform strategiilor și programelor aprobate de Guvern, la implementarea și derularea programelor și instrumentelor de suport poate prelua asupra sa anumite riscuri, care altfel ar fi suportate de antreprenori.

Politica privind administrarea riscurilor în cadrul IP ODA, aprobată de către Consiliul IP ODA la data de 10.11.2023 urma să intre în vigoare până la data de 01.04.2024. Totuși, din cauza lipsei resurselor umane suficiente pentru a susține acest proces, elaborarea documentelor esențiale pentru implementarea politicii este amânată.

Riscurile aferente implementării proiectelor investiționale în cadrul Programelor de grant la moment sunt gestionate de către *Direcția Monitorizare Conformitate și Riscuri Post-finanțare*, o subdiviziune structurală a instituției.

În scopul asigurării transparenței realizării investițiilor proiectelor finanțate, de constatare timpurie a riscurilor, de expuneri la risc și măsurile întreprinse în vederea diminuării acestora, la etapa de monitorizare post-finanțare și finală, se identifică următoarele riscuri în fază inițială, și anume:

- Neidentificarea beneficiarului de finanțare nerambursabilă din diferite motive (plecarea peste hotarele RM, schimbarea numărului de telefon, adresei de e-mail, locului de implementare a afacerii);
- Lipsa evidenței contabile în cadrul întreprinderilor beneficiare a suportului gestionat de către ODA (neprezentarea rapoartelor financiare și dărilor de seamă unificate fiscale, neluarea la evidență a bunurilor procurate în cadrul Programului);
- Schimbarea fondatorilor, conform extraselor din Registrul de evidență a Persoanelor Juridice;
- Înstrăinarea sau neutilizarea bunurilor conform destinației.

În vederea prevenirii situațiilor de materializare a riscurilor la etapa post-finanțare actualmente se implementează raportarea periodică de către beneficiari. Aceasta presupune completarea online a unui raport de progres de către beneficiarii de suport financiar nerambursabil. Formularul a fost elaborat, testat, iar în prezent se lucrează la implementarea unui sistem de transmitere automată a notificărilor de completare, în vederea reducerii implicării directe a angajaților direcției și a economisirii resurselor umane. Se preconizează că primele rapoarte de progres vor fi recepționate până la sfârșitul lunii august, 2025.

Totodată, în T:2 a fost elaborat Registrul riscurilor IP ODA care la moment parcurge procesul de avizare și ulterior aprobare. Odată cu finalizarea și aprobarea registrului, va fi posibilă intervenția punctată, prin măsuri de reacție mai bine direcționate și adaptate specificului fiecărui risc identificat.

În particular, în perioada de raportare se identifică riscuri operaționale în implementarea programelor de grant, care ar genera și riscuri de reputație/imagie ale IP ODA.

La începutul anului 2025 se aflau în proces de examinare și evaluare 460 cereri de finanțare, a căror termene de procesare depășeau cu 2-3 luni prevederile Manualelor operaționale. Pentru a satisface parțial aceste cereri bugetul a fost suplinit la sfârșitul anului 2024. Însă nu a fost doar problema lipsei resurselor financiare pentru satisfacerea cererilor ci și resursele instituționale limitate alocate procesului. Astfel, apelurile deschise pe perioade nelimitate fără stabilirea unor condiții de număr și buget disponibil a generat riscuri operaționale, dar și reputaționale pentru IP ODA. Acest model a generat o aglomerare a cererilor într-o perioadă scurtă de timp, iar instituția nu are posibilitatea de a-și extinde rapid resursele.

În acest sens, în anul 2025 toate apelurile de colectare a cererilor se corelează cu capacitățile instituției și cu costurile asociate implementării Programelor de granturi. Astfel, apelurile deschise se desfășoară pe bază de contor de aplicații corelat cu bugetul alocat și resursele instituționale alocate.

Totuși, soldul ridicat de dosare aflate în evaluare (460 de dosare) a continuat să pună presiune asupra capacității de procesare, îngreunând reducerea termenului de evaluare și afectând capacitatea instituției de a răspunde prompt așteptărilor antreprenorilor.

Riscul operațional pentru implementarea Programelor, reieșind din situația creată în anul 2024, va fi gestionat în anul 2025 prin:

- *Deschiderea apelurilor în baza unui calendar comunicat în prealabil antreprenorilor;*
- *Corelarea numărului de cereri depuse cu capacitățile instituționale pentru a nu admite supraîncărcarea personalului și generarea de costuri de implementare neacoperite;*
- *Publicarea bugetului disponibil pentru finanțare și sistarea depunerii cererilor care depășesc bugetul alocat;*
- *Digitalizarea și eficientizarea proceselor interne;*
- *Capacitarea direcției evaluare conformitate și riscuri prefinanțare.*

Capitolul II. Fondul de Garantare a Creditelor

2.1. Capitalizarea FGC

La situația din 30.06.2025, capitalizarea totală a FGC constituie **413,75 mil. MDL**, dintre care **225,87 mil. MDL** destinate garanțiilor financiare individuale și **187,88 mil. MDL** destinate garanțiilor de portofoliu. Capacitatea disponibilă de garantare pentru garanțiile individuale la finele perioadei de gestiune, constituie circa **574,18 mil. MDL** (Tabelul nr. 33). Aferentă garanțiilor de portofoliu, reieșind din capitalul disponibil, valoare maximă a portofoliilor de credite ce pot fi garantate, constituie **1.500,00 mil. MDL**.

Tabelul nr. 33

Perioada	Capitalizarea FGC	Provizioane	Valoarea capitalizată netă	Capacitatea de garantare cu aplicarea levierului	Garanții active (după sold)	Plafon disponibil
	(mii MDL)	(mii MDL)	(mii MDL)	1x8 (MDL)	(mii MDL)	(mii MDL)
Trimestrul IV(2024)	212.290,0	1.459,9	210.830,2	1.686.641,4	1.134.120,6	552.520,7
Trimestrul I	205.655,7	-5.174,8	205.655,7	1.645.245,6	1.149.649,1	495.596,5
Trimestrul II	225.873,3	7.443,2	218.430,2	1.747.441,6	1.173.259,9	574.181,7

Sursa: Calcule IP ODA

În Tabelul nr. 34 este prezentat calculul capitalului utilizat reieșind din garanțiile active pentru fiecare coeficient de multiplicare (4; 5 și 8) atribuit produselor de garantare ale fondului de garantare.

Tabelul nr. 34

Produs de garantare	Garanții active (după sold)	Capital alocat reieșind din garanțiile active	Capital disponibil	Capacitatea de garantare disponibilă
Credit Agricol de Urgență (CAU)	36.968,1	$(36.968,1/4) = 9.242,1$	0	0
Capital Circular Agricol (CCA)	24.800,3	$(24.800,3/5) = 4.960,1$	0	0
Produse standard	1.111.491,4	$(1.111.491,1/8)=138.936,4$	$218.430,2-(9.242,1-4.960,1-138.936,4) = 65.291,6$	$65.291,6*8 = 522.332,8$

Sursa: Calcule IP ODA

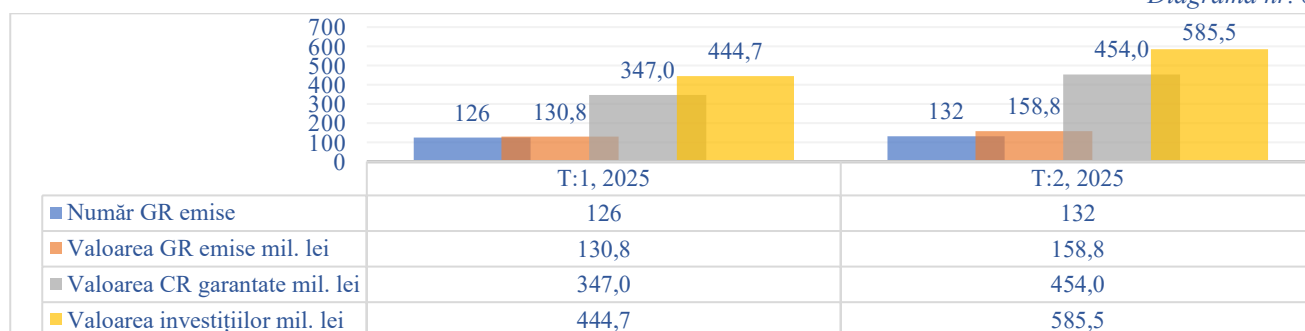
2.2. Garanții financiare individuale

În perioada 01.04.25-30.06.25 au fost emise **132** garanții financiare individuale în valoare de **158,8 mil. MDL**, care au facilitat acordarea creditelor în valoare de **454,0 mil. MDL** și au contribuit la generarea investițiilor în economie în valoare de **585,5 mil. MDL**.

Cumulativ de la începutul anului 30.06.2025 au fost emise **258** garanții financiare individuale în valoare de **289,6 mil. MDL**, care au facilitat acordarea creditelor în valoare de **800,9 mil. MDL** și au contribuit la generarea investițiilor în economie în valoare de **1,03 mld. MDL**.

Dinamica emiterii garanțiilor financiare noi

Diagrama nr. 8

Sursa: Calcule IP ODA

Portofoliul FGC la data de 30.06.2025, include **1.675** garanții active, în valoare (după sold din rapoartele băncilor) de **1,173 mld. MDL**, care asigură credite în valoare (după sold din rapoartele băncilor) totală de **2,848 mld. MDL**.

În perioada de raportare (01.01.2025-30.06.2025) au fost executate **17** garanții financiare în valoare de **12,65 mil. MDL** și au fost încasate **2,19 mil. MDL** din recuperările garanțiilor executate anterior. Totodată, în perioada respectivă au fost notificate **154** credite aferent cărora au fost admise întârzieri la plată până la **30 zile**. Valoarea garanțiilor aferente creditelor aflate în întârziere de la **30 până la 60 zile** constituie **3,61 mil. MDL**. Valoarea garanțiilor aferente creditelor aflate în întârziere de la **60 până la 90 zile** constituie **2,43 mil. MDL**, iar valoarea garanțiilor cu întârzieri la plata creditelor mai mari de **90 zile** este de **7,59 mil. MDL**.

Conform situației din 30.06.2025, numărul garanțiilor care nu au înregistrat restanțe a constituit **1.480**, cu o valoare a soldului de **1.050,64 mil. MDL**.

Date analitice cu privire la situația soldului garanțiilor aferente creditelor în întârziere

Tabelul nr. 35

Tipul creditului notificat		MAIB	MICB	OTP	VICB	EXMM	CMB	ECB	ENEG	FCB	PCB	Micro invest	TOTAL
0 zile restante	Nr.	621	321	138	125	41	18	71	26	77	34	8	1480
	sold Gr (mil.lei)	399,42	179,59	100,4	95,75	31,66	12,18	64,75	24,01	74,84	61,88	6,16	1050,64
0<30 zile	Nr.	55	50	20	18	6	2	0	0	1	0	2	154
	sold Gr (mil.lei)	38,04	24,94	15,89	19,67	7,8	0,33	0	0	0,28	0	1,88	108,83
30<60 zile	Nr.	3	8	3	0	0	0	0	0	0	0	0	14
	sold Gr (mil.lei)	0,67	1,65	1,29	0	0	0	0	0	0	0	0	3,61
60<90 zile	Nr.	1	0	1	1	2	0	2	0	0	0	0	7
	sold Gr (mil.lei)	0,28	0	0,44	0,39	0,09	0	1,23	0	0	0	0	2,43
≥90	Nr.	4	8	0	3	2	0	1	1	1	0	0	20
	sold Gr (mil.lei)	0,47	1,62	0	3,88	0,57	0	0,44	0,44	0,17	0	0	7,59

Sursa: Calcule IP ODA

2.3. Garanții financiare de portofoliu

Prin Hotărârea Guvernului 709/2022 a fost aprobat în redacție nouă *Regulamentul cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii*, care prevede posibilitatea acordării de către IP ODA a garanțiilor de portofoliu.

Urmare aprobării „Manualului operațional”, a fost elaborată și consultată cu sectorul bancar schema de garantare de portofoliu, care a fost aprobată de către Consiliul IP ODA prin Procesul-verbal nr. 9, din data de 10 noiembrie 2023. Astfel, la data de 15 noiembrie a fost lansat apelul de depunere a cererilor din partea băncilor, pentru participarea în calitate de creditor la schema de garantare a portofoliilor de credite. Prima cerere a fost depusă de către B.C. „ProCredit Bank” la data de 29 decembrie 2023.

În urma procesului de due diligence a băncii, vizita la sediul băncii din 09 februarie 2024 și elaborarea raportului, acesta a fost acceptat de Banca Mondială pe data de 02 aprilie 2024, însă, au rămas neaprobrate aspectele cu privire la criteriile de mediu și sociale ce urmează a se regăsi în contractul de colaborare cu ProCredit Bank, dat fiind faptul că Banca nu deține un document separat care să integreze sistemul de management social și de mediu, aspectele date regăsindu-se în politici și proceduri separate.

În acest context, urmare consultărilor cu băncile partenere, la data de 30 aprilie, a fost transmis Manualul operațional spre revizuire către Banca Mondială, cu includerea ajustărilor aferente procesului intern de acceptare a băncilor în cadrul schemei de garantare, precum și eliminarea anexei la contractul de colaborare, aferentă

sistemului de management social și de mediu (ESMS), dat fiind faptul că procedurile și instrucțiunile de verificare și cuantificare a riscului de mediu și social în cadrul activității băncilor comerciale, sunt examinate și confirmate în cadrul procesului de due diligence.

Este de menționat, că pe data de 21 iunie 2024, Banca Mondială a aprobat modificările solicitate, care urmează ulterior să fie aprobate de Comitetul de Finanțare și Risc și Consiliul ODA. Totodată, la finele lunii aprilie au fost recepționate cererile de aplicare din partea OTP Bank și MAIB care la finele lunii iulie au fost modificate de către bănci, inclusiv actele transmise, reieșind din datele financiare ajustate.

Toate băncile care au aplicat, au solicitat simplificarea procesului de colaborare, inclusiv a aspectelor de mediu și sociale (E&S) care se impune în cadrul contractului de colaborare și a schemei de garantare susținute de Banca Mondială, prin excluderea anexei ESMS, reieșind din faptul că băncile au implementat considerentele E&S în majoritatea actelor de risc, creditare și operațiuni, iar un document separat nu este elaborat.

La data de 03.09.2024 au fost aprobate modificările Manualului Operațional de către Consiliul ODA, precum și limitele de expunere față de creditorii. Pentru ProCredit Bank a fost diminuată expunerea, comparativ cu solicitarea băncii.

La situația din 31.12.2024 au fost finalizate procesele de evaluare a MAIB S.A. și recepționată confirmarea din partea Băncii Mondiale cu privire la acceptarea raportului de evaluare și eligibilitatea băncii în cadrul Proiectului.

În primul semestru al anului 2025 au fost semnate două Acorduri de Garantare. Primul, cu B.C. „MAIB” S.A., semnat la data de 02.04.2025, prevăzând un plafon de garantare în valoare de 400,0 milioane lei. Al doilea acord, cu „OTP Bank” S.A., semnat la data de 09.06.2025, cu un plafon alocat de 173,0 milioane lei.

Includerea creditelor în portofoliile acordate către B.C. „MAIB” S.A. și „OTP Bank” S.A. va depinde de ajustarea proceselor interne ale băncilor, fiind estimate începând cu luna iulie curent.

Capitolul III. Fondul pentru Antreprenoriat și Creșterea Economică a Moldovei (FACEM)

3.1. Dezvoltarea și optimizarea cadrului normativ și operațional al FACEM

Fondul pentru Antreprenoriat și Creșterea Economică a Moldovei (FACEM) funcționează în cadrul IP ODA cu statut de subdiviziune internă, fără personalitate juridică.

În semestrul I 2025, FACEM a continuat să gestioneze Programul pentru stimularea investițiilor „373”, să elaboreze și să pună în aplicare cadrul normativ intern pentru elaborarea și implementarea operațională a activității de finanțare conform prevederilor din HG nr. 94/2023 privind aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei.

Pe parcursul perioadei de raportare, FACEM a desfășurat mai multe activități pentru îmbunătățirea și optimizarea cadrului normativ și operațional. Printre realizările semnificative se numără:

1. Elaborarea *Proiectului modificării Hotărârii de Guvern nr. 351/2023*, pentru aprobarea Programului de stimulare a investițiilor „373”, precum și a „Notei de fundamentare” corespunzătoare, inclusiv prognoza indicatorilor Programului 373 (valoarea creditelor acordate și a compensărilor achitate). Propunerile de modificare a proiectului HG a fost expediat către MDDE la data de 14 februarie 2025.
Principalele modificări propuse sunt cele privind termenul de implementare a Programului (până în anul 2028 inclusiv), indicatorii setați, precum și precizarea ponderii cheltuielilor permise pentru procurarea materiei prime și/sau a materialelor necesare procesului de producere/prestare a serviciilor (30% din valoarea creditului dar nu a proiectului investițional solicitat spre finanțare). Necesitatea prelungirii Programului rezultă din efectele pozitive de stimulare a creditării în scopuri investiționale, împreună cu alte instrumente de politică monetară și strategii dezvoltare de Guvern și BNM. Programul 373 s-a dovedit a fi un catalizator al creditării în scopuri investiționale pentru IMM, prin diminuarea costurilor la creditele acordate persoanelor juridice în sectorul bancar, care a contribuit inclusiv și la creșterea portofoliului de credite acordate persoanelor juridice, inclusiv a IMM-ilor (creșterea Portofoliului de Credite acordate IMM-ilor cu 25,9%, de la 19,0 mld. lei (31.12.2022 la 24 mld lei la 31.05.2025).
2. Revizuirea și modificarea Manualului Operațional al Produsului de finanțare „[FACEM Investiții BGK](#)” (anterior coordonat cu Solidarity Fund, ABM, BGK și CFR), aprobat de Consiliul IP ODA la data de 07.05.2025 (PV nr. 4) și plasarea pe pagina web oficială a IP ODA.
3. Elaborarea modificărilor la Proiectului Contractului-tip de recreditare (colaborare) cu instituțiile financiare participante (IFP) pentru valorificarea produsului „FACEM Investiții BGK”, care a fost coordonat cu AMB, Ministerul Finanțelor și OGAP.
4. Elaborarea Produsului de finanțare și a Manualului Operațional al Produsului de finanțare „[FACEM IMPACT](#)” (anterior coordonat cu KfW, ABM și CFR), aprobate de Consiliul IP ODA la data de 29.05.2025 (PV nr. 5) și plasarea pe pagina web oficială a IP ODA.
5. Elaborarea și prezentarea la CFR la data de 13.06.2025 a proiectului Metodologiei generice de evaluare utilizată pentru acordarea scorului, în procesul de evaluare a conformității (Due Diligence), în Anexa nr. 8 „Opinia privind riscul de conformitate și propunerea FACEM” din Manual Operațional „FACEM IMPACT”.
6. Elaborarea Proiectului Contractului-tip de colaborare cu entitățile financiare partenere pentru produsul „FACEM IMPACT”, care a stat la baza semnării la data de 26.06.2025 a primului Contract de colaborare cu prima EFP în vederea valorificării produsului.

3.2. Colaborarea cu Instituțiile Financiare Internaționale

1. Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) din Polonia

Pentru asigurarea capitalului de lucru al FACEM, a fost atras un împrumut de la Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) din Polonia, în cadrul unui acord semnat între Guvernul Republicii Moldova și BGK. *Acordul de împrumut dintre Guvernul RM și BGK pentru susținerea dezvoltării IMM prin intermediul IP ODA* a fost semnat la 19 decembrie 2023 și ratificat prin *Legea nr. 441 din 28 decembrie 2023*. Prin acest împrumut, FACEM beneficiază de resurse financiare destinate susținerii proiectelor investiționale ale IMM-urilor, în domenii esențiale precum eficiența energetică, tranziția energetică și măsurile de adaptare la schimbările climatice.

Pe parcursul anului 2024 au fost semnate alte două acorduri:

- ✓ Acordul de implementare al împrumutului – semnat la data de 15.03.2024

- ✓ Acord subsidiar între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și IP ODA pentru Proiectul susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii – semnat la data de 22.03.2024

Principalele condiții de finanțare:

1. Valoarea: **5,0 milioane EUR** (2 tranșe);
2. Termen: **7 ani**;
3. Scop finanțări: proiecte investiționale ale IMM -lor ce țin de eficiența energetică, tranziția energetică și măsuri de adaptare la schimbările climatice;
4. Recreditare: prin intermediul entităților financiare partenere eligibile – bănci și OCN;
5. Rata dobânzii achitată către BGK constituie 0,5% (3,15% sunt acoperite de către Comisia Europeană și achitate către BGK);
6. Indicatori de proiect de finanțare BGK, înregistrați până în anul 2031:
 - cel puțin 600 IMM-uri susținute prin organizarea cursurilor de instruire financiară;
 - cel puțin 300 IMM-uri, care au solicitat finanțare de la bănci, susținute prin organizarea cursurilor de alfabetizare financiară;
 - cantitatea de emisii de gaze cu efect de seră evitate pe an – 2.052 tone CO₂.

Debursarea tranșelor împrumutului contractat de la BGK a fost executată în 2 tranșe:

- la data de 28.03.2024, prima tranșă a împrumutului în valoare de 2,0 mil. EUR
- la data de 28.06.2024, a doua tranșă în valoare de 3,0 mil. EUR.

Monitorizarea și raportarea aferente implementării Acordului de împrumut semnat la 19.12.2023 între RM și BGK, precum și a acordurilor subsidiare a acestuia, se realizează prin:

1. Raportare lunară și trimestrială către Ministerul Finanțelor conform prevederilor din HG 1136/2027 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat (4 tipuri de raport).
2. Raportare trimestrială către BGK și MDED (raport narativ, portofoliul de finanțări, declarație managerială) conform cerințelor din Acordul de implementare.
3. Raportare către CFR:
 1. la examinarea rapoartelor Due Diligence pentru Moldincombank și a modificărilor produsului de finanțare (la 20.01.2025);
 2. la examinarea modificărilor manualului operațional FACEM Investiții BGK (la 21.03.2025);
 3. la examinarea rapoartelor Due Diligence pentru Moldincombank și a modificărilor produsului.

Angajamentele financiare ale ODA privind rambursarea împrumutului la BGK

Conform graficului de rambursare a împrumutului, în anul 2025 sunt scadente următoarele plăți IP ODA:

Tabelul nr. 36

Termen de rambursare (anul)	Valoarea totală spre rambursare (mii EUR)	inclusiv PRINCIPAL (mii EUR)	inclusiv DOBÂNDĂ (mii EUR)	Sold Împrumut (mii EUR)	Comentarii privind executarea efectivă
	1=(2+3)	2	3	4	5
2024	15,3		15,3	5.000,0	100% executat (295,0 mii MDL)
2025	535,7	510,9	24,9	4.489,1	19% executat la 30.06.25 (1.889,0 mii MDL)
2026	876,2	855,1	21,1	3.634,1	
2027	871,9	855,1	16,8	2.779,0	
2028	867,6	855,1	12,5	1.923,9	
2029	863,2	855,1	8,1	1.068,8	
2030	858,9	855,1	3,8	213,8	
2031	214,0	213,8	0,3	0,0	

Sursa: Calcule IP ODA

În luna iunie 2025, ODA a demarat procesul de rambursare a împrumutului contractat de la Banca de Dezvoltare a Poloniei (BGK), achitând prima tranșă în valoare de 83,3 mii EUR (echivalentul a 1.641.067,0 MDL).

Până la acest moment, rambursările efectuate de către instituțiile financiare partenere (IFP), în urma lansării produsului de creditare, au însumat doar 37.517,0 MDL – o sumă considerabil mai mică decât necesarul pentru

achitarea obligațiilor față de BGK. În vederea onorării angajamentelor contractuale, ODA a fost nevoită să acopere diferența din surse financiare proprii.

Pentru perioada următoare, sunt planificate alte două tranșe de rambursare către BGK, fiecare în valoare de 213,8 mii EUR, cu termene de plată stabilite pentru lunile septembrie și decembrie 2025. Estimările actuale privind rambursările de la IFP indică încasări de aproximativ 312.771,0 MDL pentru tr. III și 507.381,0 MDL pentru tr. IV, ceea ce relevă un decalaj semnificativ între fluxurile de intrare și cele de ieșire.

Această discrepanță generează presiuni suplimentare asupra bugetului instituției și impune necesitatea identificării unor surse alternative de finanțare pentru acoperirea diferenței.

2. Banca de Dezvoltare a Germaniei KfW

În perioada de raportare a fost continuată colaborarea cu Banca de Dezvoltare a Germaniei KfW privind implementarea Acordurilor semnate între KfW, MDED și ODA în anul 2024, dar și atragerea suplimentară a mijloacelor financiare, având ca obiectiv principal recreditarea IMM-urilor prin intermediul entităților financiare partenere.

Astfel, în cadrul acestei colaborări, au fost semnate acorduri importante:

În anul 2024:

- ✓ Acordul de grant și de proiect dintre Guvernul RM și KfW, semnat la data de 11.03.2024, pentru susținerea dezvoltării IMM -lor prin intermediul IP ODA;
- ✓ Acordul de implementare a Acordului de Grant de grant și de proiect, semnat la data de 15.05.2024.

Acordul de grant și de proiect dintre Guvernul RM și KfW pentru susținerea dezvoltării IMM-lor prin intermediul IP ODA, prevede următoarele:

1. **Acordul de grant și de proiect** este un acord interguvernamental și presupune oferirea de către Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) a unui grant în valoare de **10,7 milioane EUR**.
2. Părțile la Acord sunt MDED, KfW și IP ODA.
3. Proiectul sus-menționat face parte a *Pactului de stabilitate pentru Europa de Sud-Est*, având ca scop îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare, în vederea sprijinirii acestora ca promotori ai creșterii economice și creării de locuri de muncă în Republica Moldova.
4. Proiectul va fi implementat pe o durată de trei ani. Implementarea va fi responsabilitatea IP ODA, cu coordonarea și supravegherea din partea MDED.
5. **Scopul grantului** este de a refinațea prin intermediul entităților financiare partenere împrumuturile investiționale acordate IMM-urilor, prin intermediul FACEM, gestionat de IP ODA.
6. **Obiectivele specifice sunt:**
 - Refinanțarea îndreptată către bănci pentru a facilita creditarea IMM-lor (Măsura de investiții – **10,0 milioane EUR**)
 - Furnizarea serviciilor de consultanță pentru implementarea proiectului (asistență tehnică – **0,7 milioane EUR**).

În anul 2025:

- ✓ Acordul de grant și de proiect dintre Guvernul RM și KfW, semnat la data de 27.06.2025, pentru susținerea dezvoltării IMM -lor prin intermediul IP ODA;
- ✓ Acordul de implementare a Acordului de Grant de grant și de proiect, semnat la data de 27.06.2025.

Acordul de grant și de proiect dintre Guvernul RM și KfW reprezintă faza II a proiectului pentru susținerea dezvoltării IMM-lor prin intermediul IP ODA și prevede suplimentar la cele convenite (descrise mai sus în prezentul raport) următoarele:

- Refinanțarea îndreptată către bănci pentru a facilita creditarea IMM-lor (Măsura de investiții – **18 milioane EUR**);
- Furnizarea serviciilor de consultanță pentru implementarea proiectului (asistență tehnică – **2 milioane EUR**).

În primul semestru al anului 2025, IP ODA a executat mai multe acțiuni importante, în conformitate cu prevederile Acordului de Grant și de Proiect semnat cu KfW în 2024. Aceste acțiuni au vizat dezvoltarea cadrului normativ necesar pentru operaționalizarea noului instrument financiar FACEM IMPACT și au inclus: elaborarea produsului de finanțare, întocmirea Manualului operațional FACEM IMPACT, precum și elaborarea rapoartelor de due diligence de către FACEM, cu sprijinul experților de la Frankfurt School of Finance & Management GmbH, în baza acordului de colaborare semnat la 2 decembrie 2024.

Pe parcursul sem. I 2025, IP ODA a executat mai multe acțiuni importante, în conformitate cu prevederile și în cadrul Acordului de Grant și Proiect semnat cu KfW în anul 2024, acestea ținând de dezvoltarea cadrului normativ al ODA, inclusiv Produsul de finanțare și a Manualului operațional FACEM IMPACT, rapoartele de Due Diligence elaborate de FACEM (cu susținerea experților de la Frankfurt School of Finance & Management GmbH, în baza acordului din 02.12.2024).

De asemenea, au fost purtate discuții și prezentate de ODA argumente la negocierea condițiilor Acordurilor privind faza II a proiectului, fiind axate pe reglementările ODA, scopurile, viziunile, necesitățile FACEM, precum și necesitatea livrării asistenței tehnice țargetate pentru atingerea obiectivelor ODA și a proiectelor derulate în colaborare cu KfW.

3.3. Instrumente de finanțare gestionate de FACEM

3.3.1. Programul de stimulare a investițiilor „373”

Programul de stimulare a investițiilor „373” a fost aprobat prin HG nr. 351 din 07.06.23, iar la 13.06.2023 a fost aprobat de către Consiliul IP ODA Manualul operațional al P373. Programul urmărește stimularea creșterii economice și a mediului antreprenorial, prin susținerea financiară a proiectelor investiționale și extinderea afacerilor.

Date statistice

De la lansare până la 30.06.2025, în cadrul P373 au fost înregistrate rezultate, după cum urmează *Tabelul nr. 37.*

Date statistice privind rezultatele P373

Tabelul nr. 37

Perioada	Numărul de Beneficiari IMM	Numărul de credite acordate	Suma creditelor (echivalentul în mii MDL)	Valoarea investițiilor (mii MDL)
Anul 2023	175	194	515.151	729.213
Trimestrul III	62	66	155.146	219.303
Trimestrul IV	113	128	360.005	509.910
Anul 2024	385	543	1.830.170	2.690.991
Trimestrul I	75	101	277.985	479.333
Trimestrul II	117	163	470.016	709.280
Trimestrul III	88	123	465.010	644.430
Trimestrul IV	105	156	617.159	857.949
Anul 2025	274	367	1.024.221	1.473.256
Trimestrul I	96	143	365.659	529.833
Trimestrul II	151	224	658.562	943.423
TOTAL	807	1.104	3.369.542	4.893.460

Sursa: Calcule IP ODA

Totodată, la situația din data de 30.06.2025 rezultatele Programului 373:

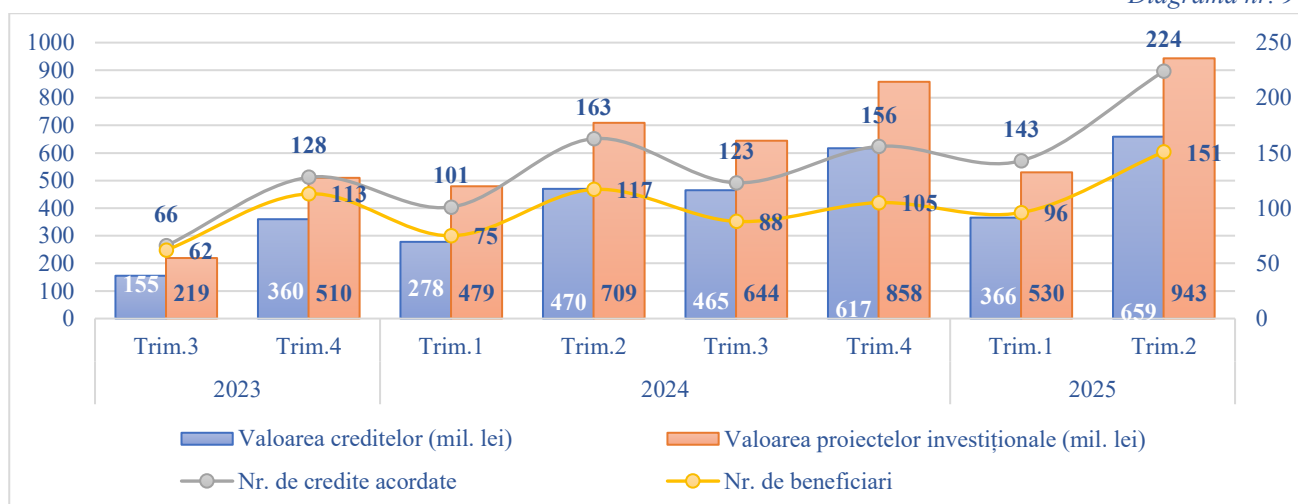
1. Valoarea compensațiilor dobânzii a fost de **76,7 mil. lei**;
2. Valoarea angajamentelor de compensare a dobânzilor – **229,2 mil. lei**;
3. **Soldul datoriei la creditele incluse în P373 a constituit 2 731,8 mil. lei sau 10,82% din valoarea totală a creditelor acordate IMM (portofoliul la 30.05.2025 – 25.245,84 mil. lei), raportat de bănci la BNM.**

Pe parcursul semestrului I, 2025, în cadrul P373 au fost înregistrate următoarele rezultate:

1. Valoarea creditelor acordate – **1.024,0 mil. lei** (3.370,0 mil. lei acordate de la începutul P373);
2. Valoarea investițiilor stimulate – **1.473,0 mil. lei** (4.893,0 mil. lei, de la începutul P373);
3. Numărul de credite acordate – **367 credite** (din totalul de 1 104 acordate de la începutul P373);
4. Numărul de beneficiari unici – **247 IMM-uri** (807 IMM-uri de la începutul P373).

Evoluția trimestrială a portofoliului de credite incluse în P373, mil. MDL

Diagrama nr. 9

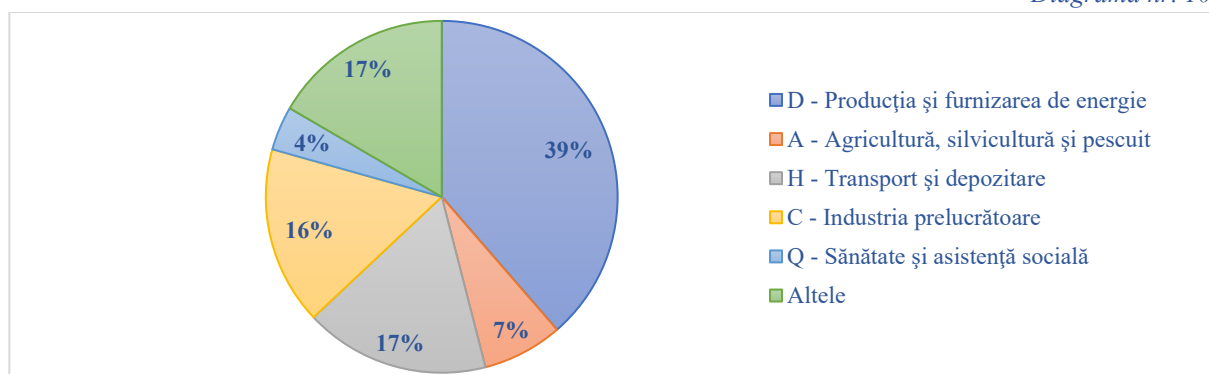

Sursa: Calcule IP ODA

La situația din data de 30.06.2025, majoritatea investițiilor stimulate prin Programul „373” au fost în *producția și furnizarea de energie* (39%), pentru investiții în domeniul *transport și depozitare* (17%) și în *industria prelucrătoare* (16%). Subliniem, că această distribuție este determinată de faptul că antreprenorii sunt interesați în utilizarea surselor de energie alternativă, ceea ce va contribui la diminuarea cheltuielilor de producție și în unele cazuri la dezvoltarea unei noi activități economice.

Distribuția investițiilor pe sectoare economice P373

Diagrama nr. 10

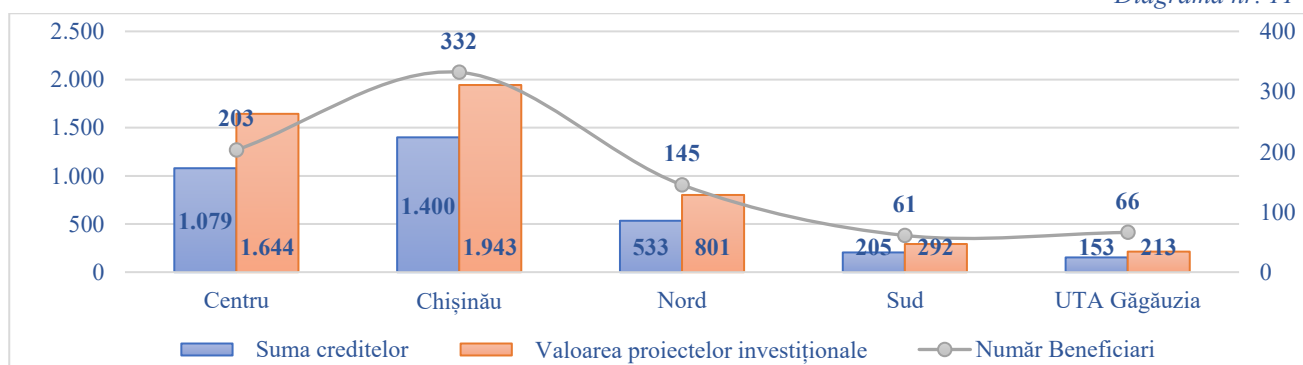

Sursa: Calcule IP ODA

Din perspectivă teritorială observăm, că cea mai mare pondere la capitolul investiții o deține mun. Chișinău, urmat de regiunile Centru și Nord, aceasta corespunzând în esență concentrării economice a țării, prezentată în statisticile despre antreprenariat.

Evoluția investițiilor în profil teritorial la 30.06.2025, mil. MDL

Diagrama nr. 11

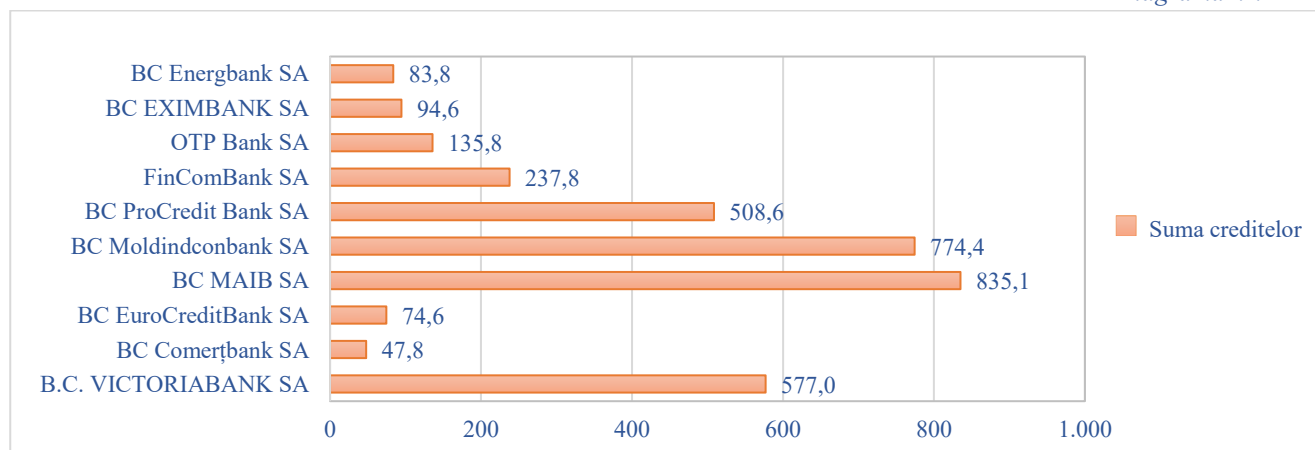
Sursa: Calcule IP ODA

În vederea asigurării bunei implementări a *Programului de stimulare a investițiilor „373”*, IP ODA colaborează cu 10 entități financiare, toate fiind bănci comerciale care activează pe teritoriul țării.

De la lansarea P373, cel mai mare volum de credite a fost acordat de BC MAIB SA (25%), urmat de BC Moldindcombank SA (23%) și BC Victoriabank SA (17%).

Valoarea creditelor acordate și incluse în P373 la nivel de bănci, mil. MDL

Diagrama nr. 12

Sursa: Calcule IP ODA

3.3.2. Produsul de finanțare „FACEM Investiții BGK”

În perioada de raportare, au fost realizate mai multe activități importante în vederea operaționalizării produsului de finanțare „FACEM Investiții BGK”, cele mai importante fiind următoarele:

- Finalizarea cadrului contractual și selectarea IFP-urilor. Au fost elaborate și transmise spre semnare proiectele contractelor de recreditare (colaborare) pentru produsul „FACEM Investiții BGK” către cele 9 bănci selectate ca instituții financiare partenere (IFP). Au existat unele dificultăți în semnarea contractelor de recreditare din cauza procedurilor interne ale partenerilor bancari. Pentru a accelera semnarea, IP ODA a organizat întâlniri cu conducerea băncilor și cu Asociația Băncilor din Moldova. Astfel, până la finele lunii iunie 2025, contractele de colaborare au fost semnate de către IP ODA, Ministerul Finanțelor și toate cele 9 bănci (în martie 2025 – BC „FinComBank” SA, BC „EuroCreditBank” SA, BC „Comerțbank” SA, „OTP Bank” SA și BC „Eximbank” SA; în aprilie 2025 – BC „Moldindcombank” SA și BC „Victoriabank” SA; în iunie 2025 – BC „Moldova-Agroindbank” SA și BC „Energbank” SA).
- În luna februarie 2025, limitele maxime ale expunerii la risc a FACEM față de bănci au fost recalculate și aprobate de directorul IP ODA pentru cele 9 bănci aprobate până la acel moment (20.02.2025). Aceste limite urmează să fie recalculate din nou, în baza *Informației privind activitatea economico-financiară a băncilor* și datelor privind *Structura Portofoliului de Credite*, la situația din 30.06.2025 (pe pagina-web oficială a BNM).
- La 14 martie 2025, IP ODA a adoptat decizia de finanțare a primului proiect de investiții în cadrul produsului „FACEM Investiții BGK” în parteneriat cu IFP – BC „FinComBank” SA.
- Prima solicitare de grant sub formă de Voucher pentru accesarea serviciilor de consultanță pentru elaborarea Planului de afaceri, a fost depusă la fel de BC „FinComBank” SA, în numele unui client din Regiunea de Nord (orașul Bălți) a țării.
- Alte aspecte:
 - La 07.05.2025, Consiliul ODA a aprobat versiunile actualizate ale produsului și ale manualului, care au intrat în vigoare de la 01.07.2025. În cea mai mare parte, modificările se referă la procedura de examinare și aprobare a cererilor de finanțare, precum și la revizuirile editoriale.
 - IP ODA a organizat la 12 mai 2025 o reuniune comună cu reprezentanți ai băncilor, BGK, Solidarity Fund PL, precum și cu reprezentanți ai Frankfurt School of Finance and Management (cu privire la proiectul produsului de finanțare „FACEM Impact”, gestionat de Banca de Dezvoltare KfW). În cursul reuniunii, pentru a face produsul de finanțare mai atractiv și pentru a stimula interesul băncilor de a acorda împrumuturi în cadrul acestuia, a fost explicat în detaliu mecanismul de solicitare și obținere a

granturilor. Menționăm, că *Procedura (Ghidul) de solicitare și obținere a Componentei de grant în cadrul produsului de finanțare „FACEM Investiții Sustenabile BGK”* a fost aprobată de directorul ODA, prin Ordinul nr. 23G din 10 martie 2025.

- c. Identitatea vizuală a produsului a fost elaborată și formalizată cu sprijinul companiei contractate de Solidarity Fund PL. Denumirea agreată a produsului este „FACEM Investiții Sustenabile BGK”. La 18 aprilie 2025, IP ODA a trimis către IFP elementele de vizibilitate ale produsului de finanțare „FACEM Investiții Sustenabile BGK”. În urma aprobării elementelor de identitate vizuală, produsul a fost promovat pe scară largă de către IP ODA și Fondul de Solidarity Fund PL pe rețele sociale și alte canale media.

Date statistice privind procesele operaționale derulate

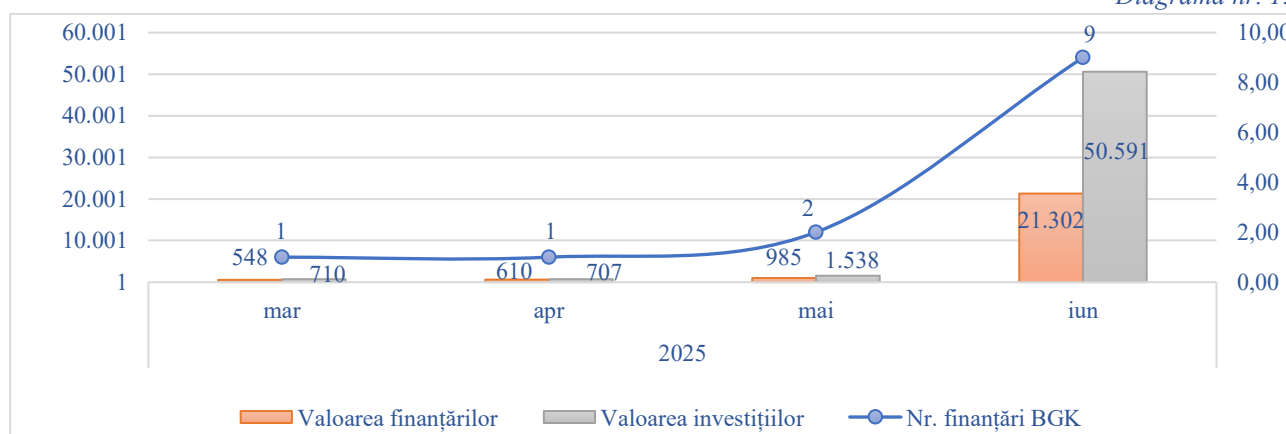
Conform situației la 30.06.2025, în funcție de data înaintării cererii de finanțare de la IFP, au fost înregistrate următoarele rezultate:

1. Numărul total de Beneficiari/finanțări – 13
2. Valoarea totală a finanțărilor – 23.445,0 mii lei
3. Valoarea totală a proiectelor investiționale – 53.546,0 mii lei
4. Valoarea medie a finanțării – 1.803,0 mii lei
5. Indicatori de Eficiența energetică:
 - a. kW generați (anual) – 7.663 mii kW
 - b. kW economisiți (anual) – 1.348 mii kW
 - c. Cantitatea CO2 evitată/an – 3.161 tone
6. Nr. salariați a IMM-ilor finanțate – 354, inclusiv: 94 femei, 27 tineri și 1 persoană cu nevoi speciale
7. Nr. locurilor NOI de muncă (prognostic) – 12

Dinamica lunară a numărului de finanțări acordate în cadrul produsului de finanțare „FACEM Investiții Sustenabile BGK” este prezentată în Diagrama nr. 13.

Evoluția lunară a finanțărilor aprobate, mii MDL

Diagrama nr. 13

Sursa: Calcule IP ODA

Tabelul de mai jos reflectă situația la 30.06.2025, conform statutul cererilor de finanțare în cadrul produsului de finanțare „FACEM Investiții Sustenabile BGK”.

Tabelul nr. 38

Statut Cerere de finanțare	Nr. cererilor de finanțare	Valoarea cererilor de finanțare (mii MDL)	Mijloace bănești transferate la Bănci (mii MDL)
Aprobat	8	13.554	13.554
În lucru	5	9.891	-
Total	13	23.445	13.554

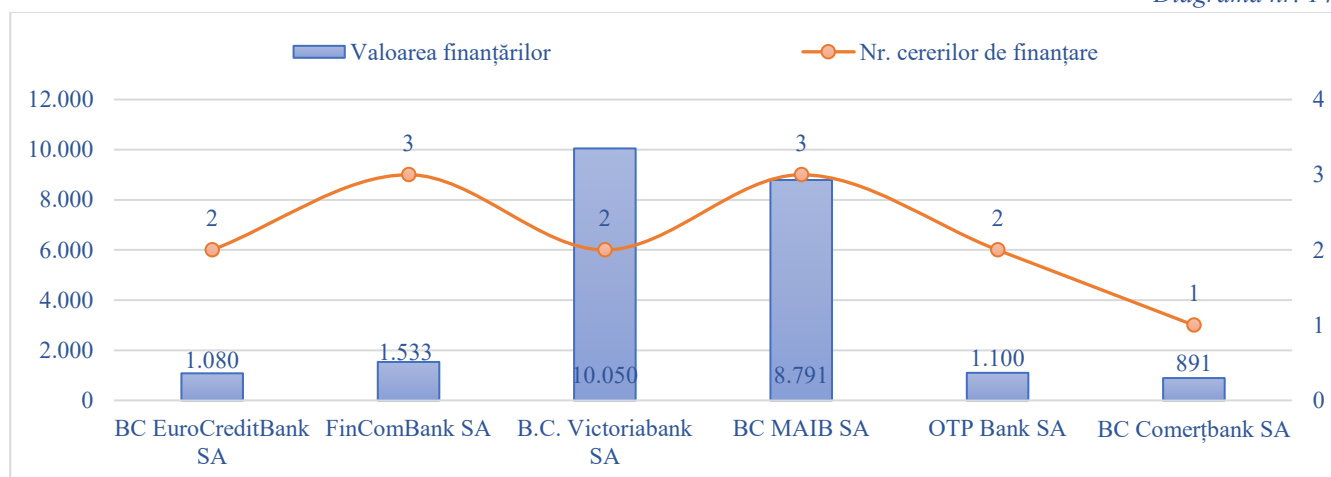
Sursa: Calcule IP ODA

În vederea asigurării bunei implementări a produsului de finanțare „FACEM Investiții Sustenabile BGK”, ODA colaborează cu 9 entități financiare, toate fiind bănci comerciale care activează pe teritoriul țării.

De la lansarea produsului, cea mai mare valoare a finanțării a fost acordată de BC Victoriabank SA (43%), cu toate că BC MAIB SA a fost cea care a acordat cele mai multe cereri de finanțare.

Valoarea finanțărilor acordate prin „FACEM Investiții Sustenabile BGK” la nivel de bănci, mii MDL

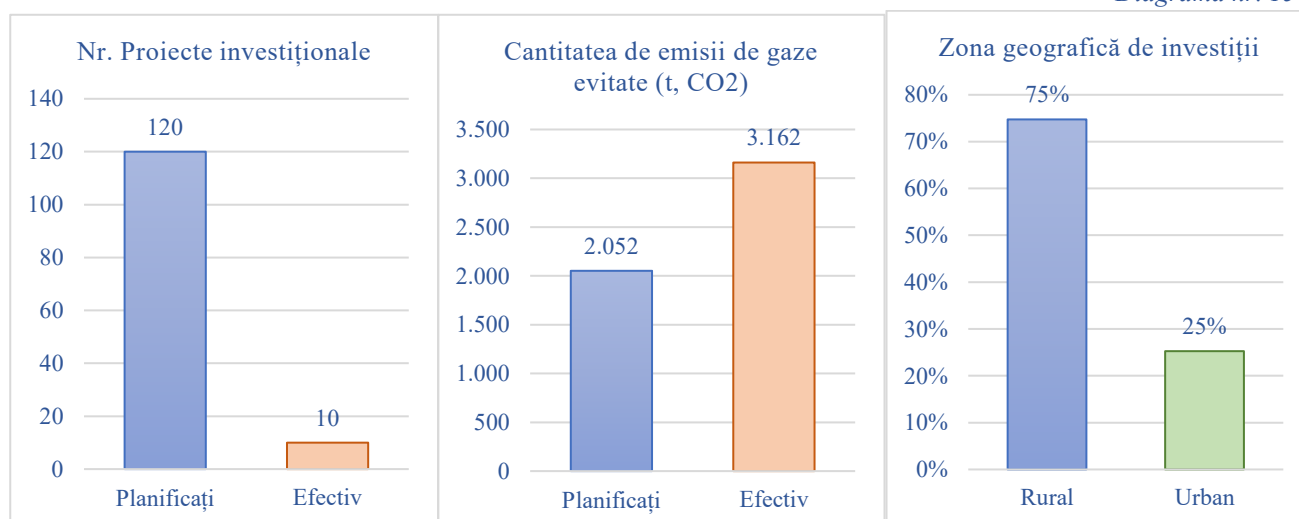
Diagrama nr. 14

Sursa: Calcule IP ODA

Datele referitoare la gradul de îndeplinire a principalilor indicatori prevăzuți în acordul de implementare a împrumutului încheiat cu Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) sunt detaliate în Diagrama nr. 15.

Diagrama nr. 15

Sursa: Calcule IP ODA

De asemenea, în perioada de raportare au fost transmise către Solidarity Fund, 21 solicitări de Vouchere de consultanță pentru elaborarea planului de afaceri (grant), dintre care 3 beneficiari de vouchere au procedat la solicitarea de finanțări. Valoarea totală a investițiilor planificate de toți solicitanții care au depus cereri de Vouchere de afaceri se ridică la 73,46 mil. lei.

În concluzie, semestrul I, 2025, a fost marcat de activități esențiale pentru operaționalizarea produsului „FACEM Investiții Sustenabile BGK”, în special semnarea contractelor cu băncile, lansarea primelor finanțări și consolidarea identității vizuale. Cea mai mare provocare pentru următorul semestru al anului curent ține de rambursarea împrumutului către BGK și riscului de neacoperire integrală a tranșelor din rambursările IFP. În acest sens, IP ODA planifică realocări interne bugetare pentru a acoperi diferențele.

3.3.3. Produsul de finanțare „FACEM IMPACT”

Pe parcursul semestrului I, 2025 au fost derulate activități în vederea lansării și operaționalizării unui nou produs de finanțare „FACEM Investiții KfW” (redenumit FACEM IMPACT) cele mai importante fiind cele enumerate mai jos:

1. Analiza ex-ante elaborată, în vederea determinării situației curente pe piață, inclusiv situația accesului la finanțare a IMM-lor. Această analiză a stat la baza Conceptului produsului de finanțare;
2. Conceptul produsului de finanțare „FACEM Investiții KfW” a fost elaborat și coordonat cu KfW și discutat cu membrii Asociației Băncilor din Moldova (ABM) la data 26.03.2025;
3. Produsul de finanțare „FACEM IMPACT” a fost elaborat și coordonat cu CFR, ABM, KfW, fiind aprobat de Consiliul ODA la data de 29.05.2025;
4. Manualul operațional „FACEM IMPACT” a fost elaborat și coordonat cu CFR și KfW, fiind aprobat de Consiliul ODA la data de 29.05.2025;
5. Apelul de selectare a Entităților financiare partenere (EFP) a fost lansat la data de 02.06.2025 (scrisoarea nr. 780-07/26), fiind colectate cererile de participare de la 7 bănci;
6. Un număr de 5 entități financiare partenere (EFP) au fost supuse procedurilor de due diligence, dintre care 3 au fost confirmate de către Comitetul de Finanțare și Risc (CFR), fără obiecții. Pentru alte 4 bănci, procesul de evaluare este în curs, urmând a fi finalizate rapoartele corespunzătoare;
7. Pachetul de identitate vizuală a „FACEM IMPACT” a fost elaborat în limbile română și engleză, inclusiv: Logo; Taglin-uri; Roll-up; Broșură; Șablon prezentare;
8. Sub-pagina web dedicată „FACEM IMPACT” elaborată și publicată pe www.oda.md informația pentru publicul larg;
9. Contractul-tip de colaborare pentru contractare de către IP ODA a EFP elaborat;
10. Contractul de colaborare cu 1 EFP semnat;
11. Produsul de finanțare „FACEM IMPACT” a fost lansat la 27.06.2025 în cadrul evenimentului ”Ziua Antreprenoriatului” organizată de IP ODA.

Capitolul IV. Proiecte de asistență tehnică și financiară

IP ODA implementează **proiecte de asistență tehnică și financiară externă** care pot fi clasificate în 2 categorii:

1. **Acorduri de finanțare directă** (*Anexa 1, proiectele cu nr. 1-7*) sau proiecte implementate ca rezultat al semnării unor acorduri între guvern și organizațiile internaționale (*de ex. Grupul Băncii Mondiale, Anexa 1, proiectul cu nr. 3*);
2. **Proiecte finanțate de partenerii de dezvoltare obținute prin competiție internațională** (*Anexa 1, proiectele cu nr. 8-12*).

La etapa actuală, IP ODA beneficiază de suportul următorilor parteneri de dezvoltare:

- I. **Uniunea Europeană:** În data de 28.04.2023, IP ODA a semnat acordul de finanțare directă „EU for Sustainable, Innovative, Green and Competitive Economy” (EU4SMEs) (a se vedea Anexa 1, proiect nr.1), care are drept obiectiv suplimentarea bugetului a 7 programe de granturi, precum și realizarea de instruiți, sesiuni de informare și promovare.
Pentru anul 2024 au fost planificate resurse financiare în valoare de 65,30 mil. MDL pentru cofinanțarea celor 7 programe de suport. Finanțarea proiectelor investiționale din cadrul resurselor UE a început din semestrul II, după recepționarea celei de a II tranșe – în valoarea de 4,56 mil. EUR. Prima tranșă în valoare de 2,63 mil. EUR la data de 30 Iunie 2024 a fost absorbită în proporție de 100%.
Pe parcursul primului semestru 2024, în vederea recepționării tranșei II, au fost elaborate și transmise către Delegația UE raportul de audit, raportul financiar, precum și raportul narativ pentru primul an de implementare a proiectului. În perioada 01 - 09 iulie 2024 a avut loc misiunea de monitorizare orientată spre rezultate (Results Oriented Monitoring - ROM), având ca scop evaluarea stadiului implementării proiectului și raportarea în conformitate cu criteriile DAC: Relevanță, Eficiență, Eficacitate și Durabilitate. Urmare a unei evaluări pozitive ale rezultatelor proiectului, la 7 august 2024, IP ODA a recepționat cea de-a doua tranșă, în valoare de 4,56 milioane EUR, conform contractului de grant.
În perioada semestrului I, anul 2025 au fost aprobate în total 128 de proiecte investiționale finanțate din resursele Uniunii Europene, cu o valoare cumulată a granturilor de 30,7 milioane lei. Aceste proiecte vor genera investiții suplimentare în economie în valoare estimativă de aproximativ 58,66 milioane lei. Totodată, în perioada de raportare au fost desfășurate mai multe activități de promovare a proiectului (elaborarea și promovarea istoriilor de succes, evenimente de semnare a contractelor de grant, etc) și realizarea unui raport pentru anul 2 de implementare.
- II. **GIZ:** Începând cu anul 2024 și cu susținerea donatorului strategic GIZ, sunt la etapa de dezvoltare alte 2 proiecte noi: 1 proiect focusat pe un nou program - Micii Producători și 1 proiect dedicat dezvoltării digitale a IMM-urilor.
La data de 31 martie, a fost transmisă către GIZ o solicitare de extindere a proiectului „Digital Transformation for Small and Medium Enterprises in Eastern Partnership Countries, Republic of Moldova” pentru o perioadă suplimentară de 6 luni, modificând astfel durata proiectului din 01.01.2024 – 31.03.2025 în 01.01.2024 – 30.09.2025. În trimestrul II 2025, caietul de sarcini pentru achiziția sistemului informațional integrat a fost transmis spre analiză și coordonare Agenției de Guvernanță Electronică (AGE), proces care este în desfășurare.
La începutul anului 2025, a fost semnat acordul de grant pentru proiectul „Small Producers”, iar apelul pentru depunerea candidaturilor a fost deschis. În această perioadă, au fost organizate trei sesiuni de informare în raioanele țintă ale proiectului: Leova, Edineț și Strășeni. În trimestrul II 2025, au fost aprobate 7 proiecte investiționale orientate spre dezvoltarea capacității de producere și creșterea competitivității IMM-urilor. Valoarea totală a granturilor aprobate constituie 2,65 mil. lei (finanțare GIZ), contribuind la generarea unor investiții suplimentare în economie în valoare de aproximativ 4,3 mil. lei. (*Anexa 1, proiectul nr.3*).

- III. Grupul Băncii Mondiale:** Ca rezultat al semnării Acordurilor de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) pentru realizarea Proiectului de competitivitate a IMM, semnat la Chișinău la 7 iulie 2022 și Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare (AID), IP ODA i-a revenit spre implementare 2 dintre componentele reflectate în aceste acorduri. O componentă vizează consolidarea capacității IMM de a exporta pe piețe externe (Matching Grants Facility) și cea de-a doua componentă vizează capitalizarea Fondului de Garantare a Creditelor și implementarea garanțiilor de portofoliu (*Anexa 1, proiectul nr.3*). Acordul a fost ratificat de Parlamentul RM prin Legea nr. 204 din 15 iulie 2022.

Componenta I - Matching Grants Facility

În conformitate cu prevederile Acordului menționat, IP ODA găzduiește *Mecanismul de granturi de corelare pentru îmbunătățirea competitivității la export*, prin intermediul căruia întreprinderile pot accesa suport financiar de până la 600,0 mii MDL (echivalentul a 30,0 mii USD), până în anul 2027. Astfel, pentru anul 2025, au fost planificate resurse financiare în valoare de 15 164,5 mii MDL.

Rezultatele implementării *Mecanismului de granturi de corelare pentru îmbunătățirea competitivității la export* sunt reflectate în Capitolul I, paragraful 1.9.

Tot în această perioadă, a fost finalizat procesul de selecție a experților, iar la data de 15 mai 2025 a fost semnat contractul de asistență tehnică cu Frankfurt School of Finance and Management. De asemenea, a fost elaborat și aprobat Manualul operațional al *Programului de dezvoltare a furnizorilor*, iar la 27 iunie 2025 a fost lansat apelul de aplicare pentru primele 20 de companii beneficiare. În aceeași perioadă, a fost elaborat caietul de sarcini pentru contractarea experților care vor realiza evaluarea multidimensională și vor oferi asistență tehnică pentru pregătirea a 250 de companii în procesul de accesare a piețelor externe. Programul „Export Readiness” urmează a fi implementat ca un accelerator pentru facilitarea integrării companiilor pe piețele internaționale

Componenta II - Fondului de Garantare a Creditelor

La data de 2 aprilie 2025, a fost semnat primul Acord de garantare cu B.C. „MAIB” S.A., în cadrul Schemei de garantare a portofoliilor de credite, cu alocarea unui plafon de credite garantate în valoare de 400 mil. MDL, marcând astfel lansarea oficială a mecanismului de garantare. În vederea îndeplinirii condițiilor de debursare a tranșei a doua, IP ODA împreună cu UIP a Băncii Mondiale, a reușit să finalizeze achizițiile pentru asigurarea trecerii la SIRF și servicii de suport în elaborarea actelor interne de guvernanță a FGC, fiind selectate companiile PricewaterhouseCoopers pentru asistență contabilă și respectiv LANDT GmbH pentru servicii de consultanță în guvernanță.

În acest context, în perioada 24–26 martie 2025, a fost organizată o sesiune de instruire la sediul ODA, dedicată prezentării și explicării detaliate a conținutului documentelor elaborate. Implementarea actelor normative interne aferente acestui proces este condiționată de modificarea structurii organizatorice a ODA și crearea unei subdiviziuni specializate în managementul riscurilor.

Ulterior, în trimestrul II 2025, la data de 9 iunie, a fost semnat Acordul de garantare cu „OTP Bank” S.A., cu alocarea unui plafon de 173,0 mil. lei, extinzând astfel cooperarea cu sectorul bancar în cadrul mecanismului de garantare. Implementarea actelor normative interne aferente acestui proces este condiționată de modificarea structurii organizatorice a ODA și crearea unei subdiviziuni specializate în managementul riscurilor.

- IV. USAID/UMAEF:** Colaborarea cu USAID actualmente este conturată de acordul de colaborare (MoU) semnat în 2022 de IP ODA cu proiectul FTA, finanțat de USAID, ambasada Suediei și UKaid. Obiectivul colaborării cu FTA este susținerea IP ODA în implementarea programelor de Transformare Digitală a IMM, programul de Inovații Digitale și Startup-uri Tehnologice (campanii de promovare, acoperirea costului experților străini implicați în evaluarea proiectelor investiționale, costuri salariale IP ODA, etc.).

La sfârșitul trimestrului I, 2025 a fost semnat un amendament de prelungire a perioadei de implementare a proiectului până la 31 iulie 2025. Decizia a fost luată în contextul în care, din cele 18 companii beneficiare, 6 au finalizat deja implementarea proiectelor, iar celelalte 12 se află în proces de

implementare. Pe parcursul trimestrului II, un număr de 7 companii au finalizat implementarea proiectelor investiționale. Astfel, până în prezent, din totalul de 18 companii beneficiare, 13 au realizat cu succes proiectele aprobate.

- V. La data de 5 martie 2024 a fost semnat **Acordul Financiar** privind implementarea proiectului „Facilitatea de Dezvoltare a IMM-urilor din Republica Moldova”, care prevede o contribuție financiară din partea Guvernului Republicii Federale Germania (Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare) prin intermediul Băncii Germane de Dezvoltare (**KfW**) în valoare de **10,7 milioane EUR** (asistență nerambursabilă). La data de 15 mai 2024, a fost semnat Acordul Adițional la Acordul Financiar privind implementarea proiectului „Facilitatea de Dezvoltare a IMM-urilor din Republica Moldova”. Acordul Adițional include prevederi cu referire la detaliile de punere în aplicare a Proiectului, instalațiile și bunurile care urmează să fie finanțate din Grant, precum și procedura de plată și cerințele care dovedesc că sumele plătite din grant sunt utilizate în scopul stipulat.

La data de 27 Iunie 2025 a fost semnat Acordul Financiar a proiectului „Facilitatea de Dezvoltare a IMM-urilor din Republica Moldova”, Faza II, în valoare de 20 de milioane de euro grant.

- VI. La data de 19 Decembrie 2023 a fost semnat **Acordul de împrumut** dintre Guvernul Republicii Moldova și Bank Gospodarstwa Krajowego Polonia (**BGK**) pentru susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin intermediul IP ODA, în valoare de **5,0 milioane EUR**.

Împrumutul va fi suplinit de un grant oferit de Uniunea Europeană, în valoare de circa **1,6 milioane EUR**. Astfel, întreprinderile, mici și mijlocii din Republica Moldova vor putea accesa fonduri pentru proiecte în domeniul eficienței energetice. Prin urmare, la data de 15 martie 2024, a fost semnat Acordul de Implementare a Împrumutului din partea Băncii Gospodarstwa Krajowego (BGK). Scopul acestui acord este de a furniza un cadru clar și stabil pentru punerea în aplicare a împrumutului convenit. Pe parcursul trimestrului II a fost finalizată procedura de aplicare pe platforma amp.gov.md privind scutirea de TVA pentru acordurile semnate dintre BGK și IP ODA.

Manualul operațional al produsului „FACEM Investiții BGK” a fost revizuit și aprobat de Consiliul IP ODA la 07.05.2025, fiind publicat pe pagina oficială. Contractele de recreditare cu cele 9 bănci parteneri au fost finalizate și semnate până în iunie 2025, iar limitele de expunere la risc au fost aprobate și urmează a fi actualizate. A fost aprobat primul proiect investițional și depusă prima cerere de grant pentru consultanță. Produsul a fost redenumit „FACEM Investiții Sustenabile BGK” și promovat pe larg, iar ghidul pentru componenta de grant a fost aprobat prin Ordinul ODA nr. 23G/10.03.2025.

Rezultatele implementării Acordului de împrumut dintre Guvernul Republicii Moldova și Bank Gospodarstwa Krajowego Polonia (**BGK**) sunt reflectate în Capitolul III, paragrafele 3.1 și 3.2.

IP ODA, ca și entitate publică cu misiunea de a promova cultura antreprenorială în țară, participă la diverse apeluri de proiecte deschise pe platformele Uniunii Europene ce se desfășoară pe baza de concurs de selecție și sunt implementate în format de consorții sau individual. *(IP ODA a aplicat la 6 proiecte: 1 proiect aplicat - în cadrul Programului Interreg Europe, 2 Proiecte în cadrul Programului SMP-COSME-2024, 1 proiect - în cadrul Aid for Trade, 1 proiect în cadrul Programului ERASMUS+, 1 proiect în cadrul instrumentului TAIEX).* Din numărul total de proiecte aplicate, începând cu data de 2 ianuarie 2025, ODA va implementa proiecte din cadrul Programului SMP-COSME-2024, 1 proiect în cadrul programului Aid for Trade și 1 proiect în cadrul instrumentului TAIEX. Aceste proiecte contribuie la valorificarea programelor de stat implementate, prin testarea ideilor inovatoare, facilitarea transferului de cunoștințe și consolidarea capacităților antreprenoriale în diverse sectoare economice.

Pe parcursul trimestrului II, proiectul **REC4SMEs** a fost aprobat spre finanțare în cadrul apelului **SMP-COSME-2024-REC** și se află în proces de pregătire al Acordului de Grant. Proiectul **REC4SMEs – Sprijinirea IMM-urilor prin crearea de Comunități de Energie Regenerabilă (REC) pentru un viitor durabil**, are o durată de 24 de luni și un buget total de 969.253,1 EUR, din care 252.862,0 EUR sunt alocați ODA. Proiectul este realizat în

parteneriat cu Technology and Innovation Cluster (Slovenia), DBA PRO (Italia), Renergia (România) și SIAV – Camera de Comerț din Regiunea Veneto (partener asociat, fără buget alocat).

Obiectivul principal al proiectului constă în sporirea competitivității și rezilienței întreprinderilor mici și mijlocii din sectoarele agroalimentar și retail, prin crearea a 12 comunități de energie regenerabilă (câte 3 în fiecare țară participantă). În acest sens, proiectul prevede acordarea de servicii de consultanță, atât prin expertiza proprie, cât și prin vouchere pentru servicii specializate.

Printre rezultatele așteptate se numără: înființarea și operaționalizarea a 12 comunități de energie regenerabilă cu implicarea a cel puțin 24 de IMM-uri, furnizarea de suport tehnic, juridic și financiar pentru 40 de IMM-uri, reducerea cu 20% a costurilor energetice pentru beneficiari, precum și sensibilizarea a peste 1.000 de părți interesate cu privire la avantajele comunităților energetice regenerabile.

De asemenea, în perioada 01.07.2025 – 31.12.2028, IP ODA urmează să implementeze proiectul **CONNECT MOLDOVA-EU**, în cadrul apelului **SMP-COSME-2024-EEN**, cu un buget total alocat pentru IP ODA de 81.450,0 EUR. În cadrul proiectului, sunt realizate o serie de activități orientate spre susținerea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv: furnizarea de servicii de informare și consiliere privind accesul pe Piața Unică, internaționalizarea și sustenabilitatea; organizarea de evenimente de instruire și sesiuni de coaching; participarea la misiuni economice și evenimente de tip B2B; introducerea ofertelor și cererilor de cooperare în baza de date a rețelei EEN. Totodată, sunt întreprinse acțiuni de promovare a rețelei prin canalele ODA, participări la activități de formare și schimburi de experiență în cadrul EEN, precum și implicarea în activitățile de management și coordonare ale consorțiului. În semestrul I 2025 au fost organizate mai multe sesiuni de instruire în vederea pregătirii procesului de implementare, care urmează să demareze la data de 1 iulie 2025.

Începând cu anul 2024, în cadrul Programului Transnațional Dunărea, IP ODA implementează 3 proiecte majore: CI-H, WE.Circular și BRAIN. Aceste proiecte vizează dezvoltarea și promovarea cooperării transnaționale în regiunea Dunării, având ca obiective diverse aspecte legate de inovare, sustenabilitate și creștere economică, *Tabelul nr. 39* de mai jos.

Tabelul nr. 39

<u>Proiectul CI-H</u> - îmbunătățirea infrastructurii critice în regiunea Dunării, având ca scop principal creșterea rezilienței și eficienței acestor sisteme	<u>WE.Circular</u> - promovarea economiei circulare în regiunea Dunării, concentrându-se pe utilizarea eficientă a resurselor și reducerea impactului asupra mediului înconjurător prin implementarea practicilor sustenabile în diferite sectoare economice	<u>Proiectul BRAIN</u> - promovarea inovării și transferului de cunoștințe în regiunea Dunării, sprijinind colaborarea între instituții de cercetare, universități și sectorul privat pentru stimularea inovației și dezvoltarea economică
--	--	--

În cadrul proiectului *We.Circular*, în primul semestru al anului 2025, ODA a participat activ la implementarea activităților planificate. În trimestrul I, au avut loc patru ședințe online ale consorțiului, participarea la *Learning Event* din Bosnia și Herțegovina (25–28 martie), precum și implicarea în evaluarea a 52 de aplicații în cadrul concursului de inovare.

În trimestrul II, au fost publicate oficial rezultatele concursului destinat femeilor antreprenoare. ODA a participat online la *Learning Event* din Maribor (13–14 mai) și fizic la reuniunile din Praga (5–6 iunie). La finalul perioadei, pe 29 iunie, ODA a organizat un eveniment de co-creație cu participarea antreprenorilor și a stakeholderilor din domeniul economiei circulare.

În cadrul proiectului CIH, în trimestrul I 2025, ODA a elaborat raportul pentru perioada iulie–decembrie 2024, a participat la ședințele de lucru și la sesiunea de training pentru integrarea softului în testarea UAM. De asemenea, a contribuit la pregătirea și participarea online la 3rd Partner Meeting & First Year Review (18–19

martie, Croația), a realizat 16 postări de promovare și a semnat contractul pentru subcontractarea unui trainer local. În trimestrul II, a urmat un nou training pentru utilizarea *Datamensio*, a colaborat cu 6 IMM-uri pentru testarea UAM și a elaborat rapoartele aferente interviurilor. Totodată, a pregătit materialele necesare pentru *Training Academy* și a participat online la eveniment desfășurat în perioada 12–13 iunie 2025, în Čačak, Serbia.

În cadrul proiectului *BrAI*n, în trimestrul I 2025, echipa a participat la cinci ședințe online cu partenerii, trei traininguri transnaționale (Belgrad, Murska Sobota, Szombathely) și la evenimentele *Annual Meeting* și *First Year Review*. A fost elaborată metodologia pentru ședințele cu stakeholderii naționali, s-au realizat 16 postări de promovare și s-a pregătit instruirea locală prin elaborarea caietului de sarcini și semnarea contractului cu trainerul. În trimestrul II, ODA a participat la patru ședințe online și a organizat trainingul local din 15 mai 2025, desfășurând activități logistice și de promovare (inclusiv agendă, formator, înregistrări online). Ulterior, au fost verificate rapoartele post-eveniment, efectuate plățile și elaborate livrabilele: D.1.3.3 (raport ședința cu stakeholderii), D.1.4.2 (Raport privind comunicatele de presă și publicațiile online aferente instruirilor transnaționale) și D.1.5.2 (raport privind Campania digitală de promovare a instruirilor locale).

Pe parcursul trimestrului I 2025, Proiectul „Aid For Trade” pentru consolidarea capacității IMM-urilor din RM în integrarea economiei verzi și circulare pe piețele UE a fost acceptat, iar în tr. II au fost demarate activitățile de pregătire pentru vizita de studiu și vizita experților ce se estimează că va avea loc în luna octombrie 2025.

În vederea consolidării capacității instituționale a IP ODA, în cadrul instrumentului **TAIEX** a fost depus proiectul „*European Project Writing and Management: Strengthening International Cooperation*”. Obiectivul principal al acestei inițiative este dezvoltarea competențelor în domeniul elaborării și redactării propunerilor de proiecte europene, cu scopul de a asigura o participare mai eficientă la programe internaționale de cooperare și finanțare. Activitățile planificate vizează instruirea angajaților ODA în domenii-cheie ale scrierii de proiecte, prin transfer de expertiză și bune practici europene.

Totodată, în cadrul instrumentului **TAIEX**, proiectul „*ESG: Enhancing Transparency and Accountability in Entrepreneurship Support*”, au fost identificați experții care vor participa atât la misiunea de experți ce urmează a avea loc la Chișinău, cât și la vizita de studiu în Finlanda.

Informații mai detaliate privind proiectele de asistență tehnică și financiară implementate de IP ODA pe parcursul semestrului I, 2025, pot fi găsite în Anexa 1 la prezentul raport.

Capitolul V. Alte proiecte și instrumente de susținere

5.1. Educația antreprenorială

În scopul formării competențelor și dezvoltării culturii antreprenoriale, pentru anul 2025, IP ODA și-a propus realizarea a patru activități majore:

- Promovarea alfabetizării și formarea competențelor antreprenoriale, pe domenii prioritare economice (de ex. e-comerț, TIC) și pentru diferite categorii de beneficiari: femei, tineri, start-up, mici producători, prin lansarea a *6 module de instruire dedicate* și *instruirea a 1.700 de persoane*;
- Elaborarea și implementarea unui *Program de formare a formatorilor în domeniul antreprenoriatului*;
- Dezvoltarea unui *Program de mentorat, destinat antreprenorilor care sunt la etapa de creștere și dezvoltare a afacerii*;
- Dezvoltarea instrumentului de instruire la distanță a antreprenorilor.

Pe parcursul semestrului I al anului 2025, prin intermediul *Programului de Educație Antreprenorială* au fost organizate 4 sesiuni de instruire în cadrul cărora au fost instruite **850** de persoane, dintre care **682** au obținut certificatul de finalizare a cursurilor, ceea ce reprezintă o rată de absolvire de **80,2%**.

În vederea formării abilităților antreprenorilor pe domeniile economice prioritare, în perioada de raportare au fost realizate sesiuni de instruire dedicate, precum:

- *3 sesiuni de alfabetizare financiară pentru Start-upuri realizate în cadrul cursului Start în Business – 647 persoane certificate*;
- *1 sesiune de instruire în cadrul Programului de ecologizare a IMM, rezultând cu instruirea a 35 persoane certificate.*

Menționăm că, în conformitate cu prevederile „Programului de Educație Antreprenorială”, certificatele de finalizare a cursurilor de instruire sunt acordate participanților care înregistrează o rată de prezență de minimum 60%. Totodată, deținerea certificatului de absolvire a modului „Start în Business” conferă beneficiarilor eligibilitatea de a accesa finanțări nerambursabile prin diverse programe de sprijin antreprenorial destinate întreprinderilor debutante. În mod similar, persoanele care obțin certificate în urma instruirilor privind ecologizarea afacerilor pot aplica pentru granturi acordate în cadrul Programului de Ecologizare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii.

În ceea ce privește activitatea de instruire la distanță, **11** persoane au fost formate în cadrul sesiunilor organizate de ODA pe platforma guvernamentală MLearn, contribuind astfel la extinderea accesului la educație antreprenorială digitalizată.

Pentru a sprijini dezvoltarea antreprenoriatului și consolidarea ecosistemului de afaceri, în primul semestru al anului 2025 a fost lansată inițiativa de creare a unui *Program de formare a formatorilor în domeniul antreprenoriatului*.

De asemenea, în aceeași perioadă, a fost elaborat un nou program de instruire destinat micilor producători cu potențial de scalare – „*Acceleratorul Mici Producători*”, dezvoltat în cadrul *Programului de sprijin al micilor producători*.

Tot în perioada de raportare, au fost contractați operatori economici specializați pentru desfășurarea sesiunilor de formare antreprenorială, axate pe teme relevante precum: finanțe, vânzări, operațiuni de export-import, management strategic, managementul proceselor și managementul resurselor umane.

5.2. Centrul de consultanță în afaceri

În scopul realizării obiectivelor de consolidare și eficientizare organizatorică a IP ODA, urmare reformei realizată prin aprobarea HG nr. 487/2022, **Centrul de Consultanță în Afaceri (CCA)** reprezintă o subdiviziune structurală din cadrul Direcției operaționale al IP ODA, și oferă asistență informativă și consultativă individuală, în regim permanent, referitor la oportunitățile de suport antreprenorial disponibile, destinate sectorului IMM.

Totodată, în scopul dezvoltării capitalului uman prin promovarea competențelor și culturii antreprenoriale, la data de 27.02.2024, cu suportul financiar al Uniunii Europene și al Ministerului Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) a avut loc deschiderea **Centrului de Informare și Consultanță în Afaceri ODA în Bălți**. Centrul nou-creat oferă IMM-urilor servicii de informare și consultanță privind accesarea programelor de grant, orientate spre creșterea competitivității și rezilienței IMM-urilor din Republica Moldova.

În perioada semestrului I, anul 2025, pe întreg teritoriul țării au fost organizate **53** de sesiuni de informare, la care au participat **3.634** persoane.

Totodată, în perioada de raportare, au fost acordate **7.982** consultații în afaceri individuale, dintre care:

- **6.559** consultații telefonice;
- **918** consultații la birou;
- **505** de consultații în formă scrisă (răspunsuri la scrisori, petiții, mail-uri, rețele sociale).

În tabelul de mai jos, se reprezintă informația privind numărul sesiunilor de informare, a persoanelor informate și a consultațiilor acordate, pentru perioada de activitate.

Informația privind numărul sesiunilor de informare

Tabelul nr. 40

Centrul de Consultanță în Afaceri			
Perioada	Sesiuni de informare (Nr.)	Persoane informate (Nr.)	Consultații în afaceri individuale (Nr.)
Trimestrul IV, anul 2024	42	2.436	3.017
Trimestrul I, anul 2025	13	1.211	4.252
Trimestrul II, anul 2025	40	2.423	3.730
TOTAL sem. I, anul 2025	53	3.634	7.982

Sursa: Calcule IP ODA

Serviciul de informare și consultanță al ODA, care cuprinde cele două centre de consultanță amplasate în mun. Chișinău și mun. Bălți, a demonstrat o performanță remarcabilă pe parcursul semestrului I, 2025. Indicatorii stabiliți în planul de acțiuni ODA, pentru această perioadă, fiind depășiți în proporție de peste 100% - 200%.

Comparativ cu trimestrul I, în trimestrul II s-a remarcat o creștere semnificativă a activităților de informare: peste 200% a numărului de sesiuni organizate și peste 100% a numărului persoanelor informate. În paralel, numărul consultațiilor a scăzut cu aproximativ 12%, tendință determinată de reducerea cererilor pentru consultații la birou și în format scris.

5.3. Rețeaua incubatoarelor de afaceri

Una dintre prioritățile Guvernului Republicii Moldova este dezvoltarea în continuare a infrastructurii de suport în afaceri, în special în localitățile rurale, pentru a contribui la creșterea economică și diversificarea activităților economice în aceste regiuni. În perioada 2009-2017, au fost înființate 11 Incubatoare de Afaceri (IA) amplasate în raioanele (Cahul, Călărași, Ceadăr-Lunga, Cimișlia, Dubăsari, Leova, Nisporeni, Rezina, Sângerei, Soroca și Ștefan-Vodă), care au rolul de a sprijini tinerii antreprenori, dar și alte tipuri de afaceri mici și mijlocii, în vederea dezvoltării acestora și stimulării inițiativelor locale.

Incubatoarele de Afaceri sunt structuri care oferă suport în formă de spații de lucru, consultanță, instruire și acces la finanțări pentru antreprenori, având scopul de a reduce barierele de intrare în afaceri și de a sprijini dezvoltarea acestora pe termen lung. Această inițiativă a fost reglementată de "Instrumentul de susținere și dezvoltare a Rețelei Incubatoarelor de Afaceri în Moldova" (RIAM), care oferă cadrul necesar pentru coordonarea și eficientizarea activității incubatoarelor. Astfel, incubatoarele de afaceri devin un pilon important în dezvoltarea regiunilor mai puțin favorizate economic și în crearea unui mediu mai prietenos pentru afaceri în aceste localități.

Conform datelor statistice la 30 iunie 2025, în cadrul celor **11 incubatoare de afaceri (IA)** sunt **292 companii rezidente**, din totalul cărora **125 start-up-uri**, **120 companii** sunt gestionate de **tineri** și **165 companii** sunt administrate de **femei**. Per total, companiile incubate au creat **1.006 locuri de muncă**, dintre care **409 sunt destinate tinerilor** și **470 femeilor**. Pe parcursul trimestrului II, în cadrul celor 11 incubatoare de afaceri au fost înregistrate în calitate de rezidenți **27 IMM noi**.

Beneficiari ai serviciilor prestate de către incubatoarele de afaceri nu sunt doar rezidenții acestora, dat fiind faptul că IA au rolul de centre de informare și consultanță pentru antreprenorii din raioanele unde sunt amplasate. În acest sens, pe parcursul trimestrului II al anului 2025, Incubatoarele de Afaceri au organizat și găzduit **135 de evenimente** (cursuri de instruire, mese rotunde, seminare de informare) destinate să contribuie la dezvoltarea abilităților antreprenoriale ale IMM-urilor din regiuni. De asemenea, managerii IA au oferit **573 consultații** rezidenților din cadrul incubatoarelor, precum și antreprenorilor din regiune, facilitând accesarea unui proiect național.

Pentru anul 2025, în cadrul *Instrumentului de susținere și dezvoltare a Rețelei Incubatoarelor de Afaceri (RIAM)*, soldul total al mijloacelor financiare disponibile este de **1.614,38 mii MDL**. În perioada de raportare, au fost aprobate mijloacele financiare în valoare totală **1.337,33 mii MDL**, destinate consolidării capacităților instituționale ale incubatoarelor de afaceri și promovării educației antreprenoriale în regiuni. Din această sumă, tranșa fixă în valoare de **787,56 mii MDL** a fost transferată integral. Diferența urmează a fi debursată în următoarea perioadă de gestiune, în conformitate cu planul de implementare.

5.4. Platforme Industriale Multifuncționale

În vederea creșterii competitivității, productivității, ocupării forței de muncă în sectorul industrial pe întreg teritoriul țării și dezvoltării infrastructurii de suport pentru mediul de afaceri, IP ODA pe parcursul primului semestru al anului în gestiune, au fost realizate următoarele activități:

1. Pentru construcția infrastructurii, conform proiectului de execuție **PIM Glodeni**:
 - De către APL Glodeni a fost emisă decizia de creare a entității care va gestiona platforma industrială multifuncțională din Glodeni și anume Întreprinderea Municipală „Platforma Industrială Multifuncțională Glodeni”, iar entitatea creată a depus dosarul la MDED pentru obținerea titlului de Parc industrial. La fel de către APL Glodeni a fost primită decizia de a primi la balanță lucrările efectuate și în acest sens I.P. ODA a elaborat și a transmis către MDED proiectul HG cu privire la transmiterea unor lucrări, servicii și bunuri în proprietatea orașului Glodeni.
 - La 02.07.2025 fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 423 „Cu privire la acordarea titlului de parc industrial Întreprinderii Municipale „Platforma Industrială Multifuncțională din Glodeni”.
 - La 02.07.2025 fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 424 „Cu privire la transmiterea unor lucrări, servicii și bunuri în proprietatea orașului Glodeni”. În acest sens, MDED de comun cu IP ODA și consiliul orașului Glodeni vor institui o comisie de transmitere a lucrărilor bunurilor și serviciilor în conformitate cu prevederile Regulamentului aprobat prin HG nr. 901/2015.
2. Pentru construcția infrastructurii conform proiectului de execuție **PIM Ocnița**:
 - De la antreprenorii implicați în procesul de construcție a PIM Ocnița, etapa II a) au parvenit documentele de execuție în valoare de **5.883,82 mii lei**, dintre care **5.833,10 mii lei** pentru lucrări și **50,72 mii lei** pentru serviciile de supraveghere tehnică. Documentele prezentate au fost supuse verificării privind corespunderea volumelor și prețurilor oferite.
 - Către APL Ocnița au fost înaintate demersurile cu referire la necesitatea emiterii deciziilor cu privire la crearea unei entități juridice, care va administra Platforma Industrială Multifuncțională cu ulterioara obținere a titlului de Parc industrial, conform prevederilor legale, precum și de emiterie a unei decizii de primire a lucrărilor, serviciilor și bunurilor realizate la Etapa I, în proprietatea APL Ocnița. La moment, APL Ocnița nu s-a expus asupra nici unui din demersurile înaintate de către IP ODA.

- La 24 aprilie 2025, antreprenorul care execută lucrările de construcție la crearea PIM Ocnița, a înaintat demersul cu referire la constituirea comisiei de recepție la terminarea lucrărilor.
- La 15 mai 2025, au parvenit procesele-verbale și Nota informativă nr. 5 cu referire la volumul lucrărilor executate până la data de 24 aprilie 2025, care au fost supuse verificării conform procedurilor interne.
- Valoarea totală a lucrărilor conform documentației prezentate, constituie 11.700.301,35 lei, cu 787.827,32 lei mai puțin față de valoarea ofertată și contractată de 12.488.128,67 lei. Diferența realizată este determinată de excluderea unor volume de lucrări care nu pot preceda altora ce urmează a fi efectuate la o altă etapă, sau de excluderea unor volume care nu sunt necesare de executat ori s-a constatat un volum necesar de executat, mai mic față de cel inițial planificat.

În perioada de referință, nu au fost debursate mijloace financiare din bugetul de stat pentru acțiunea menționată. Finanțarea activităților s-a asigurat din soldul disponibil din perioada precedentă, în sumă de 7.582,87 mii lei.

Astfel, pe parcursul semestrului I al anului 2025, au fost efectuate cheltuieli totale de **4.467,69 mii lei**, distribuite după cum urmează:

- **4.422,60 mii lei** – pentru executarea lucrărilor de construcție a Parcului Industrial Multifuncțional (PIM) Ocnița, Etapa II a);
- **40,81 mii lei** – pentru prestarea serviciilor de supraveghere tehnică a lucrărilor;
- **4,28 mii lei** – pentru serviciile de supraveghere de autor aferente proiectului de construcție a PIM Glodeni.

În conformitate cu **Agenda de reforme pentru anii 2025–2027** (HG nr. 260/2025), Republica Moldova și-a asumat angajamente clare privind consolidarea infrastructurii industriale regionale și extinderea rețelei de platforme industriale multifuncționale, ca parte integrantă a obiectivelor de creștere economică și atragere a investițiilor. În cadrul acestor angajamente, către sfârșitul anului 2027, **4 platforme** industriale multifuncționale vor fi pe deplin operaționale, cu finalizarea lucrărilor de construcții a **2 platforme noi**, în conformitate cu *Programul Național de Industrializare*. Totodată, 14 companii rezidente se vor alătura acestor platforme prin contracte semnate, iar investițiile atrase vor atinge echivalentul a 2,0 mil. EUR. Pentru susținerea și finalizarea celor două proiecte prioritare, în anul 2025 au fost alocate **15,0 milioane lei** din **Buget Plus**, fonduri care urmează a fi valorificate în semestrul II al anului curent.

Aceste măsuri au drept scop de a revitaliza sectorul industrial din Moldova prin îmbunătățirea competitivității, atragerea de investiții strategice și integrarea mediului de afaceri local în lanțurile valorice europene și globale. Măsurile cheie includ introducerea unei noi scheme a ajutorului de stat aliniate la normele UE privind concurența pentru a stimula investițiile, stabilirea Platforme Industriale Multifuncționale în vederea abordării lacunelor de infrastructură și consolidarea calității infrastructurii din Moldova pentru a spori accesul pe piață și avansarea tehnologică.

Astfel, selectarea competitivă a locațiilor PIM va implica autoritățile locale care vor prezenta propuneri bazate de strategii economice regionale, deciziile fiind luate de MDED și IP ODA.

5.5. Prima Casă

IP ODA, în baza Legii nr. 293 din 21.12.2017 și Hotărârii Guvernului nr. 202 din 28.02.2018 cu privire la aprobarea Regulamentului de implementare a Programului de stat „Prima casă”, activează în calitate de Mandatar al Ministerului Finanțelor în procesul de garantare a creditelor ipotecare în cadrul Programului de stat „Prima Casă”.

Pe parcursul semestrului I - 2025, au fost acordate peste **5.000 consultații** referitoare la modalitatea de aplicare la program și la criteriile de eligibilitate asociate acestuia. De asemenea, au fost emise **12 acorduri** de modificare a proprietarului locuinței achiziționate prin Program, ca urmare a intervenirii divorțului și deceselor, **1 acord** de transfer al sumei despăgubirii de asigurare pentru dauna parțială a locuinței, **162 acorduri** cu privire la diminuarea termenului de achitare, **6 acorduri** de acceptare a măsurilor de remediere propuse beneficiarilor din motivul înregistrării restanțelor la achitarea creditului.

În perioada ianuarie - iunie 2025, au fost emise **1.826 garanții** de stat în valoare de **1.387,2 mil. MDL**, fiind garantate credit în valoare de **2.372,2 mil. MDL**.

Datele statistice cumulative privind rezultatele înregistrate de la lansarea proiectului până la data 30 iunie 2025, se prezintă astfel:

- **12.160 cereri de emitere înregistrate;**
- **11.419 cereri acceptate**, fiind încheiate contracte de garanției de stat și contracte de acordare a garanției de stat în sumă totală de **4.582,31 mil. MDL** și garantate credite în valoare de **8.496,94 mil. MDL**;
- **10 cereri respinse** pe motivul necoresponderii criteriilor de eligibilitate a Programului;
- **1.516 cereri stinse** în legătură cu achitarea anticipată a creditului;
- **614 cereri retrase** de către bănci din diverse motive;
- **16 cereri executate** a garanțiilor de stat.

În procesul implementării Programului, IP ODA a venit periodic cu mai multe propuneri de îmbunătățire a Programului, precum și a fost implicată activ în procesul de analiză a acestuia.

Astfel, în contextul ameliorării situației pe piața imobiliară, precum și accesibilitatea creditelor ipotecare mai ieftine, comparativ cu anul precedent, băncile din Republica Moldova își repornesc activ procesul de creditare care vine în contextul relaxării politicii BNM.

Lunar, sunt înregistrate în mediu 350 cereri, ceea ce depășește substanțial volumul cererilor înregistrate anterior în Program.

Evoluția Programului de stat „Prima Casă” în primul semestru al anului 2025 evidențiază o dinamică pozitivă și un interes sporit din partea populației, susținut de condițiile mai favorabile de creditare și de relansarea activității bancare. IP ODA, în calitatea sa de Mandatar, a continuat să asigure implementarea eficientă a Programului, oferind suport beneficiarilor și propunând îmbunătățiri pentru adaptarea continuă la nevoile reale ale pieței. Aceste rezultate reconfirmă relevanța Programului pentru facilitarea accesului la locuințe proprii, în special pentru tinerii și familiile tinere din Republica Moldova.

Capitolul VI. Programul de compensare a creșterii prețului la energia electrică pentru IMM

Conform Hotărârii Guvernului nr. 79 din 19.02.2025, a fost lansat *Programul de compensare a creșterii prețului la energia electrică* pentru întreprinderile din Republica Moldova. Programul are drept obiectiv susținerea competitivității întreprinderilor din sectoarele prioritate prin acordarea unui sprijin financiar pentru acoperirea parțială a costurilor suplimentare generate de majorarea prețurilor reglementate la energia electrică.

Compensațiile se acordă sub formă de:

- **ajutor de minimis**, în conformitate cu prevederile Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat;
- **plăți complementare**, în conformitate cu prevederile Legii nr. nr.71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural.

Valoarea compensației este de 50% din diferența de tarif reglementat (fără TVA) raportată la consumul lunar de energie electrică, fără a depăși plafonul de 5.000.000 lei per beneficiar.

Sunt eligibile întreprinderile care activează în domeniile:

- Agricultură, silvicultură și pescuit (cu unele excepții);
- Industria prelucrătoare (selectiv, conform codurilor CAEM specificate în anexa Programului).

Prin implementarea Programului de compensare a creșterii prețului la energia electrică, Guvernul Republicii Moldova, cu sprijinul instituțiilor responsabile – IP ODA și AIPA – a oferit un instrument rapid și eficient de susținere a întreprinderilor afectate de majorarea tarifelor reglementate.

Procesarea și verificarea solicitărilor depuse pentru compensarea diferenței de creștere a prețului la energia electrică, precum și monitorizarea respectării prevederilor Programului, se realizează în regim electronic de către IP ODA. Plata compensațiilor este asigurată de către IP ODA și AIPA, conform competențelor stabilite.

La data de 30.06.2025, situația privind solicitările procesate este următoarea:

1. Total solicitări procesate – 4.167;
2. Solicitări achitate de către IP ODA – 1.620;
3. Solicitări achitate de către AIPA – 1.310;
4. Solicitări acceptate spre plată (în curs de debursare de către IP ODA) – 97;
5. Solicitări acceptate spre plată (în curs de debursare de către AIPA) – 55;
6. Solicitări respinse ca neconforme – 1.077;
7. Solicitări aflate în procesare – 8.

Situația privind gestionarea fluxului mijloacelor financiare, până la 30.06.2025, este următoarea:

1. Intrări de mijloace financiare de la MDDE: 97.517.293,8 lei;
2. Plăți către beneficiari la 30.06.2025: 62.794.966,0 lei;
3. Suma angajată spre plată la 30.06.2025: 3.939.269,0 lei și urmează a fi debursată în prima săptămână a lunii iulie.

În *Tabelul nr. 41* este reflectată evoluția principalilor indicatori aferenți volumul total al solicitărilor procesate și repartizarea acestora în funcție de statutul lor – achitate, acceptate spre plată, respinse sau aflate în procesare.

Tabelul nr. 41

Perioada	Indicator	Procesate	Acceptate						Refuzate	În procesare
			Achitate		Spre plată		TOTAL (ODA)			
			ODA	AIPA	ODA	AIPA	MDL	% din total		
Februarie - Martie	Nr. cereri	1.202	628	574			1.202			
	Valoare, lei	31.041.005	22.780.307	8.260.698			31.041.005	47%		
Aprilie	Nr. cereri	589	335	254			589			
	Valoare, lei	19.901.045	16.056.994	3.844.050			19.901.045	30%		
Mai	Nr. cereri	708	402	306			708			
	Valoare, lei	19.496.427	16.263.860	3.232.568			19.496.427	29%		
Iunie	Nr. cereri	583	255	176	97	55	583			
	Valoare, lei	15.034.023	7.693.805	2.738.921	3.939.269	662.028	15.034.023	23%		
TOTAL	Nr. cereri	4.167	1.620	1.310	97	55	1.717		1.077	8
	Valoare, lei	85.472.500	62.794.966	18.076.236	3.939.269	662.028	66.734.236			
	Beneficiari unici	1.016	535	481						

Sursa: Calcule IP ODA

ANEXA 1. Implementarea proiectelor de asistență tehnică și financiară de către IP ODA pe parcursul sem. I, 2025

N/o	Program/ donator	Denumirea proiectului	Lead Partner/ parteneri în consorțiu	Perioada de implementa re	Buget total	Scopul proiectului	Activități	Activități planificate pentru 2024	Intrări de la donator T:2 2025 <i>(mii lei)</i>	Buget planificat pentru anul 2025 <i>(mii lei)</i>	Buget executat T:2 2025 <i>(mii lei)</i>	Progresul în implementare a proiectului	Gradul de executare a bugetului planificat pentru anul 2025 (T:2)	Comentarii
PROIECTE DE FINANȚARE DIRECTĂ (asistență tehnică și financiară)														
1	UE	EU for Sustainable, Innovative, Green and Competitive Economy (EU4SMEs)	IP ODA	2023 – 2026 (Semnat la 28.04.2023)	8,0 mil. EUR	Îmbunătățirea climatului investițional, a oportunităților comerciale, a capacității de inserție profesională și a unui mediu de afaceri favorabil pentru IMM-uri.	Sprîjin financiar pentru 7 programe naționale de sprîjin (Start pentru tineri, PARE 1+2, Ecologizarea IMM-urilor, Retehnologizare și eficiență energetică, Transformarea digitală a IMM-urilor, Femei în afaceri, Turism rural); Organizarea de instruirii pentru antreprenori; Promovarea programelor finanțate de UE.	-Sprîjin financiar pentru 7 programe naționale de sprîjin (Start pentru tineri, PARE 1+2, Ecologizarea IMM-urilor, Retehnologizare și eficiență energetică, Transformarea digitală a IMM-urilor, Femei în afaceri, Turism rural) -Organizarea de instruirii pentru antreprenori -Promovarea programelor finanțate de UE -Elaborare raport de progres pentru primul an de implementare a proiectului -Desfășurarea misiunii de audit pentru primul an de implementare a proiectului	-	61.023,00	13.221,21	76,21 %	21.67 %	Trimestrul I: Pe parcursul trim. I au fost aprobate 23 de proiecte investiționale din resursele UE. Valoarea granturilor constituie 7,2 mil. lei, ceea ce va contribui la atragerea investițiilor în economie de circa 12,76 mil. lei. Trimestrul II: Pe parcursul trim. II au fost aprobate 105 de proiecte investiționale din resursele UE. Valoarea granturilor constituie 23,5 mil. lei, ceea ce va contribui la atragerea investițiilor în economie de circa 45,9 mil. lei. Totodată, pe parcursul semestrului I, au fost desfășurate mai multe activități de promovare a proiectului (elaborarea și promovarea istoriilor de succes, evenimente de semnare a contractelor de grant, etc).
2	GIZ	Digital Transformation for Small and Medium Enterprises in Eastern Partnership Countries, Republic of Moldova	IP ODA	Ianuarie 2024 – Decembrie 2024	1.855.556,05 MDL	Obiectivul proiectului este de a sprijini transformarea digitală a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) din Republica Moldova și de a spori competențele digitale ale antreprenorilor din regiune.	Act. 1 - Instruiri în comerț electronic pentru antreprenori Act. 2 - Instruiri în transformări digitale pentru antreprenori Act. 3 - Instruiri pentru angajații IP ODA Act. 4 - Dezvoltarea sistemului integrat de informații al IP ODA Act. 5 - Soluții de securitate IT Act. 6 - Analiza și evaluarea aplicațiilor pentru programul de transformare digitală a IMM-urilor.	Act. 3 - Instruiri pentru angajații IP ODA Act. 4 - Dezvoltarea sistemului integrat de informații al IP ODA	352,62	664,35	52,91	65,80 %	7,96%	Trimestrul I: La data de 31.03.2025 a fost expediată către GIZ solicitarea de extindere a proiectului "Digital Transformation for Small and Medium Enterprises in Eastern Partnership Countries, Republic of Moldova" pentru o perioadă de 6 luni (din 01.01.2024 – 31.03.2025 în 01.01.2024 – 30.09.2025). Trimestrul II: Caietul de sarcini pentru achiziția sistemul informațional integrat se află în proces de analiză și coordonare la Agenția de Guvernanță Electronică (AGE).
3		Small Producers	IP ODA	Ianuarie 2025- Octombrie 2025	159.807,60 EUR	Proiectul își propune să sprijine micii producători din Moldova în dezvoltarea afacerilor lor. Acest program se concentrează pe oferirea de asistență financiară, acces pe piață, instruire profesională și suport pentru adoptarea unor practici sustenabile și moderne.	Act. 1 – Activități de vizibilitate Act. 2 – Suport financiar	Act. 1 – Activități de vizibilitate Act. 2 – Suport financiar	2.066,39	3.082,78	636,07	20,63%	20,63%	Trimestrul I: La începutul anului 2025, a fost semnat acordul de grant pentru proiectul „Small Producers”, iar apelul pentru depunerea candidaturilor a fost deschis. În această perioadă, au fost organizate trei sesiuni de informare în raioanele țintă ale proiectului: Leova, Edineț și Strășeni. Trimestrul II: Au fost aprobate din resurse GIZ – 7 proiecte investiționale destinate dezvoltării capacității de producere și creșterii competitivității. Suma granturilor aprobate – 2,65 mil. lei, care vor contribui la creșterea investițiilor în economie cu 4,3 mil. lei.
4	World Bank	Dezvoltarea MSME și competitivitatea exporturilor	IP ODA	2022-2027 (Acord dat la 7 iulie 2022)	9,15 mil. EUR	Oferirea suportului companiilor prin granturi, pregătire pentru export, legături cu furnizorii și programe de promovare a exporturilor.	1. Permiteea întreprinderilor locale să exporte prin granturi de contrapartidă: (echivalentul a 4,75 milioane EUR) 2. Consolidarea programului de pregătire pentru export pentru IMM-uri în cadrul ODA (echivalentul a ~2,55 milioane EUR) 3. Facilitarea legăturilor locale cu firmele producătoare străine (echivalentul a ~1,42 milioane EUR)	Pentru anul 2025 a fost planificat un buget de 15 164,5 mii lei în cadrul Proiectului de competitivitate a IMM finanțat de Banca Mondială.	-	15.164,50	1.937,83	7,82%	12.78%	Trimestrul I: Pe parcursul trimestrului I au fost aprobate spre finanțare 3 proiecte investiționale, suma granturilor este de 1,49 mil. MDL, ceea ce va contribui la atragerea a circa 4,33 mil. MDL investiții în economie. Totodată pe parcursul trimestrului au fost debursate mijloace financiare nerambursabile în valoare de 1,14 mil. lei. În contextul evaluării multidimensionale a întreprinderilor interesate a fi integrate în lanțurile valorice globale precum și acordarea asistenței în elaborarea planurilor de dezvoltare a afacerii, pe parcursul trimestrului I a fost desfășurată evaluare ofertelor tehnice a solicitanților care au aplicat la concursul de selectare a experților. Trimestrul II: A fost aprobat un singur proiect investițional în sumă de 0,45 mil. lei, ceea ce va facilita creșterea investițiilor cu 1,1 mil. lei. De menționat că Programul prezintă interes din partea mediul antreprenorial, în perioada de referință s-au depus încă 77 de proiecte investiționale conform cerințelor <i>Programului de creștere competitivității și integrării în lanțurile valorice, aprobat prin HG 30/2025</i> . Dar reieșind din necesitatea de a ajusta tipul de ajutor de stat acordat în cadrul Programului, aprobarea dosarelor va fi posibilă doar după operarea modificărilor corespunzătoare în HG, activitate planificată pentru începutul trim. III a anului 2025. Totodată, a fost finalizat procesul de selecție a experților, astfel la data de 15.05.2025 a fost încheiat contractul de asistență tehnică cu Frankfurt School of Finance and Management. De asemenea, pe parcursul perioadei de referință, a fost elaborat și aprobat manualul operațional al programului de dezvoltare a furnizorilor. La data de 27.06.2025, a fost lansat apelul de aplicare la program pentru primele 20 de companii. Menționăm că, în aceeași perioadă, a fost elaborat caietul de sarcini pentru contractarea experților care vor realiza evaluarea multidimensională și vor acorda asistență în procesul de pregătire pentru export a unui număr de 250 de companii. Programul „Export Readiness” va fi conceput ca un accelerator orientat spre facilitarea accesului companiilor pe piețele externe.
		Fondul de Garantarea Creditelor (FGC)			15,0 mil. EUR (13,8 mil. EUR capitalizare FGC 478,0 mii EUR suport tehnic)	Scopul Proiectului este de a dezvolta noi instrumente financiare de acces la finanțare pentru sectorul IMM. Cu suportul Băncii Mondiale va fi elaborat și pus în aplicare un nou instrument de garantare sub denumirea de garanții de portofoliu. Acest instrument va fi implementat prin intermediul Fondului de Garantare a Creditelor pentru IMM administrat de IP ODA. În cadrul Proiectul de competitivitate a IMMM-urilor, componenta 2 „Accesul la finanțare”, ODA va beneficia de următorul suport: Capitalizarea FGC pentru acordarea de Garanții de Portofoliu pentru împrumuturile investiționale și împrumuturile pentru capitalul circulant, acordate IMMM-urilor selectate de către IFP; Consolidarea instituțională a ODA cu privire la FGC prin: - asistență tehnică privind (i) managementul și raportarea financiară, (ii) tehnologia	1. Îndeplinirea condițiilor de debursare a primei tranșe în valoare de 9,5 mil. EUR, care ține de: Elaborarea și aprobarea Manualului Operațional și a Schemei de garantare; Semnarea acordului subsidiar între IP ODA și Ministerul Finanțelor; Deschiderea unui cont trezorerial separat, destinat capitalizării FGC; Recepționarea cel puțin a 2 scrisori de intenție din partea Băncilor; Modificarea Hotărârii de Guvern 828/2018 în vederea reglementării condițiilor de acordare a garanțiilor de portofoliu de către FGC. 2. Elaborarea și aprobarea ESMS (Environmental and Social Management Systems); 3. Lansarea apelului de selectare a băncilor participante în cadrul Schemei de garantare; 4. Perfectarea rapoartelor de due-diligence a băncilor și transmiterea către Banca Mondială spre revizuire și aprobare. 5. Semnarea Contractelor de colaborare cu băncile ce corespund	Verificarea și aprobarea cererilor din partea băncilor, urmare a procesului de due diligence; Semnarea contractelor de colaborare și alocarea plafoanelor de garantare, în limita expunerilor aprobate; Conlucrarea cu compania de consultanță în vederea elaborării actelor interne necesare FGC pentru consolidarea capacității și eligibilitatea pentru tranșa II.	-	-	-	-	-	Trimestrul I: - La data de 02 aprilie 2025, a fost semnat primul acord de garantare cu B.C. „MAIB” S.A., în cadrul schemei de garantare a portofoliilor de credite. - Acordul de garantare cu ”OTP Bank” S.A. urmează a fi semnat pe parcursul lunii aprilie 2025. - Aferent îndeplinirii condițiilor de debursare pentru tranșa II (elaborarea actelor procedurale), de către compania LANDT GmbH au fost elaborate toate manualele conform contractului de servicii de consultanță. În perioada 24-26 martie de către LANDT a fost organizată sesiunea de instruiiri la sediul ODA, cu privire la manualele elaborate. - Pe parcursul lunii aprilie-mai urmează aprobarea livrabilelor, în dependență de timpul necesar Băncii Mondiale pentru revizuire a manualelor operaționale. Trimestrul II: - La data de 09.06.2025 a fost semnat Acordul de Garantare cu „OTP Bank” S.A.. - Livrabilele documentelor elaborate de LANDT GmbH, au fost aprobate pe data de 22 mai 2025. - Aprobarea actelor normative interne și implementarea acestora va depinde de modificarea structurii ODA și de crearea subdiviziunii responsabile de managementul riscurilor.

						informației, (iii) guvernanța corporativă, (iv) managementul riscurilor și controlul intern și (v) monitorizarea și evaluarea; - achiziționarea de echipamente informatice; - furnizarea de cursuri de formare pe teme legate de schimbările climatice pentru IFP și alte Instituții din sectorul financiar.	condițiilor și au trecut de etapa de Due diligence; 6. Implementarea mecanismului de garantare a portofoliului de credit care include monitorizarea procesului de includere a creditelor în portofoliile alocate băncilor și efectuarea acțiunilor de corecție; 7. Valorificarea suportului tehnic în valoare de 478,0 mii Euro; 8. Îndeplinirea condițiilor de debursare a tranșei doi a creditului în valoare de 4,3 mil. EUR; 9. Emiterea unei noi scheme de garantare (prelungirea celei existente) din contul tranșei doi a creditului; 10. Acțiuni de monitorizare și corecție.							
5	USAID	Proiectul FTA WNISEF/Western NIS Enterprise Fund	IP ODA	2023	asistență tehnică 500.000 USD	Suplimentarea bugetului programului pentru a sprijini inovațiile digitale și start-up-urile tehnologice. Obiectivul general al acestui parteneriat este de a sprijini în mod colectiv creșterea și dezvoltarea ecosistemului startup-urilor din Moldova, cu scopul de a stimula inovația, de a stimula crearea de locuri de muncă și de a stimula creșterea economică durabilă în țară.	Finanțarea a cel puțin 20 de proiecte de investiții/startup-uri; Suport financiar pentru activitățile de implementare a Programul de Susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice; Actualizarea Programul de Susținere a Inovațiilor Digitale și Startup-urilor Tehnologice; Actualizarea manualului programului în conformitate cu cerințele și liniile directoare ale AOD și ale Guvernului Moldovei și în consultare cu partenerii, inclusiv WNISEF și FTA, precum și acceleratorii locali; Implicarea partenerilor de finanțare în procesul de elaborare și selecție a criteriilor de selecție a beneficiarilor; Coordonarea și realizarea campanii de promovare a programului; Furnizarea datelor de monitorizare, evaluare, și raportare privind IMM-urile beneficiare ale programului; Asigurarea co-implementării într-un mod colaborativ și complementar, inclusiv facilitarea, comunicarea și coordonarea între echipele partenerilor.	Monitorizare și evaluare proiectelor investiționale aprobate, identificarea și reducerea riscurilor care pot provoca situații de criză, determinarea tacticilor de comunicare cu beneficiarii resurselor financiare nerambursabile, precum și evaluarea impactului acestora.	-	3.128,00	1.966,53	85,90%	62,87%	În cadrul acestui proiect au fost finanțate 18 companii, dintre care 6 au finalizat proiectele, iar 12 sunt în proces de implementare. Trimestrul I: La sfârșitul lunii martie a fost semnat amendamentul de prelungire al implementării proiectului până la data de 31.07.2025. Trimestrul II: Pe parcursul perioadei indicate, un număr de 7 companii au finalizat implementarea proiectelor investiționale. Până în prezent, dintr-un total de 18 companii, 13 au realizat cu succes proiectele aprobate.
6	Banca Gospodarstwa Krajowego (BGK)	Loan Implementation Agreement	IP ODA	2024	Împrumut planificat: 5.000.000 EUR	Scopul acordului de punere în aplicare a împrumutului este de a asigura cadrul de punere în aplicare a acordului de împrumut.	Împrumutul va fi suplinat de un grant oferit de Uniunea Europeană, în valoare de circa 1,6 milioane EUR pentru compensarea a 3.15 p.p. din dobânda la împrumut oferit de BGK și asistență tehnică furnizată prin intermediul Solidarity Fund PL. Astfel, întreprinderile, mici și mijlocii din Republica Moldova vor putea accesa fonduri pentru proiecte investiționale în domeniul eficienței energetice, tranziția energetică și adaptarea la schimbările climatice.	Fonduri pentru proiecte în domeniul eficienței energetice, tranziția energetică și adaptarea la schimbările climatice.	-	96.553,00	2.613.00	2,71%	2,71%	Trimestrul I: Principalele realizări: - Manualul operațional al produsului „FACEM Investiții BGK” a fost revizuit și aprobat de Consiliul IP ODA la 07.05.2025, fiind publicat pe pagina oficială. - Contractele de recreditare cu cele 9 bănci partenere au fost finalizate și semnate până în iunie 2025, iar limitele de expunere la risc au fost aprobate și urmează a fi actualizate. - A fost aprobat primul proiect investițional și depusă prima cerere de grant pentru consultanță. - Produsul a fost redenumit „FACEM Investiții Sustenabile BGK” și promovat pe larg, iar ghidul pentru componenta de grant a fost aprobat prin Ordinul ODA nr. 23G/10.03.2025. Trimestrul II: Pe parcursul trimestrului II a fost finalizată procedura de aplicare pe platforma amp.gov.md privind scutirea de TVA pentru acordurile semnate dintre BGK și IP ODA. Rezultatele implementării Acordului de împrumut dintre Guvernul Republicii Moldova și Bank Gospodarstwa Krajowego Polonia (BGK) sunt reflectate în Raportul de progres, Capitolul III, paragrafele 3.1 și 3.2.
7	Guvernului Republicii Federale Germania (Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare) prin intermediul Băncii Germane de Dezvoltare (KfW)	Facilitatea de Dezvoltare a IMM-urilor din Republica Moldova	IP ODA	2024	Planificat: 10.700.000 EUR	Resursele financiare vor fi utilizate pentru îmbunătățirea accesului de finanțare a IMM-lor, în speță refinanțarea exclusivă a împrumuturilor investiționale acordate IMM-lor, prin intermediul Fondului pentru Antreprenariat și Creștere Economică (FACEM), gestionat de ODA.			-	0,0	0,0	-	0,0	Trimestrul I: - Conceptul produsului de finanțare „FACEM Investiții KfW” a fost elaborat și coordonat cu KfW și discutat cu membrii Asociației Băncilor din Moldova (ABM) la data 26.03.2025; - Produsul de finanțare și Manualul Operațional ”FACEM IMPACT” a fost elaborat și coordonat cu CFR, ABM, KfW, fiind aprobat de Consiliul ODA la 29.05.2025. Trimestrul II: - La data de 27 Iunie 2025 a fost semnat Acordul Financiar a proiectului „Facilitatea de Dezvoltare a IMM-urilor din Rep. Moldova”, Faza II, în valoare de 20,0 mil. EUR grant. - Lansarea la 02.06.2025 prin scrisoarea nr. 780-07/26 a apelului de selectare a Entităților financiare partenere (EFP), fiind colectate cererile de participare de la 7 bănci; - Realizarea procedurilor de Due Diligence pentru 5 EFP, 3 dintre care au fost confirmate de CFR și exprimată lipsa de obiecții, urmând finalizarea rapoartelor pentru alte 4 bănci. - Elaborarea sub-paginii web dedicată ”FACEM IMPACT” și publicată pe www.oda.md informația pentru publicul larg. - Semnarea contractului de colaborare cu 1 EFP.
PROIECTE OBTINUTE PRIN COMPETIȚIE INTERNAȚIONALĂ (implementate în consorțiu)														
8	ICMPD/UE	DOMDE2 - Dezvoltarea competențelor antreprenoriale în cadrul diasporei Republicii Moldova	Ministerul Muncii si Protecției Sociale, Italia, ANPAL, Servizi, Italia, IP ODA, BRD	Iunie 2022 - Mai 2025	142.000 EUR	Consolidarea capacităților antreprenorilor din diaspora moldoveneasca in domeniul antreprenoriatului social.	Dezvoltarea metodologii privind colectarea datelor anuale privind Antreprenoriatul Social în Republica Moldova. - Cartografierea actorilor locali (IMM din domeniul antreprenoriatului social). - Dezvoltarea unui Observator National al IMM-urilor în domeniul social. - Suport financiar pentru 6 potențiali antreprenori pentru lansare în afaceri sociale. - Desfășurarea atelierelor de lucru/trainguri/workshopuri dedicate IMM-urilor în domeniul social.		-	1.145,64	205,37	34,53 %	17,93 %	Trimestrul I: Elaborarea, aprobarea și semnarea a 7 contracte de suport financiar din cadrul proiectului; 1 Raport privind activitățile realizate în proiect în perioada Iunie - Noiembrie 2024, elaborat și remis LP; Participarea în cadrul Ședinței de coordonare a proiectului (Steering Committee Meeting) din 16.01.25; Prezentarea instrumentelor ODA în cadrul a 3 sesiuni de informare a diasporei moldovenești din Italia (06.02.25; 27.02.25; 27.03.25); Participarea în cadrul a 5 ședințe de coordonare cu partenerii de proiect; Negocierea cu partenerii de proiect pentru încasarea celei de-a doua tranșe. Trimestrul II: Pe perioada tr. II au fost înaintate 3 note informative și solicitări către partenerul leader în scopul negocierii și identificării soluțiilor optime de prelungire a termenului de implementare a proiectului cu încă 2 luni, de recepționare a tranșei II și debursării mijloacelor financiare către cei 7 beneficiari selectați. La decizia partenerului leader, proiectul a fost finalizat la data de 31 mai 2025, astfel membrii proiectului din cadrul ODA au pregătit toate actele necesare de finalizare și confirmare a mijloacelor financiare cheltuite. În acest sens, la data de 03.07.25, au fost pregătite și expediate următoarele acte: Raport narativ final de implementare a acțiunilor pe domeniul ODA. Raportul financiar final. Lista de cheltuieli. Alte acte financiare confirmative.

9	EU Interreg Danube Region Programme	Boosting digital and industrial capacity for sustainable circular transition of women entrepreneurs in the Danube Region – WE.Circular	RAPIV VFU IRS TECHPARK IREAS BWCON CCIS PBN MGFU Ropot Botique SBA IP ODA FTC BiH UNSA ABW	Ianuarie 2024 – Iunie 2026	151 800 EUR	Obiectivul principal: Abordarea unei provocări foarte importante – creșterea competențelor digitale și de afaceri ale femeilor antreprenoare (WE) pentru tranziția industriei și dotarea principalelor părți interesate cu abilitățile necesare pentru a dezvolta și implementa strategii de specializare inteligentă, pregătind WE din Regiunea Dunării pentru tranziția către industria 4.0, îndeplinind în același timp aspectele legate de economia circulară.	Act.1.1 - ODA va organiza o cercetare exhaustivă și interviuri pentru a identifica nevoile, provocările și oportunitățile întreprinderilor din Europa de Vest în adoptarea tehnologiilor avansate și a soluțiilor pentru tranziția digitală și circularitate, cu accent pe dezvoltarea abilităților necesare pentru Industria 4.0 și economia circulară. Act. 1.6. – ODA va participa la Actualizarea site-ului, utilizarea rețelelor de socializare și a buletinelor informative pentru comunicare. Organizarea a patru evenimente de diseminare. Campanie digitală pentru promovarea rezultatelor și inițierea testării pilot. Managerul de comunicare va elabora un plan de diseminare digital. Act. 1.7. - ODA și partenerii vor participa la întâlniri de capitalizare și evenimente ale altor proiecte similare pentru a distribui și împărtăși rezultatele proiectului WE.Circular. Act. 2.1. – ODA va fi parte componentă a laboratoarelor WE.Circular în 12 țări din regiunea Dunării, servind drept spații creative pentru colaborarea între întreprinderi și părțile interesate în vederea schimbului de cunoștințe și creării de valoare comună, cu accent pe economia circulară și digitalizarea afacerilor. Act. 2.3. - Dezvoltarea modelelor de afaceri circulare pe baza aplicațiilor câștigătoare din Concursul de Inovație. Act. 2.4. – ODA va participa la o întâlnire de revizuire între colegi în România, unde partenerii de proiect vor examina modelele de afaceri circulare dezvoltate împreună cu un grup selectat de colegi cu experiență relevantă și părți interesate locale. Act. 3.1. – ODA va stabili unui mecanism cu multiple părți interesate pentru a implica atât actorii naționali, cât și cei transnaționali relevanți în procesul de proiectare, revizuire, implementare și evaluare a rezultatelor și produselor proiectului WE.Circular. Act. 3.2. - Vom efectua o analiză a cadrului politic și legislativ existent pentru sprijinirea întreprinderilor deținute de femei în tranziția lor circulară, folosind rezultatele anterioare și actualizând informațiile în urma evenimentelor precum pandemia COVID-19 și criza din Ucraina, cu scopul de a dezvolta o strategie transnațională pentru tranziție. Act. 3.3 – ODA va elabora Planurile de Acțiune Regionale pentru a capitaliza și exploata rezultatele obținute și pentru a armoniza strategiile S3 în tranziția întreprinderilor deținute de femei către economia circulară.	403,20	1.338,79	440,69	38,77 %	32,92 %	Trimestrul I: Participarea la întâlnirile consorțiului, fiind organizate 4 ședințe online. Participarea la evenimentul transnațional Learning Event desfășurat în Bosnia și Herțegovina, în perioada 25–28 martie 2025. Implicarea în comitetul de evaluare a aplicațiilor din cadrul concursului de inovare, fiind analizate 52 de aplicații depuse de IMM-uri care integrează principii de economie circulară. Trimestrul II: Anunțarea oficială a rezultatelor Innovation Contest - publicarea oficială a rezultatelor concursului de inovare pentru femeii antreprenoare. Learning Event (LE) + TTG la Maribor, Slovenia (13-14 mai 2025) Eveniment organizat în Maribor, Slovenia. ODA a participat online la acest eveniment transnațional de învățare și task group. TSHM + Workshop + DE + SCOM la Praga, Cehia (5-6 iunie 2025) Au avut loc: Transnational Steering & Harmonisation Meeting (TSHM) Workshop tematic Digital Empowerment (DE) session Steering Committee Meeting (SCOM) ODA a participat fizic, la aceste activități în Praga. Co-creation Event la ODA (29 mai 2025) - Eveniment de co-creație organizat la sediul ODA, cu participarea femeilor antreprenoare și a stakeholderilor externi.	
10	EU Interreg Danube Region Programme	Circular Innovation Hub - CIH	PTP IFKA KARP TUCN ICT CLUSTER NTP Caçak ONEX bwcon TUCE CUAS HGK-VZ ODA STPMNE	Ianuarie 2024 – Iunie 2026	134.818 EUR	Obiectivul principal: Îmbunătățirea potențialului de inovare în regiunile mai puțin inovative, caracterizate de un nivel scăzut de cercetare-dezvoltare și de IMM-uri cu un nivel intensiv de cunoștințe, cu scopul de a testa programul comun de accelerare a tranziției circulare bazat pe modelul circular de experiență a utilizatorilor în lanțul de aprovizionare pe mai multe niveluri în ceea ce privește adoptarea Industriei 4.0 și de a oferi un răspuns privind modul de creare a unei valori cu principiile circulare 3R (reducere, reutilizare și reciclare) în cele mai dificile sectoare: (1) prelucrarea plasticului și a metalelor și (2) sectorul construcțiilor.	Act. 1.2- ODA va participa la pregătirea ghidurilor metodologice și a chestionarului, în baza cărora va fi pregătit raportul regional Act. 1.3- ODA va participa la pregătirea modelului de acceptare a utilizatorilor Act. 1.4 – ODA va participa la pregătirea planului de acțiune de implementare pentru testarea modelului de acceptare a utilizatorilor, și la pregătirea kitului de comunicare și promovare pentru IMM-urile din Republica Moldova. Act. 2.1 - pregătirea raportul de diagnosticare a cunoștințelor în domeniul inovării pentru Republica Moldova cu identificarea facilitatorii regionali. Act. 2.2 - ODA va pregăti raportul regional privind instrumentele și tehnicile disponibile pentru testarea programului de accelerare. Act.2.3- ODA va participa la elaborarea programelor de formare, a materialelor de formare și la dezvoltarea serviciilor tematice de accelerare a tranziției circulare. Act. 3.1 - ODA este coordonator. Coordonarea pregătirii strategiei transnaționale pentru implementarea serviciilor de accelerare. Act. 3.3 – ODA va participa în cadrul unei instruiiri transnațională de învățare în Ungaria, unde va fi prezentata manualul de bune practici al celor mai importante rezulte al Planurilor de Acțiune Regional și Strategiei Transnaționale.	388,39	1.043,40	363,75	40,73 %	34,86 %	Trimestrul I: Întocmirea Raportului privind activitățile realizate în Perioada 2 de derulare a Proiectului: Iulie- Decembrie 2024; Participarea la ședințele de lucru ordinare; Participarea la sesiunea de training privind integrarea soft-ului Datamensio pentru testarea UAM; Elaborarea prezentării și furnizarea informațiilor necesare la etapa de pregătire pentru 3rd Partner Meeting & First Year Review; Participarea (online) în cadrul ședinței de lucru 3rd Partner Meeting & First Year Review, care a avut loc pe 18-19 martie 2025 în Varazdin, Croația; 16 postări online pentru promovarea activităților desfășurate în cadrul proiectului; Elaborarea caietului de sarcini privind subcontractarea unui trainer pentru realizarea instruirilor locale și semnarea contractului; Demararea pregătirilor organizatorice pentru instruirea locală ce va avea loc în luna mai 2025. Trimestrul II: Participarea la ședințele de lucru ordinare; Participarea la sesiunea de training privind utilizarea soft-ului Datamensio pentru testarea UAM; Colaborarea cu IMM pentru testarea UAM (6 formulare completate); Întocmirea rapoartelor privind interviurile ținute la etapa de testare UAM; Elaborarea prezentării și furnizarea informațiilor necesare la etapa de pregătire pentru Training Academy, Serbia, Caçak; Participarea (online) în cadrul sesiunii Training Academy, Serbia, Čačak din 12-13.06.2025.	
11	EU Interreg Danube Region Programme	Bringing Artificial Intelligence solutions to SMEs in the Danube Region - BrAIIn	PBN ITC SEZ ICT CLUSTER WEST RDA PU BIZ-UP XRI ETF ODA IDSI	Ianuarie 2024 – Iunie 2026	62.200 EUR	Obiectivul principal: Creșterea competitivității IMM-urilor din regiunea Dunării prin familiarizarea acestora cu relevanța și potențialul tehnologiilor generice de inteligență artificială și echiparea principalelor părți interesate cu competențele necesare pentru a urma i5.0, pentru a sprijini o industrie durabilă, centrată pe om și rezistentă în DR.	Act. 1.1 - Campanie digitală pentru diseminarea Analizei Comune. Act. 1.3 - Organizarea unui atelier de lucru cu referire la inteligența artificială împreună cu IDSI și elaborarea unui raport final cu privire la studiile de caz prezentare în cadrul atelierelor de lucru organizate de fiecare partener. Act. 1.4 - Comunicat de presă despre instruirile transnaționale. Act. 1.5 - Campanie digitală pentru promovarea beneficiilor instruirilor locale pentru ecosistemul local. Act. 2.1 - Material promoțional interactiv pentru diseminarea Colecției de Bune Practici. Act. 3.1 - E-publicație despre Biblioteca BrAIIn. Act. 3.3 - Video promoțional despre evenimentul final ODA este responsabilă pentru toate activitățile pe comunicare pe parcursul întregului proiect, precum și în organizarea atelierului de lucru local și oferirea de suport informațional pentru IDSI sau alți parteneri din consorțiu.	Act. 1.3 – Organizarea unei ședințe cu stakeholderii locali identificați în anul 2024 și realizarea unui raport per consorțiu cu privire la impactul a tuturor ședințelor realizate de către parteneri. Act. 1.4 - Comunicat de presă despre instruirile transnaționale. Act. 1.5 - Campanie digitală pentru promovarea beneficiilor instruirilor locale pentru ecosistemul local. Act. 1.5 - Organizarea unui training local cu referire la inteligența artificială împreună cu IDSI și elaborarea unui raport final cu privire la studiile de caz prezentare în cadrul atelierelor de lucru organizate de fiecare partener.	-	618,49	279,48	46,05%	45,19%	Trimestrul I: Participarea în cadrul a 5 ședințe online cu toți partenerii proiectului, unde au fost analizate procesul de implementare al activităților și pașii următori; Elaborarea metodologiei de organizarea a ședințelor cu stakeholderii naționali; Participarea în cadrul a 3 training-uri transnaționale (12-13 Februarie, Belgrad, Serbia/ 11-12 Martie, Murska Sobota, Slovenia/ 13-14 Martie, Szombathely); Participarea în cadrul ședinței anuale a proiectului și în cadrul First Year Review, 11 Februarie, Belgrad, Serbia; 16 postări online publicate pentru promovarea activităților desfășurate în cadrul proiectului; Elaborarea caietului de sarcini privind subcontractarea unui trainer pentru realizarea instruirilor locale și semnarea contractului; Demararea pregătirilor logistice și organizatorice pentru instruirea locală ce va avea loc 05.2025. Trimestrul II: Participarea la 4 ședințe online alături de toți partenerii de proiect, în cadrul cărora au fost analizate procesele de implementare a activităților și stabiliți pașii următori; Activități logistice pentru organizarea trainingului local, inclusiv: identificarea locației, selectarea speakerilor cu exemple practice privind aplicarea AI în agricultură, contractarea serviciilor de catering, promovarea evenimentului online (postări și link de înregistrare) și elaborarea agendei; Organizarea și desfășurarea trainingului local în data de 15 mai 2025; Verificarea raportului post-training și efectuarea plăților aferente; Redactarea livrabilului D.1.3.3 – Report on the Local Stakeholder Meetings; Elaborarea livrabilului D.1.4.2 – Press Release about the Transnational Trainings; Crearea livrabilului D.1.5.2 – Digital Campaign to Promote Local Trainings.

12	EU Interreg Danube Region Programme	Rising competences & skills in less developed Danube regions through - RISE		Ianuarie 2024 – Iunie 2026		Obiectivul principal: Îmbunătățirea competențelor și abilităților antreprenoriale în zonele îndepărtate prin intermediul potențialului de inovare în domeniul alimentației, cu scopul de a accelera transferul transnațional de cunoștințe integrat într-un program de mentorat transnațional durabil pentru a crește competențele (1) mentorilor regionali din regiunile pilot partenere și (2) furnizorilor de alimente și băuturi la scară mică în domenii intersectoriale, cu accent pe îmbunătățiri tehnologice digitale, eficiente din punct de vedere energetic și materiale circulare în zonele îndepărtate partenere.	În cadrul acestui proiect I.P. ODA este Associate Strategic Partner (ASP), prin urmare nu dispunem de buget și nici de activități specifice ce necesită a fi implementate de către noi. În cazul în care o să fie necesară intervenția noastră, partenerul lider ne va contacta.							
13	SMP-COSME-2024-EEN	CONNECT MOLDOVA-EU	CCI din RM IP ODA ATIC NARD MTTN	01.07.2025-31.12.2028	81.450,00 EUR	Scopul Enterprise Europe Network este de a ajuta IMM-urile europene să inoveze, să crească și să se dezvolte pe piața unică și dincolo de aceasta. Rețeaua este recunoscută de IMM-uri și de părțile interesate ca fiind "brațul european" indispensabil al sistemelor regionale și naționale de sprijinire a întreprinderilor și intenționează să ajute IMM-urile să crească și să devină mai competitive, sporind în același timp durabilitatea, creșterea, reziliența și nivelurile de digitalizare în rândul IMM-urilor.	-Servicii de informare și consiliere pentru IMM-uri pe Piața Unică, internaționalizare și sustenabilitate. - Organizarea de evenimente de formare și coaching pentru IMM-uri. - Participare la misiuni economice și evenimente de tip B2B. - Introducerea ofertelor și cererilor de cooperare în baza de date EEN. - Promovarea rețelei EEN prin canalele ODA. - Participare la formări și schimburi de experiență în cadrul rețelei. - Implicare în managementul și coordonarea consorțiului.		-	-	-	-	-	Semestrul I: Semnarea Acordului de grant in luna iunie și realizarea a diverse activități aferente lansării proiectului.